

Los Hechos

Jesucristo Espíritu Santon tranrrab misrig

¹ Nai Teófilo, nai srøsrø pørigube maig purayaigwan eshkab pørig kuig køn, Jesús tru chigurrimbunø marøb pølbasiilanba kusrenaniilanba.

² Katø nøashib karua øramelø lawa wesruilan Espíritu Santogurri chitø maramelan martrai karua pønsra, srømbaløsrømay srua yain kwalømgatig købigwan pørig køn.

³ Incha nøbe kwaig tsua, øsiirawa, nømune øsiguig kenamisrøbig køn, nø kuin kui asamdiig kønrrai chine marøb. Incha nøbe kwalømmerra cuarenta nemisramne nømun kenamisrøb uña, Tius nø karub waigweimburabigwan waminchibig køn.

⁴ Incha Jesúsbe nømba trubalatø purrøwabe:

—Jerusalénsrømaybe ammønrrigay cha karubig køn, nai Møskai tranrrab misra kørrømisrigwan treeg punnegatig munugunrrain cha,

⁵ tru ñim nan øyah taig mørig købigwan. Pøs Juanbe isa kømøtø, pitøga pinøbuliilø kønrrai ulsrain køn cha. Trune ñimbe mam kwalømyutø Espíritu Santotøga pinøbuliilø kønrrun— chibig køn.

Jesús srømbaløsrømay ib

⁶ Jesúsba truyu tulaamba purrøwabe, trencha payibelø køn:

—¿Señor, Israel misaamera merrabsrø nøm ashib karub tøgagúig købigwan katøle treetøwei nøm karub tøgagømig punrrai møi yan tamara pasrtraindirru?— cha.

⁷ Inchene Jesúsbe trencha løtabig køn:

—Treeg maramibe mana punrrabigwanba, Møskai nøashib nui maram purab mari-itøgatøwei chi kwaløm treeg punrrai mara kørromaramigwanbabe, ñimbe wammøra kømig chi palømøn cha.

⁸ Inchendø Espíritu Santo yandø ñimuim pala arrubeneguende maramburab maramigwan ñim uta, Jerusalénsrø, Judea pirau kerrigu, Samaria piraurø, pirø muba kuimburab purø yabsrønguen naimburab maig kuigwan waminchab webamrun— chibig køn.

⁹ Incha yandø iigwan chab waminchene, nøm ashib pønrramne, Jesúswane pala kusruben, kan wañi arrua, nun pinøbulen, yandø mas ashchab kaimabelø køn.

¹⁰ Inchen Jesús iben, nøm srømbalaneb neeshib pønrramnetø, mømbe pagatø møguelø puløzheelø kewar nømuim pulu kenamisrabe,

¹¹ trenchibelø køn:

—¿Galileasrø møguelø, chindimba srømbalaneb neeshib kørromisrke? cha. I Jesústøwei ñimui utugurri srømbalasrømay srua yainabiibe, ñim maig yai asig katø nøbe treetøweih attrun— chibelø køn.

Judasweimburø purøbasramig Matíaswan lawa wesrab

¹² Inchen tru nøashib karua øriiløbe tru Olivos taig tunsrøngurri Jerusaléngatig katø ambubelø køn, tru maig maramigwan martrai Moisés pørigu isrin kwalømbe maya yabgatig amrrain chibig køben, treezhiitø.

¹³ Jerusalén ciudayu puabe, tru nøm pui yau, pala pisusrø nebambubelø køn, truyube Pedro

køben, Juan køben, Jacobo køben, Andrés køben, Felipe køben, Tomás køben, Bartolomé køben, Mateo køben, Alfeowei nusrkai Jacobo køben, Simón Zelote køben, Jacoboi nusrkai Judas køben, tru iilø ya peba warainug.

¹⁴ Truiløbe Tiusba wamindamigwane sətøba kandø isua, maikken elachimø marøbelø købig køn, Jesúswei usri María køben, nui nunelø køben, katøgan ishumburmera køben kanbalatø misra.

¹⁵ Inchen tru kwalømmerawan Jesucristo kusrenanigwan marøbelø kan ciento veinte køsrøn tulundzuna køben, Pedrobe truilai utu pasramisra trenchibig køn:

¹⁶ –Nai nunelø, Tiuswei wamwan pørigu maig taig, truipe nebumig palaig kuig køn cha. Tru pørigube Espíritu Santobe David wamindigu kanmaytø Judasweimburab treeg nebunrrun cha wamindig kuig køn. Jesúswan kemøra, sruamrrabelan mandø indamigwan eshkab pasrabigwan.

¹⁷ Pøs Judasbe namui utuitøwei, katø namui marameløyu maramig tøgaig købig køn cha.

¹⁸ (Indiibe tru nø kaig marimburø an utiitøga kan tul penig køn cha. Inchabe ippa, turmay peñippe, patsøwan srurram peñen, pøitsimerabe kerrigu webølabig køn cha.

¹⁹ Inchen Jerusalén mayeelø warabelø wammørabe, tru pirøwane, “Acéldama” cha wamabelø køn, nømuin trikkabe, “Ani Lusin Tul” chibig.)

²⁰ Kaguende Salmosyube trenchibig pørig pasran:

“Nui yabe mugucha waraimíig kutsi ya kørrømisren,

katø truyube muguen tsunrrabig kaanrrain”
cha.

Katø:

“Nø chi marøb pasraig købigwane katøgan peg
utønrain” cha.

²¹ Inchawei øyeeg købene, tru namui utu Jesús
trendø namba lincha llirab uñen,

²² tru Juan Jesúswan piu umbu nun ulsraikkur-
rimbunø, katø nun namuinukkurri kusraben,
nun srømbalærø utig kømnegatig namba man-
agucha tin lincha amøñibelø yu møguelø køn
cha. Incha kan treeg lincha uñibigwan, tru
Jesús kwawa, katøle øsiiraigwan treeg køn chib
waminchib, namba tøgatø pasrønrai maramibe
ke søldøwein køn— chibig køn.

²³ Incha pailan wesrawa pønsrøbelø køn:
Matíaswanba, Joséwandøwei Barsabás cha wamab
(katø Justo cha wamab indi) møwanba.

²⁴ Inchabe øyeeg chib Tiusba waminchibelø køn:
—Señor, ñibe mayeelai manrrømeran ashibiibe,
i pailan ñi mønun lawa wesrua tøga pasraigwan
eshkarra chib,

²⁵ Cristo nøashib karua ørigwei maramigwan uta
pasramisra martrabiibe mu kuin kui. Kaguende
Judasbe nui yamsrømay inrrab, tru maramigugur-
rimbe tarømisra pella, peg maywan yaig køn— cha.

²⁶ Inchawei møigweim pala pendashchab suerte
kuchene, Matíasweim pala peñen, truipe yandø tru
Cristo once nøashib karua øriilai utuig kørrømisrig
køn.

2

Espíritu Santo arrigwan waminchibig køn

¹ Judíosmerai Pentecostés taig tru kwaløm yandø puben, nømbe mayeeløba kanbalatø tulundzuna købene,

² mømbe įkatø! srømbalærøngurrimbe wanrrabig kan truba mur isig ichibig lataig arrubig køn, tru purrainuube įkatø! ya ørø tru wanrrabiitø kas-rangue.

³ Inchene nømun kanun kanun traniilø kan nagurømera latailø kenamisra, nømun kanuim pala, kanuim pala pønrramisrøbelø køn.

⁴ Inchene nømbe mayeeløba Espíritu Santotø net-sailø kørømisra, peg, peg wammera waminchib mendabelø køn, Espíritu nømun maig wamindin-garuben.

⁵ Inchen Jerusalénsrømbe judíos misaamera warabelø køn, Tiusweimburabelan maizhikken elachimø marøbelø, chu pirausrøngurringuen palømiikke.

⁶ Inchen tru misag sətøbe tru wanrrabigwan mørabe, tulundzunabelø køn. Inchabe įpaare! kan øyeebe chi mandø kermab isubelø køn, kaguende nøm mørene, tru Jesucriston kørebeløbe møitøgucha peg wam peg wam tru nøm mørøb pønrrabelai wamwan, trunun, trunun waminchiptinchene.

⁷ Inchen nømbe truba kørø kwaariilø, kangur-rin kangurri įpaare! kan mandø kermab isub, trenchibelø køn:

—¿I mayamba waminchib pønrrabeløbe Galileasrø misaamera kømuitarru? chib.

⁸ Pøs kan namuin triimay, namuin triimay nam wamindi mørtrappe ¿mandø kerah? cha.

⁹ Yube Parto pirausreelø køben, medosmera køben, elamsreelø køben, mesopotamiasreelø

køben, judeasreelø køben, capadociasreelø køben, pontosreelø køben, Asia pirausreelø køben,

¹⁰ frigiasreelø køben, panfiliasreelø køben, egiptosreelø køben, tru Cirene pirø pulu Libia pirausreelø køben, katø Romasrøngurri amrrubelø ka petø amrruarteelø judíosmera køben, judíos komeelø Tiusweiwan judíosmera marigu pønrrønrrab purørruwarmera køben,

¹¹ katø cretasreelø køben, arabiasreelø køben, treeg yam paløsreelø købendø, nambe mayeeløba Tius truba nørreelø mariilan namuin triimay, namuin triimay wamindi mører— chibelø køn.

¹² Incha mayeeløba nømbe kwariilø ¡kan paare! øyeebe mandø kermab isub kangurrin, kangurri trenchibelø køn:

—¿Kan øyeebe chi kerah?— chib.

¹³ Trune kaneløbe indzatø ashib trenchibelø køn:

—Mutsiguelørre inchib waran— cha.

Espíritu Santo kørraarruben, Pedro misagwan maig kønrrabigwan waminchib

¹⁴ Inchen Pedrobe Cristo tru once karua øriiløba kurra pasramisra, nøbe mur waminchib trenchibig køn:

—Judea møguelø køben, katø mayeelø yu Jerusalén warab misamera køben, iigwan ñim chigúi nebua ashchain køn cha. Na wamindamigwan tab mørtraí chibig køn.

¹⁵ Ya løtsø las nuevetø køben, i møguelan ñimbe mutsiguelø kønmab isuinrrun cha,

¹⁶ treeg kømøtø, Tius maig karuigwan eshkabig Joelgurri Tius tru øyeege taig købig, iibe tru køn cha:

¹⁷ “Srabe kwalømmerawane treeg pub attrun cha,

Tiusbe trendan chib,
mu misagweim palatøgucha nai Espíritun uncha
tøgagønrrai øramønrrun cha.

Ñimui nusrkalø, ñimui nimbasrmerabe
Tius nømun chi eshkaigwan eshkaben,
ñimui matsøreløbe kan piab lataigu chigøben
ashen,
ñimui kølleeløbe piailø tøgagønrrun cha.

18 Tru kwalømmerawane katø ishumbur lata,
møguelø lata,
nai karuindiig melabelaim pala
nai Espíritun uncha tøgagønrrai tranen,
nømbe na nømun chi eshkaigwan eshkanrrun
cha.

19 Inchen srømbalaserømbe nabe kwaara asha
kønrrai mariilø marøb,
katø yu piraube na maramburab mariilan
asha kømig kenamaramønrrun cha,
anin køben, nag køben, naguish kurrabig købengue.

20 Nøsiibe larrø løstiig misren,
pølbe ani lataig misrtrun cha.
Señor arrum kwaløm truba nuig purø tab
kwaløm pumøwatø, treeg kønrrun cha.

21 Inchen Señor Tiuswei munchiwan wamab, pu-
rugurra chib miab pasrabiibe, kaigyugurri
wesraig kønrrun” cha, trendaig.

Iibe tru køn, chibig køn.

22 Ñim Israel misaamera, na wamindigwan
møray chibig køn: Nazaretsrø Jesúsbe Tius nø
karua øri møg kui ashchai, nø treeg trani møg
købig køn cha, nøgurri ñimui merrab maramburab
mariitøgaba, kwaara asha kønrrai mariitøgaba, Tius

nøba pasrain kui asha kømig mariiløtøgaba. Pøs ñimdøweinguen ashibelø køn cha.

²³ I møwandøwei Tiusbe merrabsrøngurri man-awei nø maig martrab isuilane tøgaguen kua, ñimun tranen, ñimbe nune kurusyu mesra, ñim kweetsig køn cha, tru larrø kailai tasku purøøra.

²⁴ Inchen nune kwailai utugurri Tiusbe kusraig køn cha, øyeg purø trømbøig indinawa kwaig tsuigugurri. Kaguende tru kwab kwanrrai marøb pasrabiibe nune chinchagucha nø merrarrawa tøgagørrab kaimaig køn cha.

²⁵ Pøs merrabsrø rey Davidbe Jesúsweimburab waminchippe, trendaig købig køn cha:
“Nabe Señorwane chu uragucha nai merrab wai ashibig kur cha.

Kaguende nøbe nai kusrmay pasran cha, nan amburab, iburab sruagutsig mandøguen kømui pasramig chigaanrrai.

²⁶ Treekkurri nai manrrøbe truba kasraaraben, nai niløbe truba truba tabig waminchib kasraaran cha.

Inchen nai asrken, chi isumø muniiramigwan muniirab isrønrrun cha.

²⁷ Kaguende ñi, Tiusbe, nan kwabelø pønrrainug pasrønrrain kønrrain kømøwei, katø ñui Newan Tabigwan trerab tsunrrain kønrrain kømøwei inchun cha.

²⁸ Ñibe nan øsig køm maymeran nebua asingarua, ñi naba waikkurri nane truba truba kasraarangarunrrautan” taig køn cha, trenchibig køn.

²⁹ Nai misaamera, nabe maig kuigwan tørgandø kelarrab ñimun trendamønrrun: Merrabsrø namui

kølli misag Davidbe kwaben, sørig køn cha. Inchen tru nui søriibe møin kwalømgatig namui utu pasran cha.

³⁰ Inchendø Davidbe, Tius maig karuigwan eshkabig købig kua, tru kan nuinukkurri kurrab misagwan David nø wamisra karub wainug wanrrai wannamigwan, Tiusbe: “¡Katø! treeg marmø kømø, treeg kønrrai maramønrrun” cha, trendaigwan ashibig kuig køppe,

³¹ Davidbe manawei Cristo øsiiramigwane chab asha kua, tru Cristo katøle øsiiramigwan trencha wamindig købig køn cha ‘kwabelø pønrrainug truyutø pasrønrrai kørrømarig kømøwei, katø nui asrbe treraig kømøwein kønrrai indig kønrrun’ cha.

³² Inchawei Tiusbe tru Jesús wandøwei katø øsiirangaruben, nambe mayeeløba tru øyeeg purayaigwane namashib asha pønrrer chibig køn.

³³ Incha nune Tiusweim pulu kusrmay wanrrab attrai kusraben, Møskai tranrrab misra kørrømisrig tru Espíritu Santon uta, uncha tøgagønrrai trunun tranan chibig køn. Inchen ñim mõi ashib, mørøb inchib kuibe, tru køn cha.

³⁴⁻³⁵ Kaguende Davidbe srømbalásrømaybe nebimuig køn cha. Inchendø Davidbe trendaig køn cha:

“Señor Tiusbe nai Señorwane trendan cha:

‘Nai kusrmaygatø wamisr cha,

ñun ashig kømui inchib tsalø inchibelan

ñi ñui srøbmeran truilaim pala nebuna wamig

kønrrai na pønramnegatig.’ ”

³⁶ ’Israel misaamera mayeeløba treeg kømuitamab asha pønrray cha, tru Jesús ñim

kurusyu mesraigwandøwei Tiusbe nune Mayeelaim Pala Pasrabig kønrrai maramba, Cristo kønrrai maramba indin køn— chibig køn, Pedrobe.

³⁷ Incha øyeeg tailan mørøppe, truba kullaarab isui inchibelø køn nømui manrrau kebachen. Inchabe Pedronba, trugurri Cristo nøashib karua ørig katøganelanba payibelø køn:

—Ñim nai misaamera, ¿nambe chi maramig kønrrerah?— cha.

³⁸ Inchen Pedrobe trenchibig køn:

—Ñim møitøgucha nimui kaig mariilan isua møray cha. Incha Tiusweimay llirawa, Jesucristoi munchiyu piu umbu ulsrailø kuy chibig køn, ñimui kaig mariilan ulø payamig kømíg, pe-sannaig kørrømisrtrimbe. Inchen Tiusbe ñimune Espíritu Santon tranrrun cha.

³⁹ Kaguende i tranamigwan nø tranrrab misra kørrømisriibe, ñimuyasig køb, ñimui ureemerayasig køb, katø mayeelø chu uras tsøndatøsrø kønrrabelayasig køb, katø mayeelø namui Tius nun mun wamag køben wamamelai, truilyasig køb køn— chibig køn.

⁴⁰ Incha Pedrobe øyeelø wamindig kømnetø, katø srøitø waminchib, øyamay melamig køn chib trenchibig køn:

—Yeeg larrø kaig marøb misaamerainukkurrimbe wemallib ambay— cha.

⁴¹ Inchen tru nø wamindigwan møra utabelane piu umbu ulsrailø kørrømisren, tru kwalømbe Jesucriston kørewa pønrramisrøbeløbe kan pøn mil køsrøn nemisrig købig køn.

⁴² Incha nømbe mayeeløba Cristo nøashib karua øriilø kusrenanigwane tindøga marøb pønrrabelø

køn, kanbalatø lincha kømigu lata, mamig pirisha kanbalatø mab kømigu lata, katø kanbalatø misra Tiusba waminchib kømigu lata.

Jesucriston kørebelø srøsreelø mandø waraig

⁴³ Inchen nømune mønundøgucha ka nøs nøstø købig køn, tru Cristo nøashib karua øriiløgurri kwaara asha kønrrai marøb, katø Tius nømba pasrain kui asha kønrrai truba truba marøb inchen.

⁴⁴ Inchen mayeeløba Criston kørebeløbe kanbalatø lincha tulundzunab, katø chimerandøgucha ke kanguelarrøtø tøgagøb inchibelø køn.

⁴⁵ Incha nømui pirømeran, yameran, katø chi tøgagúilan køben yana, søteelan pirishibelø køn, møitøgucha maig palain køben, treetø.

⁴⁶ Incha kwalømmørig, kwalømmørig Tiuswei yau søteeløba tulundzunabelø køn. Incha mamigwan nømui yamørig truba truba kasrag, kanbalatø lata pirisha mabelø køn, tabig isua, ka treeg maranmab ashchhindø kømø,

⁴⁷ manrraugurri tabig isub Tiuswan truba tabig waminchib, katø nømbe maya misaamera truba tabig wamindinabelø køn. Inchen Señorbe kaigyugurri wesraig kønrrabelan wesrawa, kwalømmørig nømuinuube srøitø, srøitø nemarøbig køn.

3

Kan uñchab kaimabigwan tamarøb

¹ Kan kwaløm Pedroba, Juanba, maaben las tres pailøba kegøtø Tiuswei yaumay nebambubelø køn, Tiusba wamindam uras købene.

² Inchene truyube kan møg tru kal-lainukkurri uñchab kaimabig wabig køn. Truigwane Tiuswei yau tru “Tab Yaskabzhig køn” cha waminug kebambubelan ‘an kettra’ cha miab wanrrai, kwalømmørig srua amba wannig wabig køn.

³ Inchen tru uñchab kaimabiibe Pedronba, Juanwanba Tiuswei yau kebamrrab inchen ashabe ‘an kettra’ cha miaben,

⁴ nømbe nun ashabe, Pedrobe trenchibig køn:

—Namun ash— cha.

⁵ Inchen tru uñchab kaimabiibe chi tranrrab indermab isua, truba tab ashene,

⁶ Pedrobe trenchibig køn:

—Angawei, orogawein kur cha. Inchendø na tøgagúigwaneguende tranrrumøn cha. Nazaretsrø Jesucristoi munchiyu kurrab, inrrø— chibig køn.

⁷ Incha Pedrobe kusrmay tasigu kemøra kusrabene, tru urastø nui srøbmeraba, nui yetølømeraba mur misren,

⁸ tru uñchab kaimabiibe ¡katø! kan pørsrappe pasrambua, ib menda, Tiuswan ‘Tabiibe ñitø køn’ chib, trashib, pørsrab Tiuswei yau Pedroma, Juanba kebibig køn.

⁹ Inchen maya misaamerabe nune uñibig misrin kui ashib, katø Tiuswan ‘Tabiibe ñitø køn’ chib, truba tabig wamindi ashib inchibelø køn.

¹⁰ Incha tru Tiuswei yau tru “Tab Yaskabzhig” cha waminug tru ‘an kettra’ cha, miab wabigwan truig kui ashabe, truba kwaarøbelø køn, ¡kan paare! øyeebe mandø kermab isub tru treeg purayain køben.

Pedro maig pub arrigwan Tiuswei yau waminchib

11 Inchen tru uñchab kaimabig købiibe Pedronba, Juanwanba kemøra pasramnebe, misaabe mayamba kwariilø luløbelø køn Pedromeraimay, tru Tiuswei yau Salomónwei Yaskabumay.

12 Inchen Pedro iigwan ashabe, misagwan trenchibig køn:

—Namui Israel misaamera ¿øyeegwan asha ñimbe chindimbarre kwargue? cha. Kabe tru maramburab maramigwan nam namashib tøgar kua, kabe nam Tiuswei merrab purø tabelø kuikkurri i møwan uñibig kønrrai nam mari lata ¿chindimbarre namungøba ashke? cha.

13 Treeg kømøtø, Abrahamwei, Isaacwei, Jacobwei Tius namui merrabsrø kølli misaamerai Tiusbe tru nui marøb megabig Jesúswane tørguegwalmabig kønrrai maran cha. Truigwane tru misagwan ashib karub purrabelan ñimbe kemøra, tranøb, katø Pilatobe nune elatchab inchen, ñimbe elachibashmub indig købig køn cha.

14 Tru Newan Tabig katø Kerriguwan Sølgandiigwane ñimbe kaasha, tru kweechiptiigwane, trube, kelachai miaig køn cha.

15 Incha tru øsig kømigwan nø tøga pasrabigwane ñimbe kweechen, truigwan Tiusbe kwailai utugurri katøle øsiirangaruben, nambe tru treeg purayaigwane namashib ashibelø ker chibig køn.

16 Pøs Jesúswei munchibe tru ñim trendø asi møg ñim møi ashib pønrraigwan øyah chishig kønrrai tamaran cha, nui isubigwan tru munchiyu pasrikkurri. Tru isubigwan Jesús tøgagønrrai marig, trube nune newan tamaran cha, pøs ñim mayeelø asiinrrabguen chibig køn.

17 Pø̄s, trube, mø̄imbe ñim nai misaamera, ñimbe chugúi mø̄rmø̄wa, ø̄yeeg marø̄b pønrrain kuin kui ashar chibig køn, katø̄ ñimun ashib karub purra-belø̄ chigucha.

18 Inchendø̄ mayeelø̄ Tius maig karuigwan eshkabelø̄ wamindiitø̄ga nui Cristobe kwamnegatig purø̄ trø̄mbø̄ig indinab meganrrun cha, manawei Tius eshkawa pasrig kø̄bigwan treeg nebunrrai marig køn cha.

19 Inchawei treeg kø̄bene, nimui kaig mari-ilan isua mø̄ra, Tiusweimay lliray chibig køn, ñimui tru kaig mariilan chi kaig mariimíg lataig kø̄rrø̄misrtraimbe. Trumaybe Señorbe chi isumø̄, tabig pishindø̄ waram kwalø̄mmera ø̄rø̄b,

20 katø̄ tru muniirab kui Criston, tru Jesúswan, ñimuyasig manawei nø̄ tarø̄mara wesrua pasrig-wan trunungucha ø̄rtrun cha.

21 Inchendø̄ nø̄be mø̄imbatø̄be srø̄mbalarø̄ ka wamig køn cha, Tius tru chiwandø̄gucha lutø̄gurri tamara pønramnegatig, tru Tius nuindø̄ tarø̄mariilø̄ nø̄ maig karuigwan eshkabelø̄gurri nø̄ manasrø̄wei maig taig, treeg.

22 Inchawei Moisésma trendaig kø̄big køn: “Señor ñimui Tiusbe ñimui misag utugurrindø̄wei Tius maig karuigwan kan eshkabig na lataitø̄wei katø̄gan kusranrrab køn cha. Inchawei nø̄ maig wamindiilane chiyutø̄gucha mø̄ramig køn cha trendaig kø̄big køn.

23 Kaguende mø̄ikkø̄ben Tius maig karuigwan tru eshkabigwan mø̄rmígwane, Israel misaamerainukkurri kanguen kaagø̄m, pinisaig kønrrun” taig køn cha.

24 Inchawei Samuel tsub uraskurrimbunø̄ may-

eeløba Tius maig karuigwan eshkabelø truilø chigucha møin kwalømmerra øyeeg punrrabigwan wamindig købig køn cha.

²⁵ Pøs ñimbe tru merrabsrø Tius maig karuigwan eshkabelai ureemera køb, katø tru namui kølli misaameran tru nuinukkurri acuerdo marigwan tøgagøb indan cha. Abrahamwan tru trenchib uras: “Ñigurri karrab larrøbichib misaamerabe pirau maya misaaba mayanguen tab indiilø kønrrun” chib.

²⁶ Inchawei Tius nui Marøb Megabigwan kusrua, trugurri Tiusbe ñimuimaymerrig ørig købig køn, ñim møitøgucha tru kaigwan marmønrrab llirawa pønrramisren, mayanguen tab indiilø kønrrain — chibig køn, Pedrobe.

4

Pedroba, Juanba tru Setenteelø maig maramigwan asha marøbelai merrab

¹ Pedroba, Juanba misagwan waminchib srø pønrramne, judíosmerai sacerdotesmera køben, Tiuswei yau policíamera ashib pønrrabelan nø karub pasrabig køben, saduceosmera køben truba namikkøleelø pubelø køn,

² kaguende Pedroba, Juanba misaameran kusrenanøb, katø tru kwabeløbe katøyug kwailai utugurri øsiiramibe Jesucristoinug køn chib, eshka kusrennimba.

³ Incha tru karubeløbe Pedronba, Juanwanba kemøra, yandø maaben købene, katø kwalømgatig kailan keeri yau keerøbelø køn.

⁴ Inehendø møiløggøben Tiuswei wamwan wamindi mørøbeløbe Criston køreben, møguelandø munchen trattø milburab nemisrig købig køn.

⁵ Incha katø kwalømbe tru nømun ashib karub purrabelø køben, misagwan karubelø kølli misaamera køben, tru Moisés pørigwan kusrenanøbelø køben, Jerusalén tulundzunabelø køn.

⁶ Truyube maya sacerdotesperan nø karub sacerdote tru Anás køben, Caifás køben, Juan køben, Alejandro køben, maya sacerdotesperan karubigwei yaelø køben mayamba, truyu purrabelø køn.

⁷ Incha Juanwanba, Pedronba nømuin tøbøtag pønsrabe payibelø køn:

—¿Ñimbe iigwane maramburab marig muindøgarre margue? cha. ¿lilane mui munchiyurre margue?— cha.

⁸ Inchen Espiritu Santotø netsaig Pedrobe trenchibig køn:

—Misaameran ashib karub purrabelø, katø ñim misagwan karubelø kølli misaamera,

⁹ kan møg kwanrriigwan nam tabig marigwan chi wetøgørramdiig køtashchappa, i møwan mandø incha tamarig kuitashchappa, ñim namun payib srua kuig købene,

¹⁰ trube, ñim mayeeløba, katø Israel maya misaameraba nebua asig kønrrai eshkanrrab cha. Tru i møg ñim mayelai merrab pasrabiibe tru Nazaretsrø Jesucristoi munchiyu tabig tammisrig kuig køn cha, tru ñim kurusyu mesra kweechen, Tiusbe katø øsiirangaruig, truigweinug.

¹¹ Jesúsbe ñim

“ya marøbelø tru kaasig srug køn cha.

Inchendø tru katsiisrømbe pølbasa wayig mas purø tab srukken misrin køn” cha.

12 'Pøs nam kaigyugurri wesrailø kømibe mu katøgan pegwei munchiyube chi kaagøn cha; kaguende kaigyugurri wesramigwane yu piraube mungucha treeg martrai tranig kaagøn— chibig køn.

13 Inchen tru payibeløbe Pedronba, Juanwanbabe chigucha chi korig kuin kømø, løtab pønrrai ashib, katø mana chu kusreb purrømeelø, chigucha kømeeelø kuin kui ashib inchabe, truba kwaara asha, nømune Jesúswei mendig amøñibelø kuin kui nebua ashibelø køn.

14 Inchagucha tru tamari møøbe nømuim pulu kurra pasrabwei indi ashabe, treekkurri Pedronba, Juanwanbabe chigucha chi tamgaig købig køn.

15 Incha nømune tru Setenteelø maig maramigwan asha marøbelø purrainukkurri webambingarua, nømdø kangurrin kangurri payiyab waminchib kørømisrabe,

16 trenchibelø køn:

—¿Møguelane nambe chi martrab? cha. Kaguende Jerusalén mayeelø warab misaam-eraimbe Tius nømbe pasrain kui asamig marig kan truba nuig kenagøn cha, nømgurri marig. Inchawei nambe chinchagucha chi treeg kømøn tambegaig køn cha.

17 Inchendø tru treeg marigwan misag utu mas mas wam larrøbichimønrraimbe, møingurrimbunøbe mungucha Jesúswei munchiyube waminchimønrrai 'chigøben ñimune maramønrrun' chinrrab— cha, nømbe trenchibelø

køn.

¹⁸ Incha Pedronba, Juanwanba katø wamabe, chiweingucha Jesúswei munchiyube waminchimøwei, kusrenanmøwei inchai, ¡katø! kandø mera pasrøbelø køn.

¹⁹ Trune Pedroba, Juanbabe trencha løtabelø køn:

—Ñimguen tab isuy cha, Tiuswei merrab søl købig kuitashchab nun mørmøtø, ñimun mørøb pønrramig.

²⁰ Kaguende nam ashib, nam mørøb indigwane nambe elachimø, wamindamønrrun— chibelø køn.

²¹ Inchen tru karubeløbe:

—Ñim namun mørmøwabe, mømbe chi maramigwane nam asamønrrun — chatø, elachibelø køn, tru maya misaameragurri chinchaguen ichabetønrrab kaima. Kaguende truiløbe tru treeg purayaigwan asha, Tiuswan truba tabig waminchib købelø køn.

²² Pøs tru purø nuig tabig marøb, tamarinab møøbe cuarenta años menrra tøgaig købig køn.

Tiuswei ureemera nundø kemenda kørmø pønrrønrrab Tiuswan miab

²³ Pedroba, Juanba yandø ka elatsiilø kua nømui lincha amøñibelaistrømay ambabe, tru sacerdotemeran karubeløba, misagwan karubelø kølli misaameraba nømun maig taigwan kerrigu eshkaben,

²⁴ tru lincha amøñibelø nøm iigwan mørabe, søteeløba ke kandø isua pønrramisra, Tiusba trenchib waminchibelø køn:

—Ñi mayelaim pala ñi ashib pasrabig srømbalawan lata, pirøwan lata, marwan lata,

chigurrimbunø truyu chi purrabelan chigucha marøbig,

²⁵ Espíritu Santogurri namui merrabsrø David, ñi karuigwan marøb megabigwan ñi øyeeg chib wamindingaruig købig køn cha:

“¿Judíos kømeelø truba truba namig kurramba, katø chi misaamera køben ke ka yandø chi marmuinguenig martrab kurramba inchippe, chindimbarre indah? cha.

²⁶ Pirau reymerabe yandø kwayanrrab lutømaytø pønrramisren, katø tru ashib karubeløgucha wamincha kanbalatø misra,

Señor Tiuswanba, nui Cristonba kaig martrab namig kurran” cha.

²⁷ 'Kaguende isa kømøtø, Herodesba, Poncio Pilatoba, judíos kømø misaameraba, katø maya israelitasmeraba ñui newan tabig marøb megabig, Jesúswan, tru ñi aceitøga itølusig lawa wesraigwan tsalø køb, chigøben martrab isub i ciudayu tulundzunig kuig køn cha,

²⁸ ñi Tius manasrøwei øyeelø purainrrai maig martrab isua tøgagúilan treeg nebunrrai, martrab.

²⁹ Señor møimbe tru nøm namun chigøben øyeelø martrumøn cha trencha pønstrailan ashib, katø nam ñuiwan marøb melabelan maikkucha kullaaramø ñui wamwan kørmø waminchib pønrramig kønrrai tranrra chib.

³⁰ Ñui tasigwan larrøbichi cha, tru ñui newan tabig marøb megabig, Jesúswei munchiyu kwanrreelan tamarøb, ñi namba pasrain kui ashchai mara kørrømarøb, katø kwaara asha kørrømistrai marøb inchi— cha, trenchibelø køn.

31 Incha Tiusba chab waminchene, tru nòm tulaamba purrainuube mur kònøben, mayeeløba Espiritu Santotø netsailø kørromisra, Tiuswei wamwan maikkucha kullaaramø nømbe waminchibelø køn.

Kanguelarrøtø tøgagøb

32 Incha tru nu misag sətømera mayeeløba tru Jesúswan kørebeløbe møitøgucha lata kan manrrøtø lataig lincha pønrrab, kandø isubelø køn. Møitøgucha nømui chi tøgagúigwane ‘nain køn’ chimøtø, chi købigwane kanguelarrøtø tøgagøbelø køn.

33 Inchen Cristo tru nøashib karua øriiløbe Señor Jesús øsiirawa kurrigweimburab maig kuigwan waminchippe ¡katø! muguen chindamgaig waminchibelø køn. Incha nømbe warappe, kan møitøgucha tab købigwan tøgagømburab tøgagønrrai traniilø purø tab warabelø køn.

34 Inchawei nømui utube chigøben palai inchibiibe muguen kaabig køn. Kaguende møiløgøben pirømera, yamera tøgarbe yana, maig yanigwan anwane srua amrrua,

35 Cristo tru nøashib karua øriilø nøm ashchai tranøbelø køn. Inchen nømbe trunune nømun maig palain køben kanun kanun treeg pirishibelø køn.

36 Inchen kan levita José taig pi tøbøtag pirø pasrabig Chipre pirausriig, Cristo tru nøashib karua øriiløbe truigwane Bernabé cha wamig (trenchippe, “Isui meløben, isui inchimønrrai tabig waminchib nusrkain køn” taig).

37 Tru møøma kan pirø tøgagua trunun yanabe, anwane srua arrua Cristo tru nøashib karua øriilø nøm asha martraï tranøbig køn.

5

Ananíasba, Safiraba isønrab indigwan waminchib

¹ Inchen kan møg Ananías taiba, srai Safiraba kan pirø tøgagúigwan yanøbelø køn.

² Inchabe i møøbe nui sraimba misra, tru anwane tøbøtø tranrrab cha, wamincha, tøbøwane kørrømara, Cristo tru nøashib karua øriilaimay tøbøwandø nøm ashchai tranrrab srua ibig køn.

³ Inchen Pedrobe trenchibig køn:

—Ananías, ¿Satanás ñui manrrau nø kebya pasramisra, ñigan øyeekkatig martramab pasrøtirru? cha, ñi Espíritu Santon isab pasramig kønrrai, tru pirø yani anwan kerriguwan tranmøtø kørrømara tranrrappe.

⁴ ¿Pirøbe ñuiwein kømuitarru? cha. ¿Katø yanen, tru angucha ñi asamig kømuitarru? cha ¿Ñui manrrau chindimba øyeeg martrab isua pasramisrku? cha. Ñibe møguelan isab pasrømøtø, Tiuswan isan—chibig køn.

⁵ Inchen Ananíasbe iig trendaigwan mørabe, kwain peñiptinchibig køn. Inchen mayeeløba trunun wammørøbeløbe truba truba kørig kui inchibelø køn.

⁶ Inchen matsøreløbe amrrua, asrwan tamara pula, sørønrab srua ambubelø køn.

⁷ Indiibe pøn ura wendau køsrønyu Ananíaswei srai tru treeg purayaigwan chi wammørmø, kebarrubenba,

⁸ Pedrobe payibig køn:

—Eshkarra cha, tru ¿ñim pirøwan øyawei yaner cha trendaigwan trewei yangueh?— cha.

Inchen nøbe trenchibig køn:

—Øø, treweiwei yanøbwei indig køn— cha.

⁹ Inchene Pedrobe trenchiptinchibig køn:

—¿Ñim pailømisra chindimbarre treeg martrab isua pønrramisrke? cha, Señorwei Espíritun ke maig inchibig køtashchab ashchab inchib. ¡Ñiguen mør! cha, ñui kewan sørønrrab srua ambubeløbe chabguen yaskabyuguen amrrutan cha, mømimbe ñungucha sørønrrab srua amrrun— cha.

¹⁰ Inchen tru urastø Pedroi srøb pulu Zafiragucha kwain peñiptinchibig køn. Inchen tru matsørelø kerruabe kwaikken wetørrawa, srua amba, keweim pulu sørabelø køn.

¹¹ Inchen tru iglesian kerriguelanba, katø mayeelø tru treeg purayaigwan wammørøbelanbabe purø trømbøig kørig kui indamig arrubig køn.

Cristo nøashib karua øriilø chine asha kønrrai marøbelø

¹² Cristo nøashib karua øriiløbe misaamerai utu chine Tius nømba pasrain kui ashchai mariilan maramba, kwaara asha kønrrai maramba inchibelø køn. Inchen Tiuswei ureemerabe Salomónwei Yaskabyu mayeeløba maig isuppe, treeg kandø isua tulundzunabelø køn.

¹³ Inchendø katøganeløbe nømbabe linchab inchimeelø køn, tru maya misaamerabe nømune truba truba tab inchib tøgagúingucha.

¹⁴ Inchen misaamera Señorwan kørebeløbe møguelø lata, ishumbur lata katøguchinguen katøguchinguen nemisrøb ambubelø køn.

¹⁵ Incha kwanrreelanguen tru puraambub lliraig calleswan camamerayu, tsigalmerayu srua amrrua pønrsøbelø køn, Pedro puraiben, nui pørr

møsiitøguen møyigwan køben kwanrreelaim pala kasrønrrai.

¹⁶ Inchen Jerusalén ciuda puluwansreelø misag truba nørrø amrrubelø køn, kwanrreelø køben, trømbøig maringarub kwaimandziimera tøgær kan mandøguen kømui inchibelø, treelø køben sruar. Inchen mayeeløba tamariilø købelø køn.

Pedroba, Juanba kaig indiilø

¹⁷ Inchen maya sacerdotesperan nø karub sacerdoteba, saduceosmeraingateelø truyu nøba purrabeløba purø pusrkwai ashiptø namig kurra,

¹⁸ Cristo nø ashib karua øriilane merrarrowa tru kailan keeri yau keerøbelø køn.

¹⁹ Inchen kan Señorwei ángel tru keeri yau yaskabmeran yem kura, wambiisrø wesrawabe, trenchibig køn:

²⁰ —Amba, Tiuswei yau pønrramisra, i srøig øsig kømigweimburab wamwan misaameran trunun kerrigu eshkab waminday— cha.

²¹ Inchen nømbe iigwan mørabe, yandø tørrabene, Tiuswei yau kebamba, kusrenanøb mendabelø køn.

Tru inchib kømnetø tru maya sacerdotesperan nø karub sacerdoteba, truyu nøba purrabelø katøganeløba amba, tru Setenteelø maig maramigwan asha marøbelan tulundzuningarubelø køn, katø tru maig maramigwan ashibelø israelitasmerai kølli misaameran mayamba. Inchabe tru kailan keeri yau purrabelan nømuimay merrana, amrrunrrabelø ørøbelø køn.

22 Inchen policíamerabe amba, tru kailan keeri yausrømbe muganug pua, katøle amrruppe, treeg wam srua amrrubelø køn:

23 —Truyube mugucha chindamgaig kasraig pasrøben, wegørrømønrrai, ashibeløgucha yaskabmerayu pønrrøbendø, yaskabmeran nam kurene, umbusrømbe mugucha kaagøptindig køn— cha.

24 Inchen iigwan mørabe, tru Tiuswei yau policíameran ashib pera pasrabiiba, sacerdoesmeran karubeløba, jkan paare! øyeebe mandø kermab isubelø køn, kan øyeebe chugatig punrrai indamab isubgue.

25 Trunetø møikkøsrøn trenchib puptinchibig køn:

—Ñim tru merrarrawa keerig møgueløbe Tiuswei yau misagwan kusrenanøb purran— cha.

26 Inchene Tiuswei yau policíameran ashib pera pasrabiibe, nui policíameraba ya, Pedronba, Juanwanba katø merrana ambendø, maig købash tsag inchimøtø merranøbelø køn, kaguen misaamera nømun srug muta petamigwan køriimata.

27 Incha merrana amrruabe, tru Setenteelø maig maramigwan asha marøbelai merrab pønrsøben, maya sacerdoesmeran nø karub sacerdotebe, trenchib payibig køn:

28 —Yamba nambe ñimune Jesúswei munchiyube kusrenanmønrrai, ¿kandø mera pasrøb mørgøppeh? cha. ¿Ñimbe chi margue? cha. Ñimbe Jerusalén ørøba ñimui kusrenanigwan larrøbitsingarua, tru mowan kweecha ani lusigwane namungøba, namungøba kemesrøtan— cha.

29 Inchen Pedroba, katøgan Cristo nøashib karua øriiløba løtappe trenchibelø køn:

—Namuimbe Tiuswanmerrig møramig køn cha, møguelø taigwan kømøtø.

³⁰ Ñim kurusyu mesra kweetsig tru Jesús wandøwei namui merrabsrø kølli misaamerai Tiusbe katø øsiirangaruig køn cha.

³¹ Incha Tiusbe nune purø nuig kønrrai marøb nui kusrmay wanganua, Kerrigu Nø Merrab Pasrabig, Kaigyugurri Wesrabig kønrrai marig køn cha, Israel misaameran nømui kaig mariilan isua møra, Tiusweimay lliranrrai marøb, katø nømui kaig mariilan ulø payamig kømønrrai marøb inchainba, treeg marig køn chibelø køn.

³² Nambe øyeeg purayaigwane namashib asha pønrrer cha. Inchen nun tru mørøbelan Tius tranig Espíritu Santo chigucha asha pasrainrrun— cha.

³³ Inchen iigwan mørøbeløbe, truba trømbøig nama, kwetchab inchibelø køn.

³⁴ Inchen kan møg tru Setenteelai utuig kan fariseo Gamaliel taig, tru maig maramigwan martrai Moisés pørigwan kusrennøbig, maya misag nune mu chi taimíig, kurra pasramisra, tru Cristo nøashib karua øriilan kan petøzhiitø wambig wesrangaruabe,

³⁵ nømune trenchibig køn:

—Namui Israel møguelø, purø ashiptø maray cha, i møguelan ñim chi martrappe.

³⁶ Ñimguen isuy cha, mana køsrøn kan Teudas taig ‘kan truba nu kusreb møg kur’ chibig kurrøben, truigwanma møguelø cuatrocientos mendig amønaig køn cha. Inchendø nune kweechen, mayeeløba mendig amøñibeløbe chab tarømisren, chab pinig køn cha.

³⁷ Katø wendøsrø misag mayan køtashchab munchi tulishib kwalømmerrawan galileasriig Judas kurra, misag nui mendig amøñinrrabelø truba nu pera kurrig købig køn cha. Indig truig chigucha kwaben, mayeeløba mendig amøñibeløbe nøørøtø chab tarømisrig købig køn cha.

³⁸ Inchawei møi øyeeg puim pasrøbene, nabe ñimun trendamønrrun cha: Tru møguelane kagøbashippa, ñimguen ka ambasay cha. Kaguende tru nøm chi martrab isua tøgagúig nøm chi marøb amønaibe, ka møguelaindø kuisruandøbe, patsønrrun cha.

³⁹ Inchen Tiuswein kuisruandøbe, ñimbe pinish-inrrab kaimanrrun cha. Inchippa ñimbe Tiusba kwayanrrab inchib pønrrabgun— chibig køn.

⁴⁰ Gamaliel wamindiibe treegwein kuitamab isua, Cristo nøashib karua øriilan wama, ichabetabe, Jesúswei munchiyube mas waminchimønrrai mera, yandø elachibelø køn.

⁴¹ Inchen nømbe tru Setenteelø maig maramigwan asha marøbelai merrabgurri, truba kasrag webamba ambubelø køn, Jesúswei munchigurri øyeeg kaig indinab pønrrambuawei pønrrønrrai Tius i nømun treeg pønsraig kuitamab isua.

⁴² Incha nømbe kwalømmørig, kwalømmørig Tiuswei yau kusrenanøb, katø yamørig kusrenanøbelø køn, tru tabig srø wambe, Jesúsbe tru Cristo køn chib, maikken elachimøgue.

6

Tiuswei ureemeran chi palabigwan ashchabelø

sieteelø wesrawa pønsrailø

¹ Inchen tru kwalømmerrawan Jesucristoi kusrenanigwan marøb melabeløbe nørø nemisrøb iben, judíosmera griegosmerai wamwan waminchibeløbe mørønnatø waminchib namig kurrabelø køn tru judíosmerai wamwan waminchibelane. Tru kelø peta kwailø nømui utueløbe, kwalømmørig mamig pirishiby chi lata asiimeelø køn chib.

² Inchen Cristo nøashib karua øriilø tru doceeløbe, tru nu misag Jesucristoi kusrenanigwan marøb melabelan tulundzuningarua trenchibelø køn:

—Nam Tiuswei wamwan eshkab kusrenanamigwan elacha, mishatsigu tru mamig pirisamigu ashib pønrramibe søl kømøn cha.

³ Inchawei, namui nunelø, ñimui utu siete møguelø lawa wesrui cha. Mugucha øyeelø køn tainab pønrrømeelø, Espíritu Santotø netsailan, maig kønrrabigwan asha maram kusrebelan. Incha truilan i maramigwan trana pønrrab cha.

⁴ Inchen nambe namuimburappe Tiusba wamindamigwan elachimø marøb, katø Tiuswei wamwan eshkab kusrenanøb amøñibig amøñinrrab— cha trenchibelø køn.

⁵ Øyeeg chibene, tru misag sötø nu pasrabigwane truba tabig mørøraben, Esteban tru nui isubigwan Tiusweinuutø newan tōga pasrabig Espíritu Santotø netsaig mōwan lawa wesrabelø køn. Trugurri Felipen køben, Procoron køben, Nicanorwan køben, Timónwan køben, Parmenaswan køben, kan mōg antioquíasriig tru Tiusweiwand judíosmera marøb pønrraigu puraarruaig Nicoláswan købengue.

⁶ Incha yandø tru Cristo nøashib karua øriilø do-celaimay pera amrruben, nømbe Tiusba wamincha, nømui tasiimeran truilmay pala nømun tabig kønrrai estsarøbelø køn.

⁷ Inchen Tiuswei wambe mas mas larrøbichib iben, Jesucristoi kusrenanigwan marøb melabeløbe Jerusalénsrø nørrø nemisrøb arruben, sacerdotsmeraguen truba yam nømui isubigwan Tiusweinug pasra tøgagønrab pønrramisrøbelø køn.

Estebanwan kailan keeri yau pasrtrab srua ambub

⁸ Inchen Esteban Tiuswei tru ka yandø tab indigwanba, katø maramburab maramigwanba newan tøgag, truike kwaara asha kønrrai maramba, Tius nøba pasrain kui ashchai purø nørreelø mariilø maramba inchibig køn, tru misaamerai utu.

⁹ Inchen mõiløgøsrøn mu karuimíig “Elatsiilø” cha wamiilai tulundzuni yaugurrielø namig kurrabelø køn, sirenesreelø køben, alejandríasreelø køben, ciliciasreelø køben, Asia pirausreelø køben misra, Estebanwan ‘¿Maig kø?’ chib, payiyab.

¹⁰ Inchendø Esteban kusremburab kusrebig kuigwanba, Espíritu nun wamindingaruitøga wamindigwanbabe, muguen kanab waminchab kaimabelø køn.

¹¹ Inchabe kan mu mõguelan køsrøn an keta tranøbelø køn nømuingatø misra, øyeeq chinrrai: “Nambe Moiséswan purø trømbøig wami mørøb, Tiuswan purø trømbøig wami mørøb inder” chinrrai, tru Estebanbe.

¹² Inchabe truiløbe misaameran køben, katø misagwan karubelø kølli misaameran køben, tru Moisés pørigwan kusrebelan køben, ke nøm isui-gwan marøb kønrrai inchen, truiløbe namig amr-rua, kemøra, tru Setenteelø maig maramigwan asha marøbelaimay srua ambubelø køn.

¹³ Katø trugurrimbe nømui kaptøga maig kui ashmubendø, isa waminchabelø øyeeg chibelø pera amrrubelø køn:

—I møøbe chu uragucha i Tiusweyasiitø tarømarig tab yawanba, katø tru maig maramigwan Moisés pøriilanba, trømbøig tsalø wami mører chib.

¹⁴ Kaguende nambe trendai mører chib: “Tru Nazaretsrø Jesúsbe i Tiuswei yawane pinishib, Moisés namun maig martrai karua kørrømariilane chishtø yunømarøb inchen” tan mørøb inder— chibelø køn.

¹⁵ Inchen mayeelø tru Setenteelø maig maramigwan asha marøb purrabelø Estebanwan ashene, mømibe nui maløbe kan ángelwei malø lataig kui ashibelø køn.

7

Esteban nø 'treeg mara pasrømur' chib waminchib

¹ Inchen tru maya sacerdotesperan nø karub sacerdotebe Estebanwan trencha payibig køn:

—¿Isa kømø, nøm trenchib kuibe treeg kuitarru?— cha.

² Inchen nøbe trencha løtabig køn:

—Nai misaamera, nai kølli misaamera, nan mørtray cha: Tius tørguegwalmabiibe namui kølli

misag Abrahamwan Harán pirausrø tsunrrab imøwatø, Mesopotamia pirau kenamisrig køn cha.

³ Inchabe trendaig købig køn cha: “Ñui pirøwan elachib, ñui yauelan elachib, na eshkaam pirøsrømay inrrø” cha.

⁴ Inchen Abrahambe Caldea misaameraim piraugurri webya, Haramsrø tsunrrab iben, yandø møskai kwabene, Tiusbe Abrahamwan mõi ñim waraim pirausrø tsunrrai ørig købig køn cha.

⁵ Inchendø nune i pirøwan nui srøb trarramikken, nuyasiibe keta tranmuig køn cha. Inchendø nune ‘i pirøwane tranrrumøn’ cha kørrømisrig købig køn cha, katø nuinukkurri karrab misaameraimba. Tru urasbe Abrahambe nusarkaingen chigaig købenbatøsrøwein købig køn.

⁶ Incha Tiusbe trendaig købig køn cha: “Ñuinukkurri karrab misaamerabe peg pirausrø ka ambatø warøben, nømune ka karua srua kuindiig melabelø kømig kønrrun cha, larrø kaig indinab cuatrocientos años ørøba.”

⁷ Inchendø Tiusbe: “Tru nømun karua srua kuindiig melønrrai marøb misaameran nømune maig kønrrabigwan asha maramønrrun cha. Inchen trugurrimbe yandø tru pirausrøngurri webamba, nømbe i pirautøwei nane køriibala tabig waminchib kønrrun” cha.

⁸ Incha Tiusbe Abrahamwan tru circunciación maram acuerdon tranig køn cha. Treekkurri nui nusrkai Isaac kal-labene, Abrahambe Isaacwan trune kwalømyube asru circuncidabig køn cha. Inchen Isaackucha nui nusrkai Jacobwan treetøwei maren, Jacobgucha nui nusrkalan treetøwei marig købig køn cha, tru doce nusrkalo

Israelweinukkurri karrab misaamerai mōskalan.

⁹Tru Jacobwei nusrkalo namui merrabsreeløbe nōmui nuneg Joséwan pusrkwai ashib tsalø kōptø, Egipto pirausrømay srua amrrai yanøbelø kōn. Inchenð Tiusbe Joséba pasrøwa,

¹⁰nune chine puben isuig megainukkurri treetø megamønrrai wesrawa, Egiptosrø rey Faraónwei merrab nøbe tab indamdiig kui asig kōnrraimba, katø larrø kusrebig kōnrraimba Tiusbe tranen, Faraónbe Joséwane Egipto pirau maya misagwan ashib karub wanrrai neera wannig kōn cha, katø nui purø nuig purø tab yawan chigucha kerriguwan nø ashchai.

¹¹Inchen tru urassrø parø arrubig kōn, purø trømbøig isuig melamig Egipto pirau ørøba, katø Canaan pirausrøn chigucha. Inchen namui kōlli misaamerabe chigucha mamig kalawa købelø kōn.

¹²Inchen Jacobpe Egiptosrømbe tirigu pønrran tai wammørabe, nui nusrkalo, tru namui kōlli misaameran ke srøsrøzhiitø ørøbig kōn.

¹³Incha katø wendø ambene, Josébe nui nunelane nøbe tru nōmui nuneg kuin kui asingaruben, øyamay tru Egipto rey Faraónbe Joséwei misagwane mumera kui nebua asig købig kōn cha.

¹⁴Incha Josébe nui mōskai Jacobwanba, nui yauelan mayamba Egiptomay amrrunrrai pertrab ørig købig kōn cha, kerrigu yauelø setenta i cincoelan.

¹⁵Pøs øyamay Jacobpe Egiptomay yaig købig kōn cha, tru nø lata namui merrabsrø kōlli misaamera lata chab kwaisrømay.

¹⁶Inchen nōmui asrmerane Siquemsrømay srua

ambig købig køn cha, tru merrabsrø Abraham Hamorwei nusrkalan sòramig anwei penig pasrabigu, Siquem pirausrø sòrønrrab.

¹⁷ Inchen yandø, Tius Abrahamwan nø treeg tranrrab cha kørrømisriibe pumig yandø lutaurab køben, Israel misaamerabe Egipto pirau nørø larrøbichib nurab yaig købig køn cha.

¹⁸ Inchen Egiptosrømbe kan rey Joséwan ashmíig ashib karunrrab pølbasa,

¹⁹ tru reybe sòratø purø møg isua, namui misaameratøga møg inchib pasrøwa, namui kølli misaamerane maig købash indig købig køn cha, tru nømui srø kal-laig møg-ureezheelan kweetsingarub.

²⁰ Inchen tru kwalømmerawan Moisés kal-labig køn cha, tru unøbe Tiuswein kabyu larrø tab unøzhig. Inchen møskaløbe nømui yau pøn pølgatig nurana,

²¹ yandø kwanrrai elatsamig nebuben, Egipto reywei nimbasr tru unan wetørrawa, nui nusrkawan lataitøwei nuranig købig køn cha.

²² Inchen Moisésbe tru Egipto misaamera maig kusrebelø køben, treeg kusrenanig kusreweig købig køn cha, trurrigu wamindiiløyu lata nui chi mariiløyu lata purø nuikke.

²³ Incha yandø cuarenta años tøgaig misra, Moisésbe nui manrraube nui misag israelitasmeran ashchab inrrab isuig købig køn cha.

²⁴ Inchen truyu kan egipcio israelitan truba kaig inchen ashabe, purømisra, Moisésbe truburø ulø payib tru egipcione kweetsig købig køn cha.

²⁵ Øyeeg kaig indinab melainukkurri Moisés nømun pera webinrrai Tius pasrigwan nui misaamera truigwan nebua ashchaitamab isua inch-

ene, nømbe treeg kønrrabig kuitamappe isubguen inchimeelø køn cha.

²⁶ Inchen katø kwalømbe pailø israelitasmera kwayab kuin køben, Moisésbe tammay kørromartrab isua, trenchibig køn: “¡Au ñimbel! ¿Mu peguelø kømøtø, ñimmisaatøwein køn cha, kangurrin kangurri chindimbarre øyeeg kaig inchib køgue?” cha.

²⁷ Inchene tru kanun kaig marøbiibe Moiséswane trawagucha trenchibig køn: “¿Ñi namun ke ñi asha karubig kønrraimba, katø maig kønrrabigwan ñi asha marøbig kønrraimbabe ñune treebe mu pasrta? cha.

²⁸ ¿Kabe nangucha marig kwaløm egipcion latawei ñune kweechig køtah?” cha.

²⁹ Inchen Moisés trunun mørabe, Madian pirausrømay trubab ya, trusrømbe kan peg pirausrigi lataig tsubig køn. Incha trusrø pagatø nusrkalo tøgagúig købig køn.

³⁰ 'Indig truig yandø cuarenta años puraiBen, Sinaí Tun pulu mu misag warab waraimø nug Moiséswan kan ángel kaldusr naarabigu kenamisrig køn cha.

³¹ Inchen Moisésbe tru treeg kenamisrigwan ashabe, truba kwaara, ashchab katøguchi kemalene, Señorwei wam trenchib mørø waminchibig køn cha:

³² “Nabe ñimui merrabsrø møskalai Tius kur cha, Abrahamwei, Isaacwei, Jacobwei Tius”. Inchene Moisésbe kørig køb itønab menda, kurrashmíg køn cha.

³³ Inchene Señorbe trendaig købig køn cha: “Ñui srøbyu alpargatiswan wesru cha. Kaguende ñi

pasraig pirøbe Tiusweindø tarømarig køn cha.

³⁴ Nabe nai misag Egiptosrø yeeg isuig kullaarailø melaigwan tab ashib, katø purø murig nebuptø ke mulliptøø tranrrab melailan mørøb incha, wesranrrab kørraarrur cha. Møimbe jamø! taig købig køn, ñune Egiptomay ørtrumøn” cha.

³⁵ “¿Ñi asha karubig kønrraimba, katø maig kønrrabigwan ñi asha marøbig kønrraimbabe ñune treebe mu pasrta?” chib, nøm trenchib kaashib kuig Moiséswandøwei, Tiusbe nømun nø asha karubig kønrraimba, katø treeg kaigyugurri pera webattraimba ørig køn cha, tru kaldusr naarabigu ángel kenamisrøbikkurri.

³⁶ Inchen nøbe Tius nømbe pasrain kui ashchai maramburab mariilan marøb Egiptosrøngurri wesruig købig køn cha, mar Rojoyu lata, mu misag warab waraimønug lata cuarenta años ørøba treeg marøb.

³⁷ Mu peg kømøtø, iibe tru Moiséstøwein køn cha israelitasmeran øyah chibig: “Tius maig karuigwan kan eshkabig nan kusrub lataitøwei, Tiusbe ñimui misag utugurrindøwei kusrunrrun” cha trenchibig.

³⁸ Moisés nøtøwein kuig køn cha, mu misag warab waraimønug, tru israelitasmera kanbalatø amrrub købeløba pasrab, katø Sinaí Tunyu ángelba waminchib, katø nømui merrabsrø kølli misaameraba pasrab inchiibe. Incha nøbe tru øsig køm wammeran utig købig køn cha, tru namun tranrrab.

³⁹ 'Inchen namui kølli misaamerabe mørøg kømui inchib, kaasha, nømui manrrøwane ke Egiptosrøndø pasra købelø købig køn cha.

⁴⁰ Incha Aarónwane trenchibelø køn cha: “Namui merrab amrrabelø namuyasig tiusmera mar cha. Kaguende Egipto piraugurri namun wesrabig Moiséswane chindinguen mørmer” cha.

⁴¹ Inchabe tru kwalømmerawan kan toro-unø mara pasra, truigweyasig animalmera kweecha, tranig købig køn cha. Inchabe tru nømui tasiitøga mari tiuswane truba kasraarab tøgagøbelø køn cha.

⁴² Treeg inchen, Tiusbe nømuinukkurri tarømisrøppa, chigøben srømbalasrø chigurrimbunø pønrrabelan tius kui lataig køriibala tabig waminchib warønrraindø elachiptindig køn cha, Tiusbe. Inchawei Tius maig karuigwan eshkabelai pøriiløyu maig taibe treeg køn cha:

“Israel misaamera ¿ñim mu misag warab
waraimønug
cuarenta años ørøba ambub kua,
animal kweetsiilan tranøb,
katø chigøben nayasig kabe nan tranig kø
chindah? taig.

⁴³ Nan trani urasbe tru tius Moloc pasraig carpa yawan muta ambub,
tius Refánwei estrellan muta ambub inchibelø
kømøgue taig,
køriibala tabig waminchib kønrrab,
ñimashib ñimui taska mariilan.
Treekkurri Babiloniatøguen kømø,
purø yabsrø warønrrai webetamønrrun” cha.
Tius trendaig købig køn cha.

⁴⁴ ‘Merrabsrø namui kølli misaamerabe mu misag warab waraimøsrø amøñib uras, Tius nø pasrai carpa ya tabzhigwan tøgar købig køn cha, Tius tru Moiséswan maig karuig køben

treekke, Moisés maig asigwan tru treezhigwei maringaruigwan.

⁴⁵ Inchen merrabsrø namui kølli misaamerabe tru yawan nømun ketig uta, Josué tru nø karubig køben, tru judíos kømø misaamera waraisrø muta kebambig køn cha, Tius tru namui kølli misaamerai merrabgurri tru judíos kømø misaameran nømuim piraugurri webetiisrø. Inchen tru carpa yabe David tsub kwalømmerawangatig trusrø pasraig købig køn.

⁴⁶ Tiuswein kabyu Davidbe tabig kui asig kua, nøbe Jacobwei Tius truyu pasrønrrai kan ya tranøbsrumugu cha, miaig købig køn cha.

⁴⁷ Inchendø Tiuswei yawan marøppe, Salomón marig købig køn cha.

⁴⁸ Inchen køben Tius Mayeelaim Pala Pasrabiibe, mu møguelø taska mari yamerayu pasrømfīg køn cha. Tius maig karuigwan eshkabig øyah taimbala:

⁴⁹ “Srømbalabe na wamisra waig købene, pirøbe na itøbuna waig køn cha.

¿Nayasiibe maig ya martrab inchigue? cha.

¿Na israb wamibe chu køh? cha, Señorbe.

⁵⁰ ¿Kerrigu iilane nai tasiitøga marig kømuitarru?” cha trendaig.

⁵¹ 'Incha waminchibig wamincha Estebanbe trenchibig køn: Ñim kui ke purab, purab pønrramisrøb misaamera køn cha, manrraube nøsken kebati mørmeelø, møramig kalugailø latailø. Incha chu uragucha Espíritu Santone mørøg kømub purø mur pønrrabelø køn cha. Ñimui kølli misaamera mailø købig køben, ñim treeløtøwein køn cha.

52 ¿Ñimui kølli misaamerama Tius maig karuigwan eshkabelan kabe kanundøguen chi kaig marmeelø tabelø købig kuitarru? cha. Tru Kerriguwan Sølgantiig attrabigweimburab manawei eshkab amrrubelane nømbe kweetsig købig køn cha. Inchen møi truig arrubene, ñimbe kailø køptø tsaleelaingatø pønrramisra, kweetsan cha.

53 Tru maig maramigwan martrai Moisés pøriilan ñimbe ångelesmeragurri uta tøgær købendø, truigwane chiweinguen møra marmeelø køn — cha, trenchibig køn Estebanbe.

Esteban kwaigwan waminchib

54 Inchen øyeeg tailan mørøppe, nømui manr-raube ke kan chinchimmørø inchib purø trømbøig namig kuilø, ke trugulwandø tsacha mørøbelø køn, Estebanwan namig købiitø.

55 Trune Estebanbe Espiritu Santotø netsaig srømbalaneb neeshabe, Tiuswei tørguegwalmabigwan ashib, katø Jesúswane Tiuswei kusrmaygatø pasramisra pasrai ashib inchibig køn.

56 Inchabe trenchibig køn:

—¡Asay! cha. ¡Srømbalamerabe kurin pønrrøben, Møg Misra Arrubiibe Tiuswei kusrmay pasrai ashar!— cha.

57 Inchen nømbe nømui kalumeran kasrøb truba mur trashib, ¡katø! mayamba Estebanweim palatø itø ambubelø køn.

58 Incha ciudayugurri wegucha, sruutøga petabelø køn. Inchen tru øyeeg punrrai waminchib kurrabeløbe nømui kewagúilan

wesrua, kan matsinø Saulo taigweim pulu warøbelø køn.

⁵⁹ Inchen tru nøm sruutøga petab kømne, Estebanbe Tiuswan trenchib wamab miabig køn:

—Señor Jesús, nai espíritun utørra— chib.

⁶⁰ Incha yandø tømbeønsra mur trashib wamab trenchibig køn:

—¡Señor, nøm øyeeg kaig marigwan chi treeg marmuig kui lataig kørrømar!— cha.

Yandø chab trenchabe, kwaptinchibig køn.

8

Saulo Jesucriston kørebelan kaig martrab pasraarøb

¹ Inchen Saulobe Estebanwan kweechen, kan øyeeg maramigweim palaig kuig kømømab isub pasrabig køn.

Inchen tru kwalømdøwei Jerusalénsrømbe iglesiayuelan purø trømbøig martrab yandø kønab kurrab mendøben mayeeløba Judea pirausrømay køben, Samaria pirausrømay køben, ke kan ørøtø chab ambubelø køn, Cristo nøashib karua øriiløtøh ammø Jerusalén ka kørrømisrøbelø køn.

² Inchen mø møguelø køsrøn Tiusweimbura-belan maizhikken elachimø marøbelø Estebanwan isub truba kishib sørabelø køn.

³ Inchen Saulobe iglesiayuelan purø trømbøig inchib, pinishinrrab inchib, yamørig kebya, ishumburwan lata, møguelan lata kemøra, unchib warambatø srua webya, kailan keeri yausrø pønsrøbig køn.

Tiuswei wam Samariasrø larrøbitsig

4 Inchen tru Jerusaléngurri webamba ke kan ørøtø chab ambubeløbe chu ambatøgucha Tiuswei tabig srø wamwan eshkab kusrenanøbelø køn.

5 Inchen tru utuig Felipe Samaria ciudastrømay ya, trusrø Cristoimburabigwan eshkab kusrennøbig køn.

6 Inchen misaamerabe tulundzuna, Felipe maig wamindigwan mørøb, Tius nøba pasrain kui ashchai Felipe tru mariilan ashib, mørøb inchabe, mayeeløba ke kandø isub, Felipe wamindigwane truba truba tab mørøbelø køn.

7 Kaguende truba yam misaamerainukkurri trømbøig maringarub kwaimandziimera purø trømbøig trashib webamben, katø truba yam kønønrab kaima warabelø køben, cojosmera køben, tamariilø købig køn.

8 Trugurri misaabe tru ciudayube truba truba kasraarabelø køn.

9 Inchen manasrøngurri kan møg Simón taig tru ciudayube tsubig køn, kaig libron kusrewa, kwaimandzigweimburabigwan marøbig. Samaria misaameran chine mariiløtøga chull asøskøb, nøbe purø nuig misrøb tsubig køn.

10 Inchen nune mu amrrubiitøgucha, kusrebelø lata, chi treeg kømeelø lata nø chi martashchab ke nundø ashibelø kua, trenchibelø køn:

—I møøbeguende Tiuswei tru maramburab marig truig køn cha, tru “Purø Nuig”, kui asig.—

11 Incha nune ke chi martashchab ashib melabelø køn, kaguende tru nø magia kusrewa mariiløtøga manasrøngurri nømune keerøba, kwaara ashib kønrrai mara srua køben.

12 Inchen Tius nø ashib karub wainuguig tru tabig srø wamwanba, Jesucristoi munchiwanba Felipebe eshkab kusrennen, trunun kørewabe, ishumbur lata, møguelø lata piu umbu ulsrøbelø køn.

13 Inchen tru Simóndøweinguen trunun køreb, piu umbu ulsraig køb incha, Felipeba lincha, uñibig køn. Tius nøba pasrain kui ashchai Felipe mari- ilanba, katø nø maramburab truba nørreelø mari- ilanba ashabe, Simónbe truba kwaarøb uñibig køn.

14 Inchen Cristo nøashib karua øriilø Jerusalénsrø warabelø tru samariasreelø Tiuswei wamwan uta pønrramisrin køn tai wammørabe, Juanwanba, Pedronba trusrømay ørøbelø køn.

15 Inchen nømbe trusrø puabe, tru kørebelø Espíritu Santon utønrrai, Tiusba waminchibelø køn.

16 Kaguende møigwandøgucha nømuim palabe Espíritu Santo kørraarumø srø køben, Señor Jesúswei munchiyutø piu umbu ulsrailø købig køn.

17 Incha Pedroba, Juanba truilaime pala tasigwan estsaren, Espíritu Santon utabelø køn.

18 Inchen Cristo nøashib karua øriilø tasigwan truilaime pala estsara, Espíritu Santon kanelan trani ashabe, Simónbe ‘an pagararruah’ chibig køn:

19 —Nangucha øyeeg maramburab maramigwan tranrra cha, nangucha møigweim pala køben nai tasigwan estsarene, truike Espíritu Santon utønrrain— chib.

20 Inchene Pedrobe trenchibig køn:

—Ñui anbe ñiba tøgatø pinøbash cha. Kaguende Tius keta tranigwane ñibe andøga pena tøgagømdiig kuitamab indan cha.

²¹ Ñibe namui utube chi asamig kawei, chi marøb unamig kawein køn cha. Kaguende ñui manrrøbe Tiuswein kabyube chi sølgandø tabig kømøn cha.

²² Inchawei iig øyeeg trømbøig isuigwan isua møra, Tiusweimay llirau cha. Incha ñui manrrau øyeeg isuigwan Tius ñun ulø payiimíig kønrrai treeg mara kørrømartashchab Tiuswan miau chibig køn.

²³ Kaguende ñibe purø trømbøig kan køndzø srurri lataig møbgøliitø netsaig kui ashib, katø kaig maramigugurrimbe webinrraingaug pasrig kui ashib inchar— cha.

²⁴ Inchene Simónbe trencha løtabig køn:

—Señorwan nayasig ñim miarray cha. Ñi møi øyeeg chib pasrailøbe møkken nan treeg neb-umønrrain— cha.

²⁵ Incha nømbe maig købigwan eshkab, katø Tiuswei wamwan eshkab waminchib kuabe, Jerusalénmay katø amrrubelø køn tru Cristo nøashib karua øriiløbe. Incha Samariasrø truba yambalø misaamera tsitsø warabsrø, tru tabig srø wamwan eshkab kusrenanøbelø køn.

Felipeba, kan Etiopíasrø møøba

²⁶ Inchen Felipeimburappe kan Señorwei ángel Felipe trenchib waminchibig køn:

—Kurra, Jerusaléngurri Gazamay kørreb maywan tru pørr pineppurab inrrø— cha. Truibe tru mu misag warab waraimø may køn.

²⁷ Inchene Felipebe kurrab ibene, mayube kan Etiopía pirausrø kan møg eunuco katabig køn.

Truibe, Etiopíasrø reina Candacei kan møg karu-
big nui reinai anwan kerriguba nø esegabig købig
køn. Nøbe Jerusalénsrø Tiuswan køriibala tabig
waminchab ya,

28 trusrøngurri katøle arrub pasrappe,
kaullimera sruin karruyu Tius maig karuigwan
eshkabig Isaíaswei pørigwan leb arrub pasrabig
køn.

29 Inchen Espíritu Santobe Felipene trenchibig
køn:

—Wetøga ø karruyu kemalla linchi— cha.

30 Inchen Felipebe luløb ya, wetøgabe, Tius
maig karuigwan eshkabig Isaías pørigwan leb arri
mørøbig køn. Inchabe Felipebe trenchibig køn

—¿Ñi leb arrigwan chi taig mørtirru?— cha.

31 Inchene nøbe trenchibig køn:

—¿Kan nan mu ‘øyeeg køn’ cha eshkamubene,
nabe mandø kui møramø?— cha.

Incha nøbe Felipen:

—Tiusmanda naim pulu wanrrab nebamø—
chibig køn.

32 Tru Tiuswei wam pørigwan nø leb arriibe iig
købig køn:

“Kan ubishawan latawei kwetchab srua ambig
køn cha.

Inchen isig parøb kømne,
kan ubisha-unø niløtø tsub lataitøwei,
nøgucha manchibgucha inchimui g køn cha.

33 Incha nømui merrab israbig luchimubashtø
niløtø megaben,
tru sølgandø tabigwan nune treeg asha mar-
trab inchimøtø,
kagøbashiptindig køn cha.

Nuinukkurri katø srøig misag karrab kurrønrrun tamibe kaanrrun cha.

Kaguende nui øsig kuigwane yu piraube ker-raig købig køn” taigwan.

³⁴ Incha tru eunucobe Felipen payibig køn:

—Tiusmanda eshkarra cha, ¿Tius maig karuigwan eshkabig nøasiitøwein trenda chindah, kabe mu katøganun trenda chindah?— cha.

³⁵ Inchen Felipebe tru nø Tiuswei wam pørigwan leb yaigwan truyugurri pølbasa, Jesúswei tabig srø wamwan eshkab kusrenanøbig køn.

³⁶ Incha maywan ambub kua kan pi wabnug puabe, tru møøbe trenchibig køn:

—Yube pi wan cha. ¿Na piu umbu ulsraig købsrutah?— cha.

³⁷ Inchen Felipebe trenchibig køn:

—Ñi ñui manrrau newan kørebene, treeg marig kønrrun— cha:

—Inchen møøbe trenchibig køn Jesucristobe Tiuswei Nusrkain kui isua pasrar— cha.

³⁸ Incha nøm ambub kuin karrun Felipebe tru møwan pasramisingaru chibig køn. Incha pailøba piunday pinaamba, Felipebe nun piu umbu ulsrøbig køn.

³⁹ Incha piugurri webambene, Señorwei Espíritube møi møi Felipen kusrua, srua iben, tru møøbe Felipen mas ashippe ashmubendø, nui maywan kasrag inrraibig køn.

⁴⁰ Incha Felipebe Azoto ciudasrø pasraptindinaben, trusrø Jesucristoi tabig srø wamwan ciudamørig eshkab kusrenanøb pureb ya, Cesarea ciudasrø pubig køn.

9

*Saulon Tiusbe peemayig kørnrai yunømarig
(Hch 22.6-16; 26.12-18)*

¹ Trune Saulobe tru Jesucristoi kusrenanigwan marøb melabelane kaig maramigwanba, kweecha petamigwanbabe namig købiitø ke chinchimmørø inchib uña, treekkurri maya sacerdoesmeran nø karub sacerdoten ashchab yaig køn.

² Incha Damascosrø tru judíosmera tulundzuni yamerasrø treeg marøb kebyamig kilgamera pøriiø tru sacerdoesmeran karubigwan miabig køn, tru srø maywan amrrab pønrramisra pønrrabelane ishumbur kui lata møguelø kui lata, Jerusalénsrø kailan keeri yau pønrsønrrab srua yamig kørnrai.

³ Incha ib menda yandø Damasco pub lutausrø ibene, ¡katø! møi møi nuingatanbe srømbalasarøngurrimbe kan tørgwalmabig arrua, nuin pøtøgatan piløben,

⁴ Saulobe pirau peña tsua, kan wam trendaig mørøbig køn:

—¿Saulo, Saulo chindimbarre nane kaig marøb lliragu?— cha trenchibig.

⁵ Inchene Saulobe trenchibig køn:

—¿Señor, ñibe mu kugu?— cha. Inchene nøbe trenchibig køn:

—Nabe Jesús tru ñi nan kaig marøb unig, truig kur cha.

⁶ Kurrab, Damasco ciudayu kebinrrø chibig køn. Truyube ñi chi maramigwan ñune eshkanrrun—cha.

⁷ Inchen mōguelø Sauloba ambubeløbe truyutø pōnrrambua, ¡katø! wamguen piniilø pōnrrabelø køn, mungucha ashmubendø, wamindigwan mōra.

⁸ Inchen yandø Saulone piraugurri kusraben, kabwane kurendø, chigucha ashchab kaimabig køn. Inchen kwalyu kemōra, srua Damascosrømay ambubelø køn.

⁹ Truyube pōn kwaløm ørøba ashchab kaimabwei, manrrab kaimabwei mutchab kaimabwei inchibig køn.

¹⁰ Damasco ciudadyube kan Jesucristoi kusrenanigwan marøb megabig Ananías taig tsubig køn. Inchen truigwane Señorbe kan piab lataigu kenamisra, trenchibig køn:

—¡Ananías!— cha. Inchene nøbe løtappe:

—Señor, yu war— cha trenchiben,

¹¹ Señorbe nune trenchibig køn:

—Kurra, “Ølgandø” cha wamin callewan pureb inrrø cha. Incha Judaswei yau puabe: ¿Kan møg tarsosriig Saulo taig wah? cha, payrrig chibig køn, truipe Tiusba waminchib wan cha.

¹² Tru møøbe kan piab lataigu asin køn cha, kan møg Ananías taig kebarruabe, nui kabmeran katøle pilønrrai, nuim pala tasigwan estsarøbig.—

¹³ Inchene Ananías iigwan mørøppe trenchibig køn:

—Señor, i møweimburappe, mugøben wamindi wammōra kur cha, ñui misaameran Jerusalénsrø chitø, chitø kaig marøb uniilan.

¹⁴ Møima yusrønguen mayeelø, ñui munchiwan wamab tōga pōnrrabelane merrarranrrab sacer-

dotsmeran karubelø nun treeg martraï ørig arrin køn— cha.

¹⁵ Inchene Señorbe trenchibig køn:

—Innrø cha. Kaguende i møøbe na øyeeg marøb tøgagønrrab na lawa wesruig møg køn cha, judíos kømø misaameran køben, reymeran køben, Israelwei misaameran køben nai munchiwan asingarunrrabig.

¹⁶ Kaguende nabe nun kenamaramønrrun cha, nai munchigurri chugatig kaig nebuig megamigwan.—

¹⁷ Inchene Ananíasbe tru Saulo tsui yamay yabe, kebya, tasigwan nuim pala estsarabe, trenchibig køn:

—Cristogurri nai nuneg Saulo, Señor Jesús mayu arrub pasrøben kenamisrøbiibe ñi katøle ashibig misrøb, katø Espíritu Santotø netsaig kørromisrøb inchaimba nan ørtan— cha.

¹⁸ Inchen tru urastø Sauloi kabmerayugurrimbe kalus pitis latailø kørøben, katø ashibig misrig køn. Incha kurrøben, Saulone piu umbu ulsraig køn.

¹⁹ Incha Saulobe maben, katøle nui asrbe tam-misrøbig køn. Incha Damascosrø Jesucristoi kusrenanigwan marøb melabeløba mam kwaløm køsrøn tsubig køn.

Saulo Damascosrø Tiuswei wamwan eshkab kusrenanøb

²⁰ Incha tru urastø Saulobe judíosmera tulundzuni yamerayu Jesúsweimburab eshkab waminchib pølbasrøbig køn: “I Jesúsbe Tiuswei Nusrkain køn” chib.

21 Inchen mayeeløba mørøbeløbe truba truba kwaariilø trenchibelø køn:

—¿I møg kømmørgøppeh cha, tru Jerusalénsrø purø trømbø inchib pinishinrrab inchibig, i munchiwan wamab tøga pønrrabelane? ¿Yusrømaybe tru inchabwei arrub mørgøppeh? cha, judíos sacerdotesmeran karubelaimay merrarrowa nømun srua inrrab— chib.

22 Inchen Saulobe kusrenanøb eshkaimørig katøguchinguen katøguchinguen mur pasramisrøb ya, judíosmera Damascosrø warabelane, ¡kan paare! øyeebe mandø kuinguen mørmøwa kønrrai marøbig køn, Jesúsbe tru Cristo muniirab kuig, tru køn chib kenamarøb.

Saulo judíosmeran chinchamamub

23 Inchen yandø yam kwalømyu judíosmera Saulon kwetchab wamincha køben,

24 Saulobe wammørin købig køn. Incha nømbe yem, kwaløm ciudayu yaskabmerayubaguen larab, kwetchab muniirabelø køn.

25 Inchen nui kusrenanigwan marøb melabeløbe Saulone yem pera amrrua, tru ciuda pøtøgatan sruubirøbanrrig palaig marinug kan nu tasinyu waya, kørrøøøbelø køn.

Sauloba, Señorgurri nuneløba Jerusalénsrø

26 Incha Saulobe Jerusalénsrø puabe, Jesucristoi kusrenanigwan marøb melabeløba linchab inchen, mayeeløba kørig kui inchibelø køn. Kaguende nømbe køremeelø køn Saulobe Jesucriston kørewa unitamappe.

27 Trune Bernabébe nune kashmø uta Cristo nøashib karua øriilaimay pera ya, Saulobe Señorwan maysrø mandø nebua asigwan, Señor nun mandø

wamindigwan, Jesúswei munchiyu Damascosrø chigucha kormø eshkab kusrenanigwan nømun eshkabig køn.

²⁸ Øyamay Saulobe nomba Jerusalénsrø kebib, katø webarrub llirab uñibig køn.

²⁹ Inchen Señorwei munchiyu chigucha kormø, Tiuswei wamwan eshkab kusrenanøb, katø judíosmera griegosmerai wamwan waminchibeløba waminchib, øyeebe maig kø chib payib inchen, trune nømbe nune kwetchabgøba larabelø køn.

³⁰ Inchen nunelø trunun wammørabe, Saulon Cesareasrøngatig lincha amba, truyugurrimbe Tarsosrømay ørøbelø køn.

³¹ Inchen Judea pirau kerrigu, katø Galilea pirausrø, Samaria pirausrø kerrigu iglesiabe ambumay imay tab købigwan tøgagøbelø køn. Incha nømbe Tiusweimburabeløyu nørrørab, Señorwei merrab køriibala amøñib inchibelø køn. Inchen Espíritu Santo purugub waminchib pasraitøgabe purø nørrø nemisrøb ibig køn.

Pedro Eneaswei kwanrrøwan tamarøb

³² Pedrobe truørø llirab uñabe, katø Tiuswei misaameran Lidasrø warabelangucha ashchab ibig køn.

³³ Inchen trusrømbe kan møg Eneas taig kønønrab kaimabig kua, ocho años ørøba camayu kwanrrø tsuben, Pedrobe pubig køn.

³⁴ Incha Pedrobe trenchibig køn:

—Eneas ¡Jesucristobe ñune tamaran! cha. Kurrab, ñui tsuigwan kusru— cha.

Inchen Eneasbe tru urastø kurrøben,

³⁵ mayeelø Lida pirausrømba, Sarón pirausrømba warabeløbe trunun asha, Señorweimay llirawa, pønrramisrøbelø køn.

Dorcas øsiiraigwan waminchib

³⁶ Tru urassrø Jupe ciudayu kan ishug Jesucristoi kusrenanigwan marøb megabig Tabita taig, griegomaybe Dorcas cha wamig, tsubig køn. Tru ishuube chigøben tabig maramelangøba marøb, katø chugurrin kømui melabelane purugub inchibig købig køn.

³⁷ Indiibe tru kwalømmerawan Dorcasbe kwanrrø peñippa, kwaptinchen, yandø asrwan chab pirabe, pala katøgan pisorø kan salayu trarrøbelø køn.

³⁸ Inchen tru Lida ciudadabe, Jope pulutø købene, Pedrobe Lidasrø unan tai wammørabe, tru Jesucristoi kusrenanigwan marøb melabeløbe pailø møguelan trenchinrrai ørøbelø køn:

—Ke tiusmanda yu nam warainukkatig peba attra tan— chinrrai.

³⁹ Inchen Pedrobe truiløba kurrab ya, trusrø pubene, tru kwabig tsuisrømay pera amben, mayeelø kelø peta kwailøbe Pedroim pulu tulundzuna, tru Dorcas øsig uña, kewa amønamelø køben, katø pala itøgueelø køben mariilan eshkab truba truba kishibelø køn.

⁴⁰ Inchen Pedrobe mayeelan wambig webambingarua, tømboñsra, Tiusba wamincha, tru kwaig tsubigwan keesha ashabe, trenchibig køn:

—Tabita ¡Kurrø!— cha.

Inchen nøbe larraashippa, Pedron ashabe, kurra, wamisrøptinchibig køn.

⁴¹ Inchen Pedrobe tasigu kemøra, kusrua, Tiuswei misaameranba, tru kelø peta kwailanba wama, øsiguig nømun kenamarøbig køn.

⁴² Inchen øyeeg marigwane Jope ciuda ørøba wammøra, møiløgøben Señorwan truba nu kørebelø køn.

⁴³ Inchen Pedrobe yam kwaløm tru Jope ciudayu kørømisrøbig køn, kan møg Simón taig tru kalusmeran kullaarana, tabzhig tamarøbigwei yausrø.

10

Cornelio kan piab lataig asigwan waminchibig

¹ Cesarea ciudayu kan møg Cornelio taig tsubig køn, suldau “Søtøwan Italiano” cha wamig søtøyu, tru suldau cienelan nø karub pera pasrabig.

² Truibe Tiuswan truba isua pasrabig Tiuswan køriibala marøb megabig købig køn, mayeelø nui yaeløba kerrigu. Katø misaameran chugurrin kømuelan isua asha purugub tabig marøb, katø managucha Tiusba wamindamigwane pessannamø, marøb megabig købig køn.

³ Indiibe kan maaben las tres køsrøn kan piab lataigu Tiuswei ángel tørgandø kenamisri ashibig køn, nø wainug kebarrua trenchibig:

—¡Cornelio!— cha.

⁴ Inchen Corneliobe ángelwan ke tab ashabe, truba kwaarig trenchibig køn:

—¿Señor, chinda?— cha.

Inchen ángelbe trenchibig køn:

—Tiusbe ñi nøba wamindiilan mørøb, katø tru chugurrin kømuelan ñi isua asha purugub tabig mariilan pessannawa, wamøwei indan cha.

⁵ Møimbe Jope ciudasmømay møguelø ør cha, Simón taigwan wamønrrab, katø nøbe Pedrogucha munchi køn cha.

⁶ Truibe katøgan Simónwei yau, ya peba tsun cha, Simónbe tru kalusmeran kullaarana tabzhig tamarøbig mar pulu ya pasraig køn— cha.

⁷ Inchen tru ángel nun waminchibig iben latatø, Corneliobe pagatø nui karuindiig melabelanba, katø kan suldau nui trendø trag melabelai utuig Tiuswan truba isua pasrabigwanba wamabig køn.

⁸ Incha maig kuigwan nømun kerrigu eshkawabe, Jopemay amrrai ørøbig køn.

⁹ Indiibe katø kwaløm Cornelio øriilø maywan ambub kua, yandø Jopesrø pub ambub køben, Pedrobe kwaløm tøbøtag lutau køsrøn wambig yabala Tiusba waminchab nebibig køn.

¹⁰ Inchen nune truba mag isub parøgwaben, nuyasig mamig nenøb kømne, kan piab lataig tøgagøbig køn.

¹¹ Srømbalabe kurim pasrøben, kan nu llensu lataig pib tsøbmerayu litsig piraumay kørraarri ashibig køn.

¹² Inchen tru llensuyube chi animalgurrimbunø tøgag købig køn, pib srøppar køben, pirau srala amøñibelø køben, pala amøñib illimera køben ke.

¹³ Inchen kan wam trendai mørøbig køn:

—¡Pedro kurrab, kweecha, ma!— cha.

¹⁴ Inchene Pedrobe trenchibig køn:

—¡Señor, paare, kan treekkucha mana maramø! cha. Kan nabe managuen maimíig mamønrrai merigwan ma kømøwei, chish mariimíigwan ma kømøwein kur— cha.

15 Inchen tru wambe katøyug waminchippe trenchibig køn:

—Tius tabig chishig mara kørrømarigwane, ñibe mamgaig trømbøig kønmab asha tøgagømøta— cha.

16 Treetø treetø pønmay kenamisren, tru llen-sune ¡katø! møi møi srømbalasarømay kusruptindig købig køn.

17 Inchen Pedrobe tru nø piab lataig asiibe chi chibig kønrrabgørab isub, nuinetø mumayguen kømui wamnetø, Cornelio ørig møgueløbe Simónwei ya chugúin kui paya, yaskabu chabguen pubguen inchibelø køn.

18 Inchabe:

—Kuaje chabe, payibelø køn: ¿Kan Simón, katø nundøwei Pedrogucha taig, yu ya peba tsuita?— cha.

19 Inchen Pedrobe tru nø piab lataig asigwan maig kermab isubsrø wamnetø, Espíritu Santobe nun trenchibig køn:

—¡Au! ñune pøngatø møguelø lab køn cha.

20 Kurrab, yugurri kørraya, kan mandø inchab kørab isuptø pasrømøtø, nømba inrrø cha. Kaguende nømune na ørar— cha.

21 Inchen Pedrobe tru Cornelio øri møguelan wamønrrab ashchab kørraarruabe, trenchibig køn:

—Tru ñim lab kuibe, na kur cha. ¿Kan chindamig lataig palai amrrugue?— cha.

22 Inchen nømbe trenchibelø køn:

—Nambe Cornelio ørig amrruer cha. Truibe suldau sötø cienwan nø karub pera pasrabig, katø sølgandø tabig, Tiuswan køriibala pasrabig, katø truigwane maya judíosmera truba tabig køn chib wamindinab møg køn cha. Truigwane kan

Tiusweindø tarø mari ángelgurri maig indamigwan kenamarin køn cha, ñun nui yamay arringarua, tru ñi wamindigwan nø mørtrai.—

²³ Inchen Pedrobe kebera, ya peba kørrømara, katø kwalømbe nøbe truiløba kurra iben, nunelø tru Jopesrø warabeløgucha Pedron lincha ambubelø køn.

²⁴ Incha katø kwalømbe Cesareasrø pubelø køn, Cornelio nui nammisaameran køben, nui ke trendø linchibelan køben lincha cha pera munig waben.

²⁵ Inchen Pedro yau pubene, Corneliobe wamønrrab webarrua, nui merrab tømønrsrøb, køriibala tabig waminchen,

²⁶ trune Pedrobe nun trenchib kusrabig køn:
—¡Kurra, pasramisr! cha. Nagucha ñi lataitøwei ka møøtø kur— cha.

²⁷ Incha Pedrobe Cornelioba waminchib, waminchib kebyabe, truba nu misag tulundzuna pasrain kui ashibig køn.

²⁸ Inchabe Pedrobe trenchibig køn:
—Ñimbe ashibelø køn cha, kan judíobe judío kømeeløbabe linchimønrrai, merig kui. Inchendø nane Tiusbe kenamartan cha, mu misagwandøgucha chigucha kømíig kui lataig mara wamømøwei, køsøgønrrapteelø køn tamig kømøwein køn cha.

²⁹ Inchawei treekkurri nan wamøben latatø, chi chib pasrømøtø, arrur cha. Inchawei ñimun payrrab inchar chibig køn. ¿Chigurri nan wama ørig kuin kui?—

³⁰ Inchene Corneliobe løtappe trenchibig køn:
—Pib kwaløm køn cha, øya uras lata, tru las tres Tiusba wamindam ura købig købene, nai yau

treuras na Tiusba waminchib wabene, møyimbe kan møy tøyrgwalmabig keweig nai merrab pasramisra,

³¹ trenchitan cha: “Cornelio, Tiusbe ñi nun wamindiilan møyøb, katøy chigøyben palai melabelan isua ashib purugub indiilan chigucha, Tiusbe pessannamøy, isua køn cha.

³² Inchawei Jope ciudasrøy may karua ør chibig køn, Simónwan wamøyrrab, katøygan munchibe truwigwane Pedrogucha taig. Truibe tru Simón kalusmeran tabzhig kullaarana tamarøybig mar pulu ya pasraigweinug ya peba tsun” cha.

³³ Inchen nabe tru urastøy ñuimay øriibe, manguen arrin køn cha. Møyimbe mayeeløba nambe Tiuswei merrab purrer chibig køn, Señor ñun chitøy wamindingaruigwan nam kerrigu møytrab.—

Pedro Cornelioi yau waminchib

³⁴ Inchen Pedrobe waminchib pølbasra, trenchibig køn:

—Møyimbe ciertonwei wetøybeñar cha, Tiusbe møyilane ørømara katøyganelandøy tab inchimøtøy lata isubig kuin kui.

³⁵ Misaamera nøyrrøy pøyrrabig chu pirausreeløtøygucha nun køriibala marøyb, sølgandøy tabig marøybigwane Tiusbe kashmøyig køn cha.

³⁶ Tiusbe Israelweinukkurri amrrub misaam eran chi isumøy tab amøynamig kønrrai marøybig tabig srøy wamwan Jesucristogurri eshkab kusrenananig køn cha. Nøybe Mayeelaim Pala Nøy Karub Nøy Ashib Pasrabig køn cha.

³⁷ Pøys ñimbe ashibeløy køn cha, tru srøy wamwane Galileasrøy pølbasra, Judea pirau kerriguba

wammøra kønrrai marig køn cha, tru piu umbu ulsramigweimburabigwan Juan eshkab kusrenanikkurrimbunø.

³⁸ Nabe tru Nazaretsrø Jesúsweimburab truigwan waminchar cha, Tiusbe nune Espíritu Santotøgaba, nui maramburab mariitøgaba itølushen, nøbe tabig marøb, nugwaimandzig mandøguen kømui melønrrai srua kuilan tamarøb unig købig køn cha, Tius nøba pasraikkurri.

³⁹ Inchen nambe Judea pirausrø lata, Jerusalénsrø lata, Jesús chitø mariilane nambe namashib chishtø ashibelø ker cha. Katø nune kurusyu mesra, kweetsig købig køn cha.

⁴⁰ Inchendø Tiusbe pøn kwalømyube katøle kusrua, nune kenamisringaruig køn cha.

⁴¹ Ke maya misagwangucha kenamisrmøtø, tru maig kuigwan nømashib ashib pønrrabelan Tius tru manasrøwei nø lawa wesruilandø kenamisrig køn cha, Jesús tru kwaig tsua, katøle kwailai utugurri kurra, tru namba lincha nøba mab muchibelan.

⁴² Incha Tiusbe namune misaameran eshkab kusrenanrrai karuig køn cha, tru øsiguelan lata, kwabelan lata maig kønrrabigwan asha martrai Tius pasriibe nø køn chib, nam waminchib eshkanrrai.

⁴³ Katø mayeeløba Tius maig karuigwan eshka-belø Jesúsweimburab waminchippe, tru mayeeløba nun kørebeløbe Jesúswei munchiyu kaig mariilan ulø payamig kømíig pesannaig kørromisrtrun taig køn— cha.

Judíos kømeeelø Espíritu Santon utab

⁴⁴ Inchen Pedro øyeeg waminchib pasramnetø, Espíritu Santobe kørraarrubig køn, tru mayeelø

Tiuswei wamwan wamindi mørøb pønrrabelaim pala.

⁴⁵ Inchen Pedroba amrrubelø tru circuncidawar kørewarmerabe, truba kwaariilø kørromisrøbelø køn, judíos kømø misaameran-gucha Espíritu Santon keta nømuim pala itølushib uncha tøgagønrrai trana kørromaren.

⁴⁶ Kaguende nømbe møriimíg peg wam wamindi møramba, Tiuswan tabig wamindamba indi ashibelø køn.

⁴⁷ Inchene Pedrobe trenchibig køn:

—¿I misaameran piu umbu ulsrailø kømønrrai kabe mu købgan merønrraitarru? cha, nam latatøwei Espíritu Santon nøm utøben.—

⁴⁸ Incha Pedrobe Jesucristoi munchiyu nømun piu umbu ulsrøngarubig køn. Inchen nømbe Pedron:

—Katøgan mam kwaløm køsrøn tiusmanda namba kørromisr— chibelø køn.

11

Pedro Jerusalénsrø chitø purayaigwan eshkab

¹ Cristo nøashib karua øriiløba, nunelø Judeasrø warabeløba tru judíos kømø misaameragucha Tiuswei wamwan utin kui wammørøbelø køn.

² Incha Pedro Jerusalénsrø katø nebibene, tru asru circuncidawar kørewarbe nune øyeebe maig marøb pasrøgu chib,

³ trenchibelø køn:

—¿Kan ñibe judíos kømø misaamera tru circuncidameelai yau kebya, truiløba lincha main køn!— cha.

⁴ Inchen Pedrobe lutøgurri maig purayaigwan eshkab, trenchibig køn:

⁵—Na Jope ciudasrø tsua, na Tiusba waminchib wabene, kan piab lataigu na øyeeg kenamisri ashibig kur cha. Truyube kan nu llensu lataig pib tsøbmerayu litsig srømbalasarøngurri kørraarrub arrua, naim pulugatig kørraarrubig køn cha.

⁶ Inchen umbu chi tøgagig køtashchab na tab ashene, animalmera pib srøb tøgailø køben, namiguelø køben, pirau srala ambubelø køben, pala amøñib illimera køben tøgagig asinabig køn cha.

⁷ Katø kan wamgucha trendai mørinabig køn cha: “Pedro, kurrab kweecha, ma” cha.

⁸ Inchene nabe trenchibig kur cha: “¡Señor, paare, kan treekkucha mana maramø! cha. Kan nabe managuen nai trigube mamønrrai merigwanba, chish mariimíigwanbabe mugabguen muga kømur” cha.

⁹ Inchen srømbalasarøngurrimbe wambe nane katøle løtab trenchibig køn cha: “Tius tabig chishig mara kørromarigwane ñibe mamgaig trømbøig kønmab asha tøgagømøta” cha.

¹⁰ Truibe pønmay treetø treetø incha, katø ker-riguba srømbalasarømay nebibig køn cha.

¹¹ Inchen trunetø pøn møguelø Cesareasarøngurri nan lanrrab øriilø nam purrai yau puptinchibelø køn cha.

¹² Inchen Espíritu Santobe nane: “Mandø inchab kømab isuptø pasrømøtø, nømba inrrø” chiben, katø i seiselø nuneløgucha naba lincha amrruig købig køn cha. Incha nambe sətøba Cornelioi yausrø kebambubelø ker cha.

¹³ Inchen nøbe nui yau kan ángel pasramisra, tru nun øyah chib pasraig asigwan namun

eshkabig kòn cha: “Jopesrømay ør cha, Simónwan, trunundøwei katø Pedrogucha taigwan attrai wamønrrab.

14 Truike ñiba, ñui yauelanba kaigyugurri mandø incha ñimun wesrailø køm wammeran waminchun” chitan, chibig kòn.

15 'Inchen na pua, truyu waminchib mendøbene, tru srøsrøzhiitø Espíritu Santo namuim pala kørarrub lataitøwei nømuim pala kørarruptinchibig kòn cha.

16 Inchene nane Señor øyah taigwan isuptinchibig kòn cha: “Juanbe piu ulsra pitøga pinøbulingaruben, trune ñimbe Espíritu Santotøga pinøbuliilø kønrrun” taigwan.

17 Nam judíosmera Señor Jesucriston kørebelan Tiusketa tranigwan nøm judíos kømeeLangucha trunundøwei keta tranene, ¿Tiuswan treeg marmøta chib pasrønrrappe, nabe mu købrai køh?— chibig kòn.

18 Inchen Tiuswei misaamera jerusalénsreelø iilan mørabe, yandø chi chimøtø, Tiuswan truba tabig waminchib trenchibelø kòn:

—Trube, Tiusbe judíos kømø misaamerangucha øsig kømigwan nebua tøgagønrrai kaig marigwan isua møra, nuimay lliranrrai marin kòn— chib.

Siria pirau Antioquíasrø Tiuswei ureemera

19 Inchen tru Estebanwan kweechen isumdiig kaig pub mendøben trugurri, ke kan ørøtømisra chab ambubeløbe, Feniciasrøn køben, Chipresrøn køben, Antioquíasrøn køben øyasrøngatig ambig købig kòn, mungucha mendailane Tiuswei wamwan waminchimøtø, judíosmerandø waminchib.

20 Inchendø nømui utuelø mõiløgøsrøn, chipresreeløba, cirenesreeløba Antioquía ciudayu puabe, griegosmerangucha waminchibelø køn, Señor Jesúsweimburab eshkab kusrenanøb.

21 Inchen Señorwei tasiibe nømbe pasrøben, misaabe truba nu kørewa, Señorweimay ðlirabelø køn.

22 Inchen Jerusalénsrø iglesiayueløbe trunun wammøra, nømbe Bernabéwane Antioquíasrøngatig ørøbelø køn.

23 Inchen Bernabé trusrø puabe, Tius ka yandø tab indin kua asha, nøbe truba kasraarawa, Señorwei mayu pønrrappe nømui manrrau tab isua mur pønrrønrrai mayeelan waminchibig køn.

24 Kaguende Bernabébe tabig, Espíritu Santoba, nui isubigwan Cristoinug pasriiba truitø netsaig købig køn. Inchen Señorweyasig misaabe nørrø nemisrig købig køn.

25 Incha yandø Bernabébe Saulon lanrrab Tarsosrømay ya, yandø wetørrawabe, Antioquíasrømay pera ibig køn.

26 Incha nømbe trusrø pila ørøba iglesiayueløba tulundzunab kua, misagwan nørrø kusrenanøbelø køn. Tru Antioquíasrøn kuig køn, tru Jesucristoi kusrenanigwan marøb melabelan ke srøsrøzhiitø pølbasa “Cristoielø” cha munchi pasra wamig.

27 Inchen tru kwalømmerrawan mõiløgøsrøn Tius maig karuigwan eshkabelø Jerusaléngurri Antioquíamay kørrørrubelø køn.

28 Inchen kan tru ambubelai utuig Agabo taibe, Espíritu Santo nun maig tamigwan isunrrai inchen, trenchibig køn:

–Pirau ørøba parø truba nuig attrab køn– cha. Indiibe treeg kønrrun taibe Claudio karubig køben

treeg purayaig kɔbig kɔn.

²⁹ Inchawei Antioquíasrø Jesucristoi kusrenanigwan marøb melabeløbe nɔmun kanun kanun maig tranamdiig kɔben an treeg purugua trana, ørtrab chibelø kɔn, nunelø tru Judeasrø warabelayasig.

³⁰ Incha treeg mara, Judeasrø Tiusweimbura-belan pera marøb pønrrabelan trannrrai, Bern-abéwanba, Saulonba tru ketamig tulisaigwan trana ørøbelø kɔn.

12

Jacobo kwaigwanba, Pedron kailan keeri yau keerigwanba waminchib

¹ Inchen tru kwalømmerawan rey Herodesbe møilan kɔsrøn iglesiayuelan kemørøbig kɔn, kaig inchib srua kønrrab.

² Incha Juanwei nuneg Jacobone espadatøga kweetsingarubig kɔn.

³ Treeg marigwane judíosmerane truba tabig asønain kɔben, Herodesbe Pedrongucha merrarrangarubig kɔn. Truibe tru Pirri Levaduragaig Maig Fiesta kwalømmerawan purayaig kɔn.

⁴ Incha Pedron merrarrowabe, Herodesbe kailan keeri yau keerøbig kɔn, suldaumera pib sətø ashib pønrrønrrai pønsra kan sətøyu pib suldaubatø. Herodesbe tru Pascua Fiesta puraiben, Pedrone misagwei merrab wesranrrab isua treeg inchibig kɔn.

⁵ Inchawei Pedrobe kailan tru keeri yaugurri webimønrrai truba may ashib tøgagúig waben, iglesiabe nuyasig ¡katø! elachimø, Tiusba waminchib miab kɔbelø kɔn.

Pedron kailan keeri yaugurri Tius wesrab

⁶ Herodes Pedron misagwei merrab løtsø wesramig køben tru kwalmab yem, Pedrobe pagatø suldaumerai tøbøtag pa cadenatøga merrarraig, kib tsuben, katøgan suldaumerabe yaskabu tru kailan keeri yawan ashib pønrrabelø køn.

⁷ Inchen møi møi kan Señorwei ángel kenamisren, tru kailan keeri yaube kan tørguegwalmabig kebiløben, ángelbe Pedron tømbylyu kønøga kasrønanabe, trenchibig køn:

—¡Mallatø kurrø!— cha. Inchen cadenasmerabe Pedroi taskugurri køraptinchibig køn.

⁸ Inchabe ángelbe trenchibig køn:

—Tamara pørønab, ñui alpargatiswan keetab inchi— cha.

Inchen Pedrobe treeg marene, ángelbe trenchibig køn:

—Pala itøguewagúigwan keb, nai mendig amø— cha.

⁹ Inchen webyabe ángelwei wendautø ibendø, tru ángel øyeeg punrraig marigwane ka inditamptø isub, nøbe tab chigúi nebua ashmíg køn, pøs øyeebe nune kan piaig lataitø køben.

¹⁰ Incha suldaumera ashib pønrrainug srøtiigu puraamba, trugurrimbe katøganbalø puraamba, trugurri yandø wambig callegatømayrø tsandzøn yaskabyu pubene, tru yaskappe nøtø kurøptinchibig køn. Inchen webamba, kan yabgatig ambene, tru ángelbe nøtø inrrai tarømisrøptinchibig køn.

¹¹ Inchen Pedrobe yandø chigúi møra trenchibig køn:

—Møimbeguende, Señor nui ángelwan øra, Herodeswei taskugurrimba, katø maya judíosmera nan maig martashchab ashig kui inchib pørrraigugurrimba wesratan— cha.

¹²Incha Pedrobe yandø iigwan maig kui ashabe, Maríai yamay ibig køn, tru Juanwan katø Marcoskucha taigwei usraimay. Inchen truyube truba yamelø tulundzuna, Tiusba waminchib købelø køn.

¹³Incha Pedrobe yagueta pua, yaskabwan pinrrøgøbene, kan srusrø-unø truyu mendig mendabig, Rode taibe, mu køtashchab arruabe,

¹⁴Pedroi wam kui mørøppe, kasrag købiitø yaskabwanguen kurmøtø, katøle umbusrø kelula:

—¡Pedro yaskabu pasrøtan!— cha, eshkabig køn.

¹⁵Inchene nømbe trenchibelø køn:

—¡Paare! ñibe loca asønan— cha.

Inchen nømbe:

—¡Truigwein køtan!— chiben, nømbe trenchibelø køn:

—Pedro kømøtø, nui møsig kuinrrun— cha.

¹⁶Trune Pedrobe katøgucha yaskabwan pinrrøgøbig, pinrrøgøben, kura ashabe, truba kwaarøbelø køn.

¹⁷Inchen nømbe ‘niløtø kønrray’ siñal mara, tru kailan keeri yaugurri Señor mandø wesraigwan eshkawabe, trenchibig køn:

—Jacobonba, nunelø katøganelanba iigwan wammørøsrkønrrigay— cha.

Incha webyabe, peesrømay ibig køn.

¹⁸Inchen yandø tør-rraben, suldaumerabe ¡katø! mamdøguen kømuilø truba truba waminchib købig køn, Pedrone ni chindinguen mørmøwa.

19 Inchen Herodesbe langarua, wetørranrab kaimappe, tru suldau ashib pønrrabelan maig purayaigwan nømun paya ashib srua kuabe, kweet-singaruig købig køn. Incha Herodesbe Judeagurri webya, Cesareasrømay ya, trusrø tsubig køn.

Herodes kwaigwan waminchib

20 Herodesbe Tiroba, Sidónba warab misagwan larrø namig tsuben, trusreeløbe søteeløba maig maramigwan lata ke kandø isua pønrramisra, tru rey Herodeswei yau ke nøashib trag megabig Blasto taigwan nømuingatø misrtrai ubønanøb wamincha, truikkurri ambugurri, igurri lata tab warønrrab cha miabelø køn. Kaguende Tiroba, Sidónbabe tru reyweim piraugurri mamig weerigwan purøsrubelø købig kua.

21 Inchen Herodesbe kan kwaløm treeg mar-trab cha wesrua pasra, tru kwalømbe Herodesbe tru keilø purø tabelan kewa, tru wamisra ashib karub wainug wamisra chull møramdiig purø may waminchibig køn.

22 Inchen misaamerabe trashib mendappe, trenchibelø køn:

—¡ligwan waminchibiibe møg kømøtø, kan tius køn!— chib.

23 Inchen tru urastø Señorwei kan ángel Herodeswane kwanrrø penøsrkøbig køn, kaguende tru maya nугuen tab kønrrai indigwan Tiuswein kønrrain kømøtø, nuyasig kønrrai inchib wabenba. Incha nøbe pølømmera maig kwabig køn.

24 Trune Tiuswei wambe larrøbichib nurab ibig køn.

25 Inchen Bernabéba, Saulobabe tru ketamig tulisha trana øriilan chab peguchabe, Jerusalénsrøngurri Antioquíasrømay katø ambubelø køn Juanwan pera, truitøwei Marcos taigwan.

13

Bernabéwanba, Saulonba lawa wesrub

¹ Antioquía iglesiayube Tius maig karuigwan eshkabelø køben, kusrennøbelø køben købig køn: Bernabé køben, Simón (trunundøwei Níger taig) køben, cirenesriig Lucio køben, Manaen køben (tru misagwan ashib karubig Herodesba trubalatø nuraweig), Saulo købengue.

² Indiibe kan kwaløm Señorwan nøm køriibala tabig waminchib, ayunab købene, Espíritu Santobe trenchibig køn:

—Bernabéwanba, Saulonba tarømartray cha, na nømun chi martrai wamigu marøb pønrrønrain—cha.

³ Inchen nømbe ayunab, Tiusba waminchib kuabe, tab kønrrai tasiimeran nømuim pala est-sara, yandø, ‘trube, ka amrrigay’ cha ørøbelø køn.

Bernabéba, Sauloba Chipre pirausrø

⁴ Inchen Espíritu Santo øriilø Bernabéba, Sauloba Seleucíasrømay amba, truyugurrimbe barcoyu Chipre pirausrømay ambubelø køn.

⁵ Incha Salaminasrø puabe, judíosmera tulundzuni yamerayu Tiuswei wamwan eshkab kusrenanøbelø køn. Incha Juanwangucha nømun purugub uñchai pera amøñibelø køn.

⁶ Incha tru pi tøbøtag Chipre pirø pasrabigu kandarømayrø Pafossrøngatig larraambabe, truyube kan judío Barjesús taig, kaig libron kusrewa, kwaimandzigweimburabigwan marøbig, ka isatø ‘Tius maig karuigwan eshkabig kur’ chibigwan wetørrabelø køn.

⁷ Tru møøbe Sergio Paulo kubenadur maig kømigwan purø tab isua marøbig treeg møøba, tsubig køn. Inchen tru Sergio ashib karubigwane Tiuswei wamwan nune mørøg køben, Bernabéwanba, Saulonba wamønrrab ørøbig køn.

⁸ Inchen tru Barjesús, griegomaybe Elimas cha wamig, tru kaig libron kusrebig, truipe tru karubig nui isubigwan Tiusweinug pasrmønrrai truba sətø luløb megabig køn.

⁹ Inchen Saulo, katø Pablogucha taibe, Espíritu Santotø netsaig, tru Elimaswan malau ke tab ashabe, trenchibig køn:

¹⁰ —¡Kan ñi kui! ¡Misagwan kegørrøsrkamig, isatø indiibah, larrø kaig maramibatø netsaig møg, nugwaimandzigwei nusrkai! ¡Chigurrimbunø sølgandø tabigwane larrø tsaliig ashig kømui inchib pasrabig køn! cha. ¿Ñibe Señorwei tab maymerane managatig mindishibig mindishinrragu? cha.

¹¹ Møimbe Señorwei tasiibe ñun trømbøig nebunrrai martrun cha. Møimbe maya yanagatig kabgaig kørrømisra, pørrwan ashchab kaimanrrabguen—chibig køn.

Inchen møi møi nune kabyu wañim peñib løstiig misren, srølamøratø ibig misra, møikkøben tasku nun kemøra srua amrrai labig køn.

12 Inchen treeg purayaigwan ashabe, tru kubenadur Señorweimburabelø kusrenaniilan ke kwaara asha, Señorwan kørebig køn.

Pablo Antioquía ciudarsø tsuig

13 Pabloba, nui linchibeløba Pafos ciudayugurri barcoyu nebamba amba, Panfilia pirau Perge ciudarsø puben, trune Juanbe truyu nømun tarømisra, katø Jerusalénsrømay arrubig køn.

14 Incha Pergegurrimbe nømbe Pisidia pirau Antioquía ciudarsømay amba, truyu sábadø isrín kwaløm judíosmera tulundzuni yau kebamba, purramisrøbelø køn.

15 Inchen tru maig maramigwan martrai Moisés pørigwanba, Tius maig karuigwan eshkabelai pøriilanba chab lebene, judíosmera tulundzuni yau chi maramigwan ashíb karubeløbe møigwan køsrøn øyeeg chinrrab, ‘inrrø’ chibelø køn:

—Ñim, namui misaamera, mandø melamigwan øyeeg melønrrigay chib misagwan wamindamig tøgaguabe, waminday— chinrrai.

16 Inchen Pablobe pasramisra, tasigwan kusrawabe, trenchibig køn:

—Ñim, Israelwei misaameraba, katø ñim Tiuswan køriibala tøga pønrrabeløba mørtray cha.

17 Iig Israel misaamerai Tiusbe, namui merrabsrø kølli misaameran lawa wesrawa, tru misaamerane truba nørreelø kønrrai marig købig køn cha, nømbe Egipto pirausrø ka ambateelø warøben. Incha tru Egipto pirausrøngurri nui tasiitøga ashig kui ashchai marøb wesruig købig køn cha.

18 Incha mu misag warab waraimønug Tiusbe cuarenta añosburab nòmune ka awentab tøgagúig købig køn cha.

19 Incha Tiusbe Canaan pirausrø misaamera siete nørrø sətø pønrrabigwan pinisha, truilaim pirømera købelan nømui mara tøgagønrrai tranig købig køn cha,

20 kan cuatrocientos cincuenta añosburab.

’Inchen trugurrimbe tru maig kønrrabigwan asha marøb purrønrrabelø ‘asha martrabelø’ cha wami-lø Tiusbe tranig købig køn cha, Tius tru maig karuigwan eshka-big Samuel køb uraskatig.

21 Inchen trugurrimbunøbe, israelitasmerabe nømun ashib karub wanrrabig kan rey miaben, Tiusbe Benjaminweinukkurri karrab misagúig Quiswei nusrkai Saulwan cuarenta años ørøba karub wanrrai tranig købig køn cha.

22 Incha trugurrimbe Tiusbe rey Saulwan nø ashib karub waigwan kerrawa, Davidwan rey kønrrai kusruig købig køn cha. Incha trunune Tiusbe nuimburab trendaig købig køn cha: “Isaíwei nusrkai Davidbe na maig isubig køben, treeg isub møg kui asha kur cha. Truibe na chi martrai inchen, treeg martrun” cha.

23 Tru Davidweinukkurri srøig karrab misaam-eran nø maig martrab cha kørrømisrig købig maig køben, Israel misaamerayasig kan Kaigyugurri Wesranrrabig Jesús-wan ørig købig køn cha.

24 Inchen Jesús nø arrumøwatøbe, mayeelø Is-rael misaameran Juanbe mas kaig marmønrrab isua møra, Tiusweimay llirain kønmab asamig piu umbu ulsrailø kømigwan eshka-b kusrenanøb arrig købig køn cha.

25 Incha Juanbe nui maramigwan yandø chab patsøgøb arruabe trendaig købig køn cha: “¿Nabe mu kuitamab isugue? cha, nabe tru ñim isub kuig truig kømur cha. Inchendø nai wendaube katøgan attrun cha, trunune nabe nui alpargatiswan tsiwan pitsamikken truburab kømuinatan” cha, Juanbe trendaig købig køn cha.

26 Ñim, nai misaamera, Abrahamweinukkurri srøig larrøbicha amrrubeløba, katø ñimui utu Tiuswan køriibala marøb melabeløba: tru tabig srø wam kaigyugurri wesrabigwane yamba namuiwei ørig kuin køn cha.

27 Kaguende Jerusalénsrø warab misaameraba, katø nømun ashib karub purrabeløbabe, Jesúswane mu kuinguen nebua ashmøwei, katø tru isrin kwalømmørig Tius maig karuigwan eshkabelø wamindi wamwan leigwan chigucha, nømbe truigwan chi mørøg kømuindiig kua, nøm Jesúswan øyeeg kwanrrai marøb pønrrappe, tru pørig maig taimbala nømbe treeg nebunrrai marig købig køn cha.

28 Jesúswan chigurri kwanrrai maramdiig nuinuube chi kalø marig wetørramubendø, Pilaton nømbe kwetchai miaig købig køn cha.

29 Inchen nuimburab maig pørig pønrrabelø kerrigu treeg puraiben, kurusyugurri pinøsrua, sørabelø køn cha.

30 Inchendø Tiusbe katø kwailai utugurri øsiirangarubig køn cha.

31 Inchen Jesúsbe kwamøwatø, tru Galileasrøngurri Jerusalénsrøngatig nun lincha nerrubelane katø øsiirappe, nømune truba yam kwalømgatig kenamisrøb unig købig køn cha. Incha truiløbe mømbe nømashib maig asigwan

misagwei merrab nuiwan waminchibelø, nøm køn cha.

³² 'Inchawei namgucha tru merrabsrø namui kølli misaameran Tius tranrrab misra kørømisrig, tru tabig srø wamwan ñimun wammørøsrkøb eshker cha.

³³ Nam tru truilai ureemerane treeg martrab kørømisrigwane maran cha, Jesúsuan Tiusbe øsiirangarua. Inchen katø Salmo dosyugucha øyeeg pørig pasran cha:

“Ñibe nai Nusrkain køn cha.

Møi nabe ñui Møskai misra pasrar” cha.

³⁴ Katøbe mana treranrrabig kømíig Tiusbe Jesúswane kwailai utugurri katøle kusrua, tru treeg marigweimburappe Tiusbe trencha pasrig købig køn cha:

“Tru newan tabig, ciertonig treeg martrab cha,

Davidwan tranrrab kørømisriilane ñun tranrrumøn” cha.

³⁵ Inchawei katøganbaløsrøngucha trenchibig køn:

“Ñui Newan Tabigwei asrwane trerabashmønrrun” cha.

³⁶ 'Pøs Davidbe Tius maig kønrrain køben tru nø tsuin kwalømmerawan misaameran ashíb purugub wawa, yandø kwawa, nui møskaløba tsumisrene, nui asrbe treraig købig køn cha.

³⁷ Trune Tius tru kwailai utugurri katøle kusruigwei asrbe treramug købig køn cha.

³⁸ Inchawei ñim, nai misaamera, ñim nebua asig kønrrai inder cha, tru kaig mariilan ulø payamig kømíig pesannaig kønrrun chib eshkað kusrenni-ibe Jesúscurrin kui.

39 Inchawei tru maig maramigwan martrai Moisés pøriiløtøga chi kaig kømíig lataig, tabig kørrømisra pønrrønrrab kaimaigwane, mutøgucha Jesucriston kørebeløbe nuinuubeguende chi kaig kømeeelø lataig, tabig kørrømisrtrun cha.

40 Inchawei ashiptø kuy chibig køn, Tius maig karuigwan eshkabelø øyeeg chib pøriibe ñimun nebuig warønrrab kømøtø:

41 “Au, ñim chiwandøgucha ke ka indzatø mørøbelø, jkatø! ke kwaara ashib kenaguen kømø, pinay taig.

Kaguende nabe, ñim warain kwalømmerawan purø nuig maramønrrun taig,
 ñimun mugøben treeg købig køn chib wamindingucha,
 treeg marig købig kuitamappe ke køremgaikke.”—

42 Incha Pabloba, nui linchibeløba judíosmera tulundzuni yaugurri webambene:

—Wendø truwan isrin kwalømgucha øyeelandøwei waminchurrunrrigay— chibelø køn.

43 Incha truyu misag tulundzuna pasrabigwan yandø nømbe ‘ungwa’ cha ambene, møiløgøben truba yam judíosmeraba, katø møiløgøben judíosmera nøm Tiusweiwan marøb pønrraigu purørrua Tiuswan purø isua melabeløbabe, Pablonba, Bernabéwanba mendig amben, nømbe:

—Tiuswei tru ka yandø tab indigu maizhikkucha elachib pønrrønrrab kømøtø, melabig melønrrigay— chib waminchibelø køn.

44 Inchen wendø truwan isrin kwaløm tru ciu-dayu ke maya misag lutau Tiuswei wamwan mørtrab tulundzunøben,

⁴⁵ judíosmerabe misag truba nõrrø tul yai ashabe, truba namig pusrkwai asha, Pablo tru trenchib wamindigwane ‘treeg kõmøn’ chib, tsalø wamabelø kõn.

⁴⁶ Inchen Pabloba, Bernabébabe chigucha kõrmø trenchibelø kõn:

—Tiuswei wamwane ñim judíosmeranmerrigwei eshkamig kuig kõn cha. Inchendø ñim yandø kaashib, managatig øsig kõmigwan ñim tøgagømig truburab kõmui indig kuig købene, trube, nambe mõimbe judíos kõmeelaimay katø amrrab chibelø kõn.

⁴⁷ Kaguende Señorbe namun trencha karua pasrig kõn cha:

“Judíos kõmø misaamerayasig kan tør lataig kõnrrai ñune pasrar cha, kaigyugurri wesrailø kõmigwan eshkaab pirau munabatsø srua inrrai.”—

⁴⁸ Inchen iigwan mõrabe, judíos kõmø misaamerabe truba kasraarawa, Señorwei wamwan truba tabig waminchibelø kõn. Incha tru managatig øsig kõmigwan tøgagønrrai chabguen tarømariilø købeløbe mõiløtøgucha Jesucriston kørebelø kõn.

⁴⁹ Inchen Señorwei wambe tru pirau kerrigu larrøbichibig kõn.

⁵⁰ Inchen judíosmerabe tru ciudayu mõiløgøsrøn ishumburmera, Tiuswan purø isua melabelø trurrigu nõm mailø kui asiilanba, katø ciudayu mõguelø nõrreelø ashib karubelanba kaig marøb kurrønrrai nõmune ke treeg isumne incha, Pablonba, Bernabéwanba nõmuim piraugurri webusrøbelø kõn.

⁵¹ Inchen nõmbe nõmui srøbyu usrøwan pabørrgøbelø kõn, ñim øyeeløgurri uyube mõimbe

ñim kusrenrrigay chib eshkab. Incha Iconio ciudasarømay ambubelø køn.

⁵² Inchen tru Jesucristoi kusrenanigwan marøb melabeløbe kasrag købiibah, Espiritu Santobatø netsailø købig køn.

14

Pabloba, Bernabéba Iconio pirausrø

¹ Iconiosrø Pabloba, Bernabéba judíosmera tulundzuni yau kegøtø kebamba, purø may waminchib kusrenanen, judíosmera køben, griegosmera køben truba nørrø Jesucriston kørebelø køn.

² Trune judíosmera Jesucriston køremeeløbe tru judíos kømeelane ke kaig isumne inchibelø køn tru Pabloimburappa, Bernabéweimburappa.

³ Inchen treeg kuingucha, Pabloba, Bernabébabe truyu yana warøwa, Tiuswei wamwan chigucha chi kørig kuin kømø waminchibelø køn. Inchen nui wamwan tru ka yandø tab indigwan treegwein kui ashchai, Señorbe nømui tasiimeratøga mariilø truba nørreelø marøb, kwaara asha kønrrai mariilø marøb inchai tranig køn.

⁴ Inchen tru ciudayu misaamerabe kan utueløbe judíosmeraingatø køben, møiløbe Cristo nøashib karua øriilaingatø købig køn.

⁵ Inchen judíosmera køben, judíos kømeelø køben, nømun ashib karub purrabeløba kandø misra, nømun trømbøig kaig inchib, sruutøga petønrrab kurrøben,

⁶ Pabloba, Bernabébabe trunun wammøra Licaonia pirau tru Listraba, Derbeba,

pueblomerasrømayba, katø tru puluwan katøganbalømerasrømayba trubab ambubelø køn.

⁷ Incha trusrø tru tabig srø wamwan eshkab kusrenanøbelø køn.

Listrasø Pablon sruutøga petab

⁸ Inchen Listrasrømbe kan møg kal-lainukkurri managuen uñchab kaimabig srøbmera tulundzuning wabig køn.

⁹ Inchabe tru møøbe Pablo waminchen mørøb wabig køn. Inchen Pablobe nun ke tab asha, ke tamarig kømuitamab isub wai ashabe,

¹⁰ mur wamab trenchibig køn:

—jØlgandø kurrab, pasramisr!— cha.

Inchene tru møøbe pørsrappe, pasrambua, llirab mendabig køn.

¹¹ Inchen misaamerabe Pablo chi marigwan ashippe, nømui Licaonia triimay trenchib trashib mendabelø køn:

—jMøguelø lataig, tiusmera namuinug kørrørruin køn!— chib.

¹² Incha Bernabéwane tius Zeus køn chippe, Pablone tius Hermes køn cha wamabelø køn, kaguende Tiuswei wamwan waminchibiibe Pablo køben.

¹³ Inchen tru tius Zeuswei tab ya, tru ciudayu kebambinuutø pasrabigu ashib wab sacerdotebe, toromera køben, umera purø tabzheelø tamariilø køben, tru ciudayu kebambi yaskabmerasrø srua arrua, tru toromeran kweecha, misaamerabamisra, Pablonba, Bernabéwanba, nømune tiusmera kui mara tranrrab mendabelø køn.

¹⁴ Inchen Cristo nøashib karua øriilø Bernabéba, Pabloba nømun treeg martrab indi mørabe, nømui kewagúilan kølsrøb, misag utusrø kegørra,

¹⁵ trenchibelø køn:

—¡Au, yu mayeelø pønrrabelø! ¿Chindimba øyeeg martrab inchigue? cha. Nambe ñim latailøtøwei ka møgueløtø ker cha. Ke ka treeg maranmab ashchaindø mariilan elacha, øsig wab Tius srømbalawan køben, tru pirøwan køben, marwan køben, chigurrimbunø truyu pønrrabelan marøbigweimay llirawa pønrramisrtrai, tru tabig srø wamwan nambe ñimun waminchab amrruer chib.

¹⁶ Merrabsrø misag srøig, srøig kurrab amrrubelane misaamera nørrø pønrrabelan chuelandøgucha kerriguelan, nømun maig amøñig køben, treeg ka amøñibasig køn cha.

¹⁷ Inchen køben managucha nuimburabigwane maig kuigwan eshkab wamindig købig køn cha, tabig marøb. Srømbalasarøngurri srewan ørøb, ell-mariilø misram pølmera pubene, tru kuindø, tru kuindø misringarunrrun cha, chi palømø unchaguen mamig tøgagønrrai tranøb, ñimui manrrømeran truba kasraaranøb.—

¹⁸ Inchen nøm øyeeg chib waminchagucha, nømbe misaameran ke trendø merønrrab kaimabsrubelø køn, tru nømun tiusmera kui mara toromeran kweecha tranmønrrai.

¹⁹ Inchen Antioquíagurrimba, Iconiogurrimba møiløgøsrøn judíosmera puabe, misag purø nu pasrabigwan ke kaig maramne inchai wamincha, Pabløn kwetchab srug muta peta, ciudayugurri wambiisrømay ke paluunchib megam srua webambubelø køn, yandø kwaig kønmab.

20 Trune Jesucristoi kusrenanigwan marøb melabeløbe nuin pøtøgatan tulundzunøben, nøbe kurra, katø ciudayu kebibig køn. Incha katø kwalømbe Pabloba, Bernabéba Derbesrømay ambubelø køn.

21 Incha Derbesrø Jesucristoi tabig srø wamwan eshkab kusrenana, Jesucristoi kusrenanigwan marøb melabelø nørrø nemisrtrai mara, trugurrimbe Listramayba, Iconiomayba, Antioquíamayba katø amrruig købig køn.

22 Incha trusrømbe tru Jesucristoi kusrenanigwan marøb melabelan kullaaramø mur pønrrønrrai waminchib, isubigwan Tiusweinug pasragúigwane elachib pønrrømø, tindøga pønrrønrrai chib waminchibelø køn. Incha nømune trenchibelø køn: “Tius nø ashib karub waisrø kebambamibe chinetø chinetø murelø puben, truyu puraambub meløwawei kebambamig køn” cha.

23 Incha iglesiamørig nømbe Tiusweimbura-belan pera marøb pønrrabelø wesrawa pønsra, Tiusba waminchib, ayunab kuabe, nømune tru nøm kørewa pønrraig Señor nø ashchai pønsrøbelø køn.

Antioquía ciudasrømay katø ambub

24 Incha trugurrimbe Pabloba, Bernabéba Pi-sidia pirauwan puraambub amba, Panfilia pirau pubelø køn.

25 Incha Perge ciudayu Tiuswei wamwan eshkab kusrenana, trugurrimbe Ataliasrømay amrrubelø køn.

26 Incha truyugurrimbe barcoyu nebamba, Siria pirau Antioquíasrømay ambubelø køn.

Tru nøm mõi ya patsøga pønrraigwan martrab amrrai Tiuswei tru ka yandø tab indiitøga tabig ashib tøgagúilø kønrrigay chib, tru nømun pønsraig købiisrømay.

²⁷ Incha trusrø puabe, iglesiayuelan tulundzuningarua, Tius nøm̄ba chinetø, chinetø mariilanba, tru judíos kømø misaameragucha isubigwan Señorweinug pasra tøgagønrrai yaskabmeran mandø kurøb arrigwanba waminchibelø køn.

²⁸ Incha Pabloba, Bernabéba Jesucristoi kusrenanigwan marøb melabeløba truyu truba yana kørømisra waraig købig køn.

15

Jerusalén waminchab tulundzunab

¹ Inchen tru uras møiløgøsrøn Judeagurri Antioquíasrømay amba, nunelan treeg kusrenanin købig køn:

—Moisés kusrennig tru circunciación maramigwan marmøwabe, kaigyugurrimbe wesrailø kønrraamøn— chib.

² Inchen Pabloba, Bernabéba tru treeg kusrenanøbelan ‘øyeebe maramig kømøn’ chib, nøm̄ba purø mur aleguiyabelø køn. Treekkurri Pablonba, Bernabéwanba katø truyu nøm̄ui utuelø møilan køsrønbamara, Jerusalénsrømay ørtrab wesrawa pønsrøbelø køn, tru øyeeg pub arrigwan Cristo nøashib karua øriiløba, Tiusweimburabelan pera marøb pønrrabeløba trusrø waminchai.

3 Inchen tru iglesiayuelø tru amrrai karua øriiløbe Fenicia pirøwanba, Samaria pirøwanba pu-raambub ambubelø køn, judíos kømø misaamera nømui trendø marøb kuilan elacha, Tiuswei maywan amøñinrrab nøm mandø pønrramisrigwan eshkab. Treekkurri trusrø tru mayeelø nuneløbe truba kasraabelø køn.

4 Incha Pabloba, Bernabéba, tru lincha ambubeløba Jerusalénsrø chab pubene, trusrø iglesiayueløba, Cristo nøashib karua øriiløba, katø truyu Tiusweimburabelan pera marøb pønrrabeløba nømune wamab utøben, nømbe Tius maig marigwan kerriguh waminchibelø køn.

5 Inchene møiløgøsrøn merrappe fariseosmeraingateelø købelø kua, møimbe Jesucriston kørebeløbe trenchibelø køn:

—Tru judíos kømø misaamera Jesucriston kørebelane tru circumcidamigwan maringarub, katø tru maig maramigwan martrai Moisés pøriilan maringarumig palan— cha.

6 Inchen Cristo nøashib karua øriiløba, Tiusweimburabelan pera marøb pønrrabeløba tru øyeeg puigwan maig køtashchab ashchab tulundzunabelø køn.

7 Inchen purø trømbøig mur aleguiyab kømig puben, Pedrobe kurra pasramisra, trenchibig køn:

—Nai nunelø, ñimbe srøsrø kwalømmerawangurri ashibelø kuinrrun cha, Tiusbe ñimui utugurri nan lawa wesruig køn cha, judíos kømø misaamera tru tabig srø wamwan na waminchen møra, kørenrrai.

8 Tiusbe nømui manrrømeran ashibig kuabe, nam judíosmeran tranøb lataitøwei Espíritu Santon

nømungucha tranøb, nømuingatø pasrar chib kenamarig køn cha.

⁹ Tiusbe nømun nøørø mara namuingatøtø inchib pasrømuig køn cha, nømui isubigwan Tiusweinug pasra tøgagúitøgatø nømui manrrømeran chishmarig købig kua.

¹⁰ ¡Ñim kui! ¿Ke Tiuswane chinchibig køtashchab inchib pønrrøtirru? cha, tru nam lata, namui merrabsrø kølli misaamera lata, øyeeg maramigwan marøb kønrrab kaimaigwane tru Jesucristoi kusrenanigwan marøb melabelan, trunun nøm niga amrrai mõimbe nømun neguanøb.

¹¹ Treeg kømøtø, Señor Jesús tru ka yandø tab incha ketiitøgatø nambe kaigyugurri wesrailø ker-mab kørewa pønrrer cha, nøm lataitøwei.—

¹² Inchen truyu maya misag tulundzuna pasra-biibe niløtø kørrømisra, mørøb purrabelø køn, Bernabéba, Pabloba tru judíos kømø misaam-erai utusrø, Tiusbe nømba pasrain kui ashchai nømgurri mariilanba, kwaara asha kønrrai mari-ilanba waminchen.

¹³ Inchen nøm chab waminchen, Jacobobe trenchibig køn:

—Nai nunelø, mørtray cha:

¹⁴ Simónbe wamindan cha, judíos kømø misa-ameran srøtøgurri nømungucha isua pasranmab ashchai, truilai utugurri nui ureg søtømera kønrrai mara, nui munchin nømuinug tøgagønrrai marig-wan.

¹⁵ Pøs mõi øyeeg publiibe, tru merrabsrø Tius maig karuigwan eshkabelø maig pøriiba ke kandø køn cha. Tru øyeeg pørig pasraimbala:

16 “Øyeeg purayaig wendøbe tru Davidwei ya penin tsuigwan

katøle kusrua pasramønrrun chib.

Chab pinabsruigwan katøle tamara kusrub,
srøig mara pasramønrrun taig.

17 Maya misaamera katøganelø uncha pønrrabelø
Señorwan lanrrain cha,

mayeelø judíos kømø misaamerainug
nai munchiwan nømuinug pasra wamig
kønrrun cha.

18 Tru Señor iilan marøbig øyeeg tan taig,
tru manasrøngurri øyeeg martrab isua
tøgaguen waig købigwan.”

19 'Inchawei nabe, ke treeg maramne inchib
pønrramgaig kui ashar cha, judíos kømø mis-
aamera nømui merrabsrø marøb kuilan elacha,
Tiusweinug pønrrønrrab llirawa amrrubelan.

20 Treeg kømøtø, taska mari tiusmera tøgagúilan
pønnsraig mamimeran mamøwei, katø møguelø lata
ishumbur lata larrø trømbøig marøb kømigwan
marmøwei, kweetsig kømøtø, ka melamisratø
kwaig animalmerai yauwan mamøwei, katø
aniwan mamøwei indamig køn chibig, treegwan
eshkawa, pøramitø palan cha.

21 Kaguende merrab manasrøngurri Moiséswei
pøriilan ciudadørig judíosmera tulundzuni yamer-
ayube eshkab kusrenanøbelø tøgagøben, truiløbe
isrin kwalømmørig tru maig maramigwan martrai
pørigwane lebelø købig køn— cha.

*Pabloba, Bernabéba Siria pirau Antioquíasrømay
katø ambub*

²² Inchen Cristo nøashib karua øriiløba, Tiusweimburabelan pera marøb pønrrabeløba, katø iglesia mayeeløba tru nømui utugurri lawa wesrawa, øramig tabig asønai inchibelø køn, Antioquíasrømay Pabloba, Bernabéba amrrai. Incha Judas, katø nundøwei Barsabás taigwanba, Silaswanba amrrai wesrubelø køn, nunelai utu tru mas nørreelø kui asi møguelan.

²³ Incha nømune ørøppe, kan kilga øyeeg chibig pøra, trana ørøbelø køn:

Nam Cristo nøashib karua øriiløba, Tiusweimburabelan pera marøb pønrrabelø, nam ñimui nunelø ñim judíos kømeeelø Antioquíasrømba, Siriasrømba, Ciliciasrømba warabelø nunelan 'ka amøñiguh' chinrrab inder.

²⁴ Møiløgøsrøn yu namui utuelø amba, namma chigucha treebe marøb kønrrai karumubendø, chinetø cha, ñimune ¡katø! kan ørøba mandøgucha kømuielø melønrrai marin køn.

²⁵ Incha treekkurri nam mayeeløba kandø isua pønrramisra, namui utuelan mø møguelan køsrøn lawa wesrua, namui undaaraig nunelø Bernabéba, Pabloba kegøtø nømun ñimuimay ørtrab inder.

²⁶ Tru Pabloba, Bernabéba Señor Jesucristoi munchigurri ke kwamig nebuinanrraptiikken inchib meløwar køn.

²⁷ Incha nambe Judaswanba, Silaswanba ñimuimay ører. Truiløbe nam pørigwan, nø mashib trunundøwei waminchun.

²⁸ Espíritu Santon lata, namun lata tabig asønatan katøgan srøig, srøig maramelø ñimun negwanmøtø, iig tru maramig palønrrapteelandøh

martraí karumig:

²⁹ tru taska mari tiusmeran animal kweecha pønsrai yaumeran mamøwei, katø aniwan mamøwei, kweetsig kømøtø ka melamisratø kwaig animalmerai yauwan mamøwei, katø møguelø lata ishumbur lata larrø trømbøig marmøwei indamigwan. Ñim øyeelan marøb pønrrømuikkurrimbe, søl marøb pønrrønrrabguen.

Trube, ungwa, mayanguen tab kuilø kønrrigay, chib pørig køn.

³⁰ Incha yandø nømun, ‘trube, ka amrrigay’ cha øren, Siria pirausrø Antioquíamay amba, tru asamigwan ashchab eshkailø tulundzunøben, tru kilga ørigwan nømbe tranøbelø køn.

³¹ Incha trunun nøm lewabe, truba kasraara-belø køn øyeeg purugub wam tabig wamindigwan møra.

³² Inchen Judasba, Silasba nømgucha Tius maig karuigwan eshkabeløtøwein kua, tru tabig purugub wam nu wamincha ketiitøga trusrø nunelan kullaaramø ambub melamig kønrrai kørrømarøbelø køn.

³³ Incha truyu maya yana køsrøn nømbe kørrømisra warøben, nuneløbe ‘chi isumgaig tab kuilø kønrrigay’ chib, nømun karua ørøbelaisrømay ‘ungwa’ cha, katøle ørøbelø køn.

³⁴ Inchen Silasbe trusrø nø kørrømisramig tab punrrab kui isubig køn.

³⁵ Inchen Pabloba, Bernabébabé Antioquíásrø kørrømisrøbelø køn, trusreelø truba yameløba Señorwei wamwan kusrennøb, katø trunun wammørøsrøb.

Pablo nui martrab yamigwan katøle marøb pølbasrøb

³⁶ Yandø mam kwalømyu kørørnbe Pablobe Bernabéwan trenchibig køn:

—Ciudamørig nam Señorwei wamwan eshkab kusrenaniisrø nunelan maig inchib meløtashchab katø ashchab amun— cha.

³⁷ Inchen Bernabébe Juanwan, katø nundøwei Marcos taigwan, pera inrrab inchen,

³⁸ trune Pablobe pera ambamgaig kui ashibig køn, kaguende tru srøsrø ambenma Marcosbe Panfiliatø nømun tarømisra, nømba tru maramigwan martrab imuinukkurri.

³⁹ Inchen ke mumayguen kømíig peemaytø puptinchen, møikkurrindøgucha tarømisra, Bernabébe Marcoswan pera barcoyu Chipresrømay ibig køn.

⁴⁰ Incha Pablobe nuimburappe Silaswan lawa wesrawa, tru nunelø: “Señorwei ka yandø tab indiitøga tabig ashib tøgagúilø kønrrigay” cha øriilø ambubelø køn.

⁴¹ Inchen Siria pirauwanba, Cilicia pirauwanba pureb ibig køn, Tiuswei ureemera tru iglesia truørø pønrrabelan kullaaramø, mur pønrrønrrai purugub waminchib.

16

Timoteo Pablonba, Silaswanba lincha ib

¹ Pablo Derbesrømba, Listrasrømba pueblomer-ayu pubene, truyube kan Jesucristoi kusrenanigwan marøb megabig Timoteo taig tsubig køn, truiibe Criston køreweig judía ishugwei nusrkai. Inchendø møskaimbe griego købig køn.

² Inchen Timoteobe tru Listrasrø, Iconiosrø nunelai utu, chigucha tamgaig tabig købig køn.

³ Inchen Pablobe Timoteowan nøba lincha attrai incha, tru trusrø warabelø judíosmeragurri nune asru circuncidamigwan marøbig køn, kaguende mayeeløba møskaimbe griego kui ashibelø kuimba.

⁴ Incha nømbe tru pueblomerawan puraambub ambimørig, Cristo nøashib karua øriiløba, Tiusweimburabelan pera marøb pønrrabelø tru Jerusalénsrø purrabelø, maig marøb kønrrai karuilane isua mørøb kønrrai eshkab ambubelø køn trusrø Tiuswei ureemeran.

⁵ Inchen trusrø tru iglesiamera pønrrabeløbe nømui isubigwan Tiusweinug pasra pønrramigu, kullaaramø, mur pønrramisren, misaabe kwalømmørig nemisrøb ibig køn.

Kan møg macedoniasriig Pablon piab lataigu kenamisrøb

⁶ Incha nømbe Frigia pirøwanba, Galacia pirøwanbabe ka purab ambubelø køn, kaguende Asia pirausrømbe Espíritu Santo Tiuswei wamwan waminchibashmuben.

⁷ Incha Misia linderosrø puabe, Bitinia pirausrø kebamrrab inchen, Jesúswei Espíritube trusrø kebambashmuben,

⁸ Misia pirø puluwan yabwandø puraamba, Troassrø kørraambubelø køn.

⁹ Indig trusrø Pablobe yem kan piab lataig asig tøgagúig køn. Truyube kan møg Macedonia pirausrø pasramisra trenchib miab pasrai ashibig køn: “Macedoniasrømay larraamø cha, namun purugunrrab.”

¹⁰ Inchawei Pablo be tru piab lataigu treeg asin kōben latatø, nambe Macedoniasrømay amrrab inchibelø ker, namun Tius nui tabig srø wamwan eshkab kusrenanrrai wamitamaptøwei isua.

¹¹ Indiibe Troaskurri barcoyu nebamba, Samotraciasrømay kanmaytø ke purab amba, katø kwalømbe Neápolisrø pua,

¹² truyugurrimbe Filipossrø pubelø ker. Tru ciudabe Macedonia pirau mas nuig kōb, katø kan sötø Roma misaamera truyube kebamba warab inchibelø kōn. Incha tru ciudayu nambe mam kwaløm kōsrøn kōrrømisrøbelø ker.

¹³ Inchen kan isrin kwaløm tru ciudayu nu yaskabu wambiisrø webambubelø ker kan pi mendasrømay, truyube judíosmera Tiusba waminchab tulundzuninug kuitamab isua. Incha nambe truyu purramisra, ishumburmera tulaamba purrabelan waminchibelø ker.

¹⁴ Inchen tru utube kan ishug, Lidia taig mørig waben, Señorbe nui manrrøwan kurøbig kōn Pablo chi chitamørtrab ke tab mørig wanrrai. Truibe, Tiatira ciudasriig, yalø pigø llensumera purø tabig yanøbig, trurrigu Tiuswan kōriibala tabig waminchib megabig kōbig kōn.

¹⁵ Incha nōba, nui yaeløba piu umbu ulsrailø kōrrømisra, ke tiusmanda chib namune trenchibig kōn:

—Na, Señorwan cierton kōrein kui ashabe, trube, ñim nai yamay amrrua, kōrrømisrøtrigay— cha.

Incha namune ke kōrrømisramne inchibig kōn.

¹⁶ Nam Tiusba wamindinumay ambub kōbene, kan srusrø karuindiig megabig, kebasra tranøb kwaimandzig tōgaig namun katønrrab arrubig kōn.

Truibe tru nun karub pera kōbelane truba nōrrō an asingarubig kōbig kōn, nō misagwan kebasra ketiilōtōga.

17 Incha tru srusrōbe Pablonba, namunba wendautō trenchib trashib arrubig kōn:

—i mōguelōbe Tius Mayeelaim Pala Pasrabigwei karuindiig melabelō, kaigyugurri wesrailō kōm maywan nīmun eshkab kusrenanōbelō kōn!— chib.

18 Inchen ke treetō treetō purō yam kwalōm uñen, yandō Pablon ke pesriikken inchen, nōbe keesha, tru kwaimandzigwane trenchibig kōn:

—Jesucristoi munchiyu i srusrainukkurri nabe webinrrō tamōnrrun— cha.

Inchen tru urastō kwaimandziibe elachibig kōn.

19 Inchen tru karub pera kōbelō tru treeg an marōb pōnrramibe yandō patsi asha, Pablonba, Silaswanba kemōra, misag tulundzuninumay ke paluunchib waram srua ambubelō kōn, tru misagwan ashib karubelaisrōmay.

20 Incha merrab pōnsrabe, trenchibelō kōn:

—i Kan i mōguelōbe ya judíos kōleelō kōbendō, namui ciudawane ke chi maringuen asamgaig marōb amrrun! cha.

21 Nōm waminchib kusrenanōppe ke peemaytō mariilō nam uta tōgagōmig kōmōwei, katō treegwan marōb kōmig kōmōwei inchai namune meriilan kusrenanan cha, nam ya romanosmeran.—

22 Inchen misaabe mayamba kanbalatō misra namig kurrōben, maig kōnrrabigwan asha marōb purrabelōbe, Pablomera kewagūilan tsakkandō wesrawabeta, tsiitōga itchai karubelō kōn.

23 Incha nōmune truba yam ichabeta, kailan keeri yau kebusra, truyu ashib pasrabigwane

webamrraingaug purø may ashib tøgagungarubelø køn.

²⁴ Inchen tru treeg martrai karuigwan mørabe, truyu ashibiibe katøguchi umbusrø keera, srøbmeran cepoyu kegwana, purrønnøbig køn.

²⁵ Inchen yem tøbøtasrømbe Pabloba, Silasbabe Tiusba waminchib, Tiusweyasig cantab køben, katøganelø truyu keerig pønrrabeløbe mørøbelø køn.

²⁶ Inchene ¡katø! møin kagúitø mur pirøgønabig arruptinchen, tru kailan keeri yawan niga pasrabigwan truilanguen punø panrrø sruaguchen, ¡katø! tru urastø truyu maya yaskabmeraba kurig pønrramisren, tru keerig pønrrabelai cadenasmerabe mayeelaimba picha kørrabelø køn.

²⁷ Inchen truyu keeriilan ashib pasrabig kia-gasrøbene, møimbe tru kailan keeri yau yaskabmerabe kurim pønrraptindi ashabe, nui espadan wesrawa, ¡katø! nøasiitø ke yandø kwanrrab inchibig køn, kaguende truyu pønrrabelø chab wegørra chab lulitamab isua.

²⁸ Inchene Pablobe mur trashib trenchibig køn:

—¡Ñiguen øyeeg kaig marmøtø kagøbash! cha. ¡Søtøba nambe yu ka purrer!— cha.

²⁹ Inchene tru kailan keeri yawan ashib pasrabiiibe kan pela piløgaig miawa, umbusrø luløb kebya, Pabloimba, Silasweimba merrab itønab tømboønsrøbig køn.

³⁰ Incha wambig pera webyabe, payibig køn:

—¡Au kasukumera! ¿na kaigyugurri wesraig kømibe chi maramig palønrrerah?— cha.

³¹ Inchene nømbe trenchibelø køn:

—Señor Jesucriston koreu cha. Incha ñiba, ñui yaeløbañau kaigyugurri wesrailø kønrrabguen — cha.

³² Inchen nømbe Señorwei wamwan nunba, nui yau purrabelø soteelanba waminchibelø køn.

³³ Incha nømun ichabeta tru pisrø mariilan tru yemdøwei tre uras pillmawa, tru urastø nøba, nui yaelø kerrigueløba piu umbu ulsrailø købig køn.

³⁴ Incha trugurrimbe Pablonba, Silaswanba nui yamay pera ya, manna, nøba, nui yaeløbañau Tiuswan køreikkurri truba kasraarabelø køn.

³⁵ Indiibe tør-rrabene, tru maig maramigwan asha marøb purrabeløbe tru policíameran karua ørøbelø køn, tru kailan keeri yawan ashib pasrabigwan, trenchinrrai: “Pablonba, Silaswanbabe elatchain” cha.

³⁶ Inchen tru yawan ashib pasrabiibe Pablone trenchibig køn:

—Tru maig kønrrabigwan asha marøb purrabeløbe yandø ñimun weeriilø kønrrai karua ørin køn cha. Pøs treeg købene, webamba, chi isumøtø, ka ambay— cha.

³⁷ Trune Pablobe trenchibig køn:

—Nam ya Roma pirausrø kal-lawar køb lataitøwei kal-lawarwan, namun maig kuitashchab payaguen ashmubendø, maya misagwei merrab namun ichabeta, namun kailan keeri yau kebusra ¿møingan mugucha wammøriimøzhig namun nilø wertrab inditarru? cha. ¿Pøs chi treeg kønrraamøn! chibig køn. Pøs truiløtøwei namun wesrunrrab amrrubash— cha.

³⁸ Inchen tru policíamerabe tru maig kønrrabigwan asha marøb purrabelan tru treeg

taigwan eshka bene, truba kwaarøb korig kui in chibelø køn, truiløbe Roma kal-lawar lataitøwei kal-lawar kuin kui wammørøppe.

³⁹ Inchen nømbe Pablonba, Silaswanba ‘kan nambe treeg kømui tamab isua indig køn’ chib amba, kailan keeri yaugurri wesrawabe, ‘ciudayugurri ke tiusmanda amrray’ chibelø køn.

⁴⁰ Incha truyugurri webambabe, nømbe Lidiai yamay amba, truyu Jesucristogurri nømui nunelan ashabe, maig melamigwan treeg marøb melønrrigay chib wamincha, yandø ambubelø køn.

17

Pabloba, Silasba Tesalónicasrø

¹ Pabloba, Silasba ambuppe, Anfípoliswanba, Apoloniawanba puraambub amba, Tesalónica ciudasrø judíosmerai kan tulundzuni ya pasrabnug pubelø køn.

² Incha Pablobe nøbe trendø treeg marøbig kua, tru judíosmera tulundzuni yausrø nømun ashchab kebya, pøn sábadø ørøba tru judíosmeraba Tiuswei wamwan pørigugurri ‘øyeeg køn’ chib, ‘øyamay køn’ chib, waminchibig køn.

³ ‘Øyeeg kuig køn’ cha, tab eshka b:

—Tru Cristo ñim muniirab kuibe truba kaig indinab megawa, kwawa, katø kwailai utugurri kurrab indamig, trendø treeg purayamig palønrrabig kuig køn— chib.

Incha nøbe trenchibig køn:

—I Jesús na ñimun eshka b wamindiibe, Cristo truitøwein køn cha, tru ñim muniirab kuig.—

⁴ Inchen møyiløgøsrøn tru Pablo wamindigwan yandø treegwein kuitamab isua, Pablonba, Silaswanba linchen, katø griegosmera Tiuswan truba isua melabelø truba yameløba, katø ishumburmera truba kusrebelø yameløba truiløgucha linchibelø køn.

⁵ Inchen judíosmerabe truba pusrkwai namig kui asha, larrø kaig møyuelø ka lliraptø pønrrabelan wama, kan nu sötø trubalatømisra, ciudayu misaameran chinetø isunrrai trømbøig inchib kurra-belø køn. Incha Jasónwei yau kegørrabelø køn, Pablonba, Silaswanba merrarrawa, misaamerai merrab wesrunrrab.

⁶ Incha truyu wetørranrrab kaimappe, Jasónwanba, nunelø katøganelanba kemøra, paluunchib waram srua ambubelø køn, ciudayu misaameran ashib karub purrabelaimay, trenchib trashib:

—Yu pirau kerriguba maya misaameran ¡katø! kan ørøba mandøgucha kømuelø melønrrai marøb møyueløbe yusrøngucha amrruin køn chib.

⁷ Inchen Jasónbe nui yau wama pera wain køn cha. Iiløbe tru Roma maya misagwan ashib karub wabig César tru maig maramigwan mar-trai pøra wariilane, mørøg kømub utsøbetab ka nømuimburaptø marøbelø køn cha, katøgan rey køn chib, kan Jesús taig.—

⁸ Inchen iigwan mørabe, maya misaameraba katø tru misagwan ashib karub purrabeløbabe truyu nømgucha ke mandøguen kømui inchibelø køn.

⁹ Inchendø Jasónwanba, tru kanelanba elatsamig kønrrai truburø an utabe, elachibelø køn.

Pabloa, Silasba Berea ciudasmay ambub

¹⁰ Inchen nuneløbe ke pillirabendø Pablonba, Silaswanbabe Bereasmay webamingaruben, trusrø puabe, judíosmera tulundzuni yau keambubelø køn.

¹¹ Tru Bereasmø judíosmerabe tesalónicaelø lata kømø, maig isumigwan isummay isubelø kuabe, Jesucristoi wamindigwan truba chull inchib uta, tru nøm trendaibe ka isatø kømuitashchab ashchab, kwalømmørig Tiuswei wam pørigwan chi køtashchab maig køtashchab ashibelø køn.

¹² Inchawei treekkurri truiløbe Criston truba nu køreben, kusreb ishumburmera griegasmera køben, katø møguelø truba yameløba kørebelø køn.

¹³ Inchen Tesalónicasø judíosmerabe, Tiuswei wamwan Bereasmøngucha Pablo eshkab kusrenanøb unan taig wammørøppe, trusrø misag nørø pønrrabigwan namig kui inchib kurrønrrai martrab ambubelø køn.

¹⁴ Inchen tru urastø nuneløbe Pablone mar pulusrønmay øren, Silasba, Timoteobatø Berea kørrømisrøbelø køn.

¹⁵ Inchen Pablon pera ambubeløbe Atenassrøngatig pera amba pegucha, yandø tru Silaswanba, Timoteowanba ke petø nøba tulundzunønrrab amrrunrrain cha, Pablo trencha karuigwan mørabe, nømbe katøle Bereamay legucha amrrubelø køn.

Pablo Atenassrø

¹⁶ Incha Pablobe Silaswanba, Timoteowanba Atenassrø muniirab uña, ke taska mari tiusmeratø netsaig ciuda kui ashabe, nuinetø chiguen tab kømui inchibig køn.

17 Incha treekkurri judíosmera kusrenani yau judíosmeraba, katøganelø Tiuswan truba isua melabeløba ‘iibe øyeeg køn’ chib, ‘iibe øyamay køn’ chib ambugurri igurri waminchibelø køn, katø mayeelø misaamera tulundzuninug kwalømmørig truyu amrrubeløba chigucha.

18 Inchen nørrø kusreb møguelø, tru filósofos “epicúreosmera” tailø, nømui nørrø isuigu asrwan ka tab kønrrai marøb tøgagúinuutø tabig køn chibeløba, katø tru filósofos “estoicosmera” tailø nørrø isuigwan kusrebeløba ‘iibe øyeeg køn’ chib; ‘iibe øyamay køn’ chib, Pabloba waminchibelø køn. Inchabe kan utueløbe trenchibelø køn:

—¿I møg ya wamdø nigaiibe namune chi wamincherah?— cha.

Inchen kaneløbe:

—Katøgan peg pirausrø tiusmeraiwan eshka kusrennøbig køb asønan— chibelø køn, kaguende Pablobe Jesúswei tru tabig srø wamwanba, kwawa katø øsiiraigwanba eshka kusrenanen.

19 Incha nune kanbalø Areópago taig, tru kusrebelø tulundzuninumay merrarrowa pera amrrua, trencha payibelø køn:

—¿Tru srøig peetø kusrenanøb ñi waminchib arigwan namun wammørøsrkøbsrumuguh? cha.

20 Pøs namui kalumerayube ñibe chigøben ke ka peesrøtiitø waminndan cha. Inchawei trunun tab chi chibig kui wetøgørrag kuin ker— cha.

21 Kaguende mayeeløba Atenas warab misaameraba, katø tru petø ka amrruatø warabeløba ¡katø! chi peg isumøtø, chigøben ke srøig isuigwandø waminchib kua, nømbe truigwangøba wamindi mørøg kui inchib købig køn.

22 Inchen Pablobe Areópago taig tru kusrebelø tulundzuninug nømuin tøbøtag pasramisra, trenchibig køn:

—Atenas misaamera, ñimbe chiyutøgucha Tiuswan isuer taigu ke maizhikken pinab marmønrrab inchibelø kuin kui ashar cha.

23 Kaguende na truørø llirab ashib uñene, tru tiuswan køriibala tabig waminchib mariiløsrø, kanbaløsrømbe altargucha wetørrar cha. Truyube trenchibig pørig tøgagig,

TIUS ASIIMIIGWAN

chibig. Tru ñim ashmubendø køriibala tabig waminchib marøb tøgagúig, tru Tiuswan nabe ñimun eshkar waminchar, chibig køn.

24 'I Tius køn cha, tru pirøwan marøbig, katø truyu chine købelan chigucha. Inchawei srømbalawan lata, pirøwan lata, nøwei ashib pasrabig kuig køppe, nøbe møguelai taska marig tab yamerayu wamíig køn cha.

25 Katø misag nømui taska mariiløtøga tab inchaim palai wamíig køn cha, chi palai wamíig kuabe. Kaguende nø køn cha, mayeelan øsig kømigwan tranøb, israb amønarnamig kønrrai tranøb, katø chigurrimbunø tranøb inchibiibe.

26 'Kan møkkurrindø truyugurri chi misaatø larrøbichib inrrabigwan nøbe marig købig køn cha, pirø muba kuimbura warønrrai. Incha merrabsrøwei nøm maya yana waramigwanba, chutø, chutø waramigwanba kanmaytø chab asha pønsraig købig køn cha.

27 Øyeeg marøppe, ka srølamøratøguen Tiuswan lawa inchippa, wetørratashchab indig køn cha. Pøs

isa kømø, Tiusbe nam møigweinuutøgucha chi yab pasrømøn cha.

²⁸ Kaguende nambe Tiusweinug øsig pønrrab, nøgurri llirab amøñib, nøgurri misag pønrrer cha. Katø kan ñimui utuitøwei, chiwan køben purø tabzhig isua waminchibiima trendaig købig køn cha: “Nambe Tiusweinukkurri larrøbicha amrrub misaamera ker” cha.

²⁹ Pøs trube, nam Tiuswei ureemera kuig køppe, Tius nø trendø maig kuigwane kabe oron, kabe anwan, kabe srugwan møguelai isuitøga taska purø tabzhig mari lataig kuitamab isumgaig køn.

³⁰ Chigucha nebua ashmeelø køb urassrø øyeeg waraig købigwane, Tiusbe ka treeg purainrraindø kagøbashippa, mõi yan kwalømmerawane maya misaameran chuelandøgucha nømui kaig mariilan isua møra, Tiusweimay lliranrrai karua pasran cha.

³¹ Kaguende nøbe pirau maya misaameran maig asha maramig kan kwaløm wesrua pasran cha, tru sølgandø tabig maig kønrrabigwan maramig tru kan møg treegwan martrai nø lawa wesrua pasri-itøga martrab. Incha treeg purainrraitamab isua pønrramig kønrraimbe, tru møwane kwailai utugurri kusruig købig køn— cha.

³² Inchen tru mørøbeløbe, tru kwailø katøle øsiiranrrun taigwan mørøppe, kan utueløbe ke ka indzatø møren, katøganeløbe trenchibelø køn:

—I wamindigwane katøwan chi mørtrumøn — cha.

³³ Inchen yandø Pablobe nømui utugurri webya ibig køn.

³⁴ Inchen køben, møiløgøsrøn møguelø Pablon mendig amba, Tiuswan kørebelø køn. Inchen tru ututø Dionisio tru Areópagoyu kusreb møguelai utuiba, katø kan ishug Dámaris taiba, katøganeløba Tiuswan kørebelø køn.

18

Pablo Corintosrø

¹ Inchen treeg puraiben, Atenaskurri Pablobe Corinto ciudasmay webibig køn.

² Incha trusrømbe kan judío Aquilas taig Ponto pirausriigwan wetørrabig køn, tru Aquilasba, nui srai Priscilababe Italiagurri Corinto ke srø puatø warøben. Kaguende tru Roma maya misagweim pala ashib karub wabig Claudiobe treeg karuin købig køn, judíosmerabe mayamba Romagurri webusriilø kønrraingue. Incha Pablobe truilaimay ibig køn.

³ Inchen Aquilasba, Priscilababe Pablo nø marigwandøwei tru carpas ya-ureg marøb tsushibelø købene, nømba kørrømisra tru marøb warabelø køn. Pøs nøbe carpas ya-ureg marøb tsushibiitøwein købig kua.

⁴ Incha judíosmera tulundzuni yau isrin kwalømmørig Pablobe øyeeg køn chib, øyamay køn chib waminchibig køn, judíosmeran, griegosmeran maig kuigwan nebua asøskønrrab inchib.

⁵ Inchen Silasba, Timoteoba Macedoniagurri pubene, Pablobe Jesúsweimburab eshka kusrenanamigutø kebya pasramisrøbig køn, tru judíosmeran: “Jesúsbe tru ñim muniirab kuig tru Cristo køn” cha eshka.

6 Inchen judíosmerabe mørøg kømub chi treeg kømubendø indan chib namig kurra, nun tsalø wamøben, Pablobe nui kewagúilan pabørrgøb trenchibig køn:

—¡Ñimui animbe ñimuim palatøwei peñchai mømibe ñimdøwei lawa pønrramisran! cha, ¡Yandø mømibe tru animbe naim pala attraingaig chishig webya pasrar! cha. Møingurrimbunøbe judíos kømø misaameraisrømay yamønrrun— chibig køn.

7 Incha truyugurri webya, kan møg Tito Justo taigwei yamay ibig køn. Truibe Tiuswan køriibala tabig waminchibig købig køn. Inchen nui yabe tru judíosmera tulundzuni ya mendatøweim pasrabig køn.

8 Inchen tru judíosmera tulundzuni yau ashib pera pasrabig, Crispobe, nui yaeløba kerrigu Señorwan køreben, møiløgøben truba yamelø corintosreeløgucha Pablo wamindigwan mørøbeløbe Criston kørewa, piu umbu ulsrailø kuig køn.

9 Inchen Señorbe Pablon yem kan piab lataigu trenchibig køn:

—Kørig kui inchimøta cha; waminchibig waminchi cha; ka købashiptinchimøtø.

10 Kaguende nabe ñiba pasrar cha, ñune mugucha kaig martrab kebatchesab kaimanrrun cha. Kaguende i ciudayube nabe misag truba nu tøga pasrar— cha.

11 Inchen Pablobe Corintosrø pila y tøbø pila kørørmisrøbig køn, Tiuswei wamwan kusrenanøb.

12 Galión Acaya pirau maya misagwan ashib karubig køb uras judíosmerabe søteeløba ke kandø isua pønrramisra, Pablon ashig kømub namig kurra,

tru maig maramigwan asha marøb purrainu-
umay srua ambubelø køn,

¹³ trenchib:

—Tiuswan køriibala tabig wamindamig tru
maig maramigwan martrai Moisés pørig
maringaruimay kømøtø, nøbe misaameran ke
peemay maramne inchib unan— chib.

¹⁴ Inchen Pablobe ke waminchabguen inchen,
Galiónbe judíosmeran trenchibig køn:

—¡Au, ñim judíosmera! Kan chigøben truba nu
kalø marig kui, kabe purø trømbøig marig treeg
chigúimbe, trube na ñimun treegwan mørøb wab-
srubrainrrun cha.

¹⁵ Inchendø iibe chi treeg kømøtø, ka wa-
mindiiilanbah, katø tru munchimera chabah, tru
ñimui maig maramigwan martrai pøra wariilø
chabatørre inchib kuig købene, uyube ñim asay
cha, øyegwane nabe asha tranrrabgucha wamur—
chibig køn.

¹⁶ Incha tru maig maramigwan asha marøb
purrainukkurri wambig weguchibelø køn.

¹⁷ Inchen mayeelømisra judíosmera tulundzuni
yau ashib pera pasrabig Sósteneswan kemøra, tru
maig maramigwan asha marøb purraig merrab
truba kurraguchibelø køn. Inchen Galiónbe
trunune chigucha isua ashmø, chinchibgucha
warøbashmab ashibig køn.

Pablo katøle Siria pirau Antioquíasrømay ib

¹⁸ Inchen køben Pablobe katøgucha truyu yam
kwaløm kørrømisra, nunelan yandø ‘ungwa’ chibig
køn. Incha yandø Siria pirausrømay barcoyu iben,
Priscilaba, Aquilasba nøba ambubelø køn. In-
cha Cencreasrømbe Pablobe pusrugwan chishchig

parøbig køn, Tiuswan ‘nø maig martrab cha kørrømisrigwan treeg maramønrrun’ chib.

¹⁹ Incha Efeso ciudasrø puabe, Priscilanba, Aquilaswanba tarømisra, judíosmera tulundzuni yau kebya, judíosmeraba maig kuitashchab payiyab waminchibig køn.

²⁰ Inchen nømbe katøguchi nømbe truyu kørrømisrtrai tiusmanda chib kuingucha, nøbe kørrømisrmøtø,

²¹ nøbe yandø:

—Ka inrrab inchar cha ‘ungwa’ chabe, trenchibig køn: Tius nan katø yusrømay attrain købene, katø arrumønrrun— cha.

Incha barcoyu nebya, Efesogurri ibig køn.

²² Incha Cesarea ciudasrø puabe, tru iglesian ‘ka warøgueh’ chinrrab nebya, trugurrimbe Antioquíamay kørraarrubig køn.

²³ Incha truyu kan maya yana køsrøn tsuabe, Galacia pirauba, Frigia pirauba, trusrø lutøgurri llirab inrrab webibig køn, mayeeløba tru Jesucristoi kusrenanigwan marøb melabelan kul-laaramø, mur pønrrønrrai purugub waminchib.

Apolos Efeso ciudasrø eshka kusrenanøb

²⁴ Inchen tru uras kan judío alejandríasriig, Apolos taig, purø may waminchib møg Tiuswei wam pørigwangucha treetøwei purø nu nebua ashibig, Efeso pubig køn.

²⁵ Nøbe Señorwei maywan muba amønarnigwan kusrenanigwan kusreweig kua, nøbe ¡katø! treegwan martrab isua marøb, Jesúsweimburab waminchib kusrennøppe, maig kuigwan treeg kusrenanøbig køn. Juan tru misaameran piu

umbu ulsrailø kømig kusrennigwandø nebua ashibig kuagucha.

²⁶ Incha Apolosbe judíosmera tulundzuni yau mungucha kørmø waminchib kusrennøb pølbasren, Priscilaba, Aquilasba tru wamindigwan mørabe, Apoloswane nøørø pera amba, Tiuswei maywan katøguchinguen tab nebua asingarub maig kuigwan eshkabelø køn.

²⁷ Inchen Apolos Acaya pirausrømay inrrab inchen, nuneløbe masken ka martraí inchib, trusrø tru Jesucristoi kusrenanigwan marøb melabelan kan kilga pørøbelø køn, Apoloswan nøm tabig wamab utønrrai. Inchen nøbe Acayasrø puben, Tius tru nø ka yandø tab inditøgatø Tiuswan kørebelaysiibe kan maya nuguen tab købig køn.

²⁸ Kaguende judíosmera tru nøm 'treeg kømøn' chib amrruigwane mayelai merrab Apolosbe mu mandamgaig 'treeg køn' chib waminchibig køn. Tiuswei wamwan pørigu treeg chibig køn cha eshkab: "Jesúsbe tru Cristo ñim muniirab kuig, truig køn" chib.

19

Pablo Efeso ciudasrø Jesucristoiwan eshkab kusrenanøb

¹ Apolos Corinto tsumne, Pablobe tru pirauwandøwei pureb ya, Efesosrø kørraarrua, kan møiløgøsrøn Jesucristoi kusrenanigwan marøb melabelan wetørrabig køn.

² Inchabe trencha payibig køn:

—¿Ñimbe Criston køreb uras Espíritu Santon utøgueh?— cha.

Inchene nømbe:

—Espíritu Santo købig kuin kui nambe wammørøbguen wammørmeelø ker— cha trenchibelø køn.

³ Inchene Pablobe trenchibig køn:

—Trube, ñimun tru piu umbu ulsraibe ¿chi køn chibigwan utig køh?— cha.

Inchene nømbe trenchibelø køn

—Nambe Juanwei piu umbu ulsraigwandø utig køn— cha.

⁴ Inchen Pablobe trenchibig køn:

—Juanbe nøm mas kaig marmønrrab isua møra, Tiusweimay llirain kønmab asamig piu umbu nømun ulsrailø kuig køn cha, tru nui wendau attrabig Jesúswan nø kuitamab isua, misaamerabe nun køreinrrain— chib.

⁵ Inchen misaamerabe øyeegwan mørabe, Señor Jesúswei munchiyu piu umbu ulsrailø købelø køn.

⁶ Incha Pablo tasigwan nømuim pala estsarene, nømuim palabbe Espíritu Santo kørraaruben, møriimø wammera waminchib menda, Tius maig karuigwan nømbe waminchibelø køn.

⁷ Truiløbe kerrigube møguelø doceburab købig køn.

⁸ Incha Pablobe pøn pøl ørøba judíosmera tulundzuni yau nøbe chigucha kørmø kusrenanøb 'øyeeg kømøn' chib, 'øyamay køn' chib waminchibig køn, maig kuigwan nebua asanne inchib Tius nø ashib karub pasraigweimburab.

⁹ Inchen kan utueløbe nømui manrrømeran mur marøb, trunun treeg kømuitamab isub kaashib, maya misagwei merrab trømbøig wamabelø køn tru srø maywan. Inchen Pablobe nømun tarømisra, tru Jesucristoi kusrenanigwan marøb melabelan

nøørø pera ya, kan Tirano taigwei kusrenani yau kwalømmørig ‘iibe øyamay køn’ chib eshkaab waminchibig køn.

¹⁰ Treetø pa pila ørøba maren, trugurri Asia pirau warab misaamerabe mayeeløba, judíosmera lata, griegosmera lata Señorwei wamwan mørøbelø køn.

¹¹ Incha Tiusbe Pabloi tasikkurri maramburab mariilø purø nørreelø marøbig køn.

¹² Pabloi pañelumeran katø chigøben marøb pasramistrab pala itøgueelø nui asr kebatiilan, truulanbagueen kwanrreelaim pala wartrab srua amben, treetøgatø nømui kwanrrømerabe chab tammisriilø kørømisren, kwaimandziimerabe nømuinukkurri webamben inchibelø køn.

¹³ Inchen mø judíosmera køsrøn kwaimandziimeran tru misaamerainukkurri webusrøb truørø, truørø amøñibeløgucha tru treeg maramig Señor Jesúswei munchitøga mara ashchab inchibelø køn, tru kwaimandziimeran trenchib:

—¡Tru Pablo eshkaab kusrenanig Jesúswei munchiyu, nabe webambay tamønrrun!— chib.

¹⁴ Inchen tru iigwan marøbeløbe kan judío Esceva taig, tru sacerdotsmeran karubigwei nus-rkalø siete købig køn.

¹⁵ Inchendø nøm treeg maren, tru kwaimandziibe nømune trencha løtabig køn:

—Jesúswane mu kui ashib, katø Pablongucha mu kui ashib inchibig kur cha. ¿Inchen ñimbe mumera kermah?— cha.

¹⁶ Inchen tru kwaimandziitøga møøbe nømuim pala itøbørswa, nømune mayeelanba kamaren, ¡katø! nømbe tru yaugurri kegøsaateelø kørriindiilø chab luløbelø køn.

17 Inchen tru øyeeg purayaigwane tru Efeso warab misaamera mayeeløba wammørig kørrømisrøbig køn, judíosmera lata, griegosmera lata. Inchen mayeeløba truba truba køriimatøben, Señor Jesúswei munchibe masken, masken wammørig kørrømisrøb ibig køn.

18 Inchen møiløggøben truba yamelø Criston kørebeløbe øyeeg maramgailanrre marøbelø ker chib mayelai merrab eshkab amrrubelø køn.

19 Inchen tru kaig libron kusrewa, kwaimandzigweimburabelan marøbeløbe truba yamelø truuløgucha treetøwei tru nømui kaig libromeran srua amrrua, mayelai merrab chab parrøbelø køn. Inchen tru libro peni anmeran mayan kətashchab ashene, cincuenta mil købig køn.

20 Incha øyamay Señorwei wambe larrøbichib nurab, mu chindamgaig kørrømisrøb ibig køn.

21 Inchen øyeelø chab puraiben, Pablobe Macedonia pirauwan køben, Acaya pirauwan køben llirab yabe, nuinetø Jerusalénsrømay inrrab isua, trenchibig køn: “Jerusalénsrømay yabe, Romasrømaygucha yamig tab punrrautan” cha.

22 Incha Macedoniamaybe nui pagatø purugubelan Timoteowanba, Erastonba øra, nøbe Asia pirau katø kan maya yana køsrøn kørrømisrøbig køn.

Efeso misaamera ke chindi asamgaig inchib kurrab

23 Tru kwalømmerawan tru srø mayweimbu-rappe truba namig waminchib kurrabelø køn.

24 Kaguende kan møg, Demetrio taig, andøga chigøben marøbiibe, tiusa Dianai ya-ureemera andøga mariilø tabzheelø marøbig kua, tru katøganelø treeløwei marøbelane tru yaniiløtøga purø kørø anmera maringarubig købig køn.

25 Incha tru treeg marøbelanba, katøganelø treeg lataitøwei marøbelanba tulundzuna, Demetriobe trenchibig køn:

—¡Ñim mayeelø! nam puarmera misrøb ambamibe øyeeg mariiløyugurri an arrubig kui ñimbe ashibelø køn cha.

26 Katø ñimbe ashib, mørøb indiinrrun cha, Efesotø kømøtø, Asia pirau kerrigu lutau Pablobe: “Møguelø taska mariiløbe tiusmera kømøn” chib, ke treeg kuitamab isumne inchib wamincha, misagwan truba nørø tarømarin køn cha.

27 Kan nam iitøga yeeg yanøb an marøb kuibe øyeeg inchene, chi tabig kømui ashib kaashib kebamben nambe kegørramsun køn cha. Katø trutø kønrrab kuindø, tru purø nu tiusa Dianai tab yagucha, chigucha kømíg lataig kørømisrøb iben, Diana, tru purø nuig, purø tabiibe petø pinab inrrun chibig køn, Asia pirau mayamba, yu pirau katø maya misaameraba, nun køriibala tabig waminchib tøgagúig.—

28 Inchen øyeeg wamindiilan mørabe, purø trømbøig nama, trenchib trashibelø køn:

—¡Efesosmerai Dianabe purø nuig køn!— chib.

29 Inchen tru ciudayu maya misaabe ke chindinguen asamgaig inchib mendappe, misaabe ke kanbalatø amba, Pabloi linchibelø Macedoniasrø møguelan, Gayonba, Aristarconba kemøra, ¡katø! paluunchib waram srua

ambubelø køn, tru chigøben waminchab misag tulundzuniisrømay.

³⁰ Inchen Pablobe truyu misagwan waminchab kebinrrab inchen, Jesucristoi kusrenanigwan marøb melabeløbe kebibashmeelø køn.

³¹ Katø møiløgøsrøn Asia pirau misaameran ashib karub purrabelø Pabloi trendø asiilø chigucha, nuimay ørøbelø køn: “Tru chigøben waminchab tulundzuniisrømbe tiusmanda kebimønrrig” cha eshkanrrai.

³² Inchen misaamera truyu tulundzuna pasra-biibe ke chindinguen asamgaig inchib kuig køppe, kaneløbe peg chib trashiben, katøganeløbe katø peg chib trashiben, tru mayeelø lutau tøbø pasra-biibe chinchab tulundzunin kuinguen mørmøwa købig køn.

³³ Inchen tru nu misag pasrabigwei utuelø møiløgøsrøn Alejandron webingarumdiig køn chib eshkaben, judíosmerabe maya misaamerai merrabsrøngatig purainrrai trawaguchen, Alejandrobe maya misagwei merrab maig kuigwan eshka waminchab, ‘niløtø kuy’ cha, tasig kusrubig køn.

³⁴ Inchendø judío kui wetøgørrappe, katøle sötøbah, sötøbah trashibelø køn, kan pa ura purab trenchib:

—¡Efesosmerai Dianabe purø nuig køn!— chib.

³⁵ Inchen tru ciudayu tru chigurrimbunø mari-ilanba, maramelanba kilga pørøb wabiibe misagwan yandø mas trashimumne inchib megaptø, yandø wasrørangaruabe trenchibig køn:

—Efeso misaamera, tru purø nuig tiusa Dianai tab yawanba, katø tru nø lataigwei

srømbalasarøngurri peñibigwanba, yamba i Efeso ciudabe truilan chi kømønrrai ashib pasrabig kui ¿kan mube wammørmíig kønrraitamabelø kø chindah? cha.

³⁶ Inchawei treeg kømubendø chib kan mugucha isan tamgaig købene, ñimbe yandø wasrøramdiig køn chibig køn, chiwandøgucha ke kan chinchaptø inchib marmøtø.

³⁷ Kaguende i møguelø ñim srua amrruiløbe namui tiusmerai tab yamerayugurri nilab wesrub kømøwei, namui tisan purø trømbøig chi wamab pønrrømøwei indan cha.

³⁸ Inchawei Demetrioba, katø tru nøba treetøwei marøb pønrrabeløba muba køben aleguiyaig tøgaguabe, truweiwei maig kuigwan nøm asha martrai truyu purøøra pønramelø pønrrab, katø maig kønrrabigwan asha marøbelø purrab indan cha. Møitøgucha truyube kangurrin kangurri ñimun maig punrrabigwan treeg asha martra tay, chibig køn.

³⁹ Inchen ñim katøgan peg wamindamig tøgaguabe, trube, treegwan waminchab tulaamba, trunun purramisra asamig palønrrun cha.

⁴⁰ Kaguende møi øyeeg puigwane namune ka kailø køptørre, øyeeg martrab kurrig kui inchaptiikken køn cha, kan chigurri nambe øyeeg inchib kurrig køn cha eshkab pønrramig chigaabendøbe.

⁴¹ Incha nøbe øyeeg taitøga misag tru tulya pasrabigwane chab tarømarøbig køn.

20

Pablo Macedoniamayba, Greciamayba ib

1 Yandø tru øyeeg chindinguen asamgaig marøb kuig wasrøraben, Pablobe Jesucristoi kusrenanigwan marøb melabelan wamingarua, maig melamigwan treeg marøb melønrrigay chib wamincha, trugurrimbe nømun 'ungwa' cha, Macedoniasrømay inrrab ibig køn.

2 Incha tru pirau truørø llirab uña, Tiuswei ureemeran maig melamigwan treeg marøb melønrrigay chib truba nu wamincha ketabe, Greciasrømay ibig køn.

3 Incha nø trusrø pøn pøl kørømisra, yandø katøguen Siriamay barcoyu ke inrrabguen incha, judíosmerabe nilø trubatø nun kaig martrab inchib kui wammørøbig køn. Incha treekkurri katøyug Macedoniawandøwei purainrrab ibig køn.

4 Inchen bereasriig Pirroi nusrkai Sopater køben, tesalónicasreelø Aristarco køben, Segundo køben, Derbe pirausreelø Gayo køben, Timoteo køben, Asia pirausreelø Tíquico køben, Trófimo køben Pablon linchibelø køn.

5 Incha nømbe namui merrabguen webamba, Troas ciudasrø namun muniirain købig køn.

6 Pirri chi levaduragaig main kwalømmera chab patsøben, nambe Filiposkurri barcoyu webamba amba, trattrø kwaløm wendau Troas ciudasrø nømun wetøgøbelø ker. Incha truyu trune kørømisrøbelø ker.

Pablo Troassrø ashchab ib

7 Incha nambe truaalømbe tru pirriwan pirishinrra manrrab tulundzuna køben, Pablobe waminchab pølbasrøbig køn. Kaguende katø kwalømdø nuimbe webyamig køben, nui

wamindamigwan waminchippe, yem tøbøtakkatig waminchibig køn.

⁸ Inchen pala pisusrø nam tulundzuna purrain-uube, lámparamera truba yam pilab meløben,

⁹ kan matsinø, Eutico taig, pendana pala wabig-wane yandø ki kanab arruben, Pablobe ¡katø! waminchibig waminchen, tru matsinøwane yandø ke kigøbiitø kamarig kib wawa, tru pøn pisusrøngurri kebinabya, kwabeñen, kwaig kusrabelø køn.

¹⁰ Inchen Pablobe kørraarrua, tru matsinan irab kusrawabe, trenchibig køn:

—Øsiiran cha, kwarmøtay— cha.

¹¹ Incha Pablobe katøle palasrø nebarrua, tru pirriwan pirisha mab kua, katø nømui mamigwan chab mabe, tør-rramnegatig wamincha, yandø ibig køn.

¹² Inchen tru matsinane øsiguig pera amben, mayeeløba truba isuin kua, kasrag kuilø kørrømisrøbelø køn.

Troassrøngurri Miletosrømay ambub

¹³ Incha nambe merrab misra amba, Asón ciudaserøngatig barcoyu ambubelø ker, Pablon trusrø katønrrab, kaguende nøbe barcoyu kømøtø, kat-sikkatø inrrab misra, nøbe treeg kørrømisrig køben.

¹⁴ Incha Pablobe namba Asónsrø asiyaben, nambe barcoyu nun nebera, Mitilene ciudaserømay ambubelø ker.

¹⁵ Incha truyugurri webamba, katø kwalømbe Quío ciuda pinrrøguesrø pubelø ker. Incha wendø kwalømbe Samos ciudaserø pua, katø kwalømsrømbe Mileto ciudaserø pubelø ker.

16 Incha Pablobe Efeso ciudasmøbe barcoyu purab inrrab isuig køn, kaguende Asia pirau menrra yana kørrømisrmønrrab isua. Pøs treeg nebubene, Pentecostés kwalømbe Jerusalénsrø wanrrab isuig kua, mallatø inchib megaig købig køn.

Iglesiyayu ashib pønrrabelan Pablo inrrab 'ungwa' taig

17 Pablobe Miletosrøngurri wamønrrai ørøbig køn, tru Efeso iglesiasrø tru Tiusweimburabelan pera marøb pønrrabelan.

18 Incha amrrubene, trenchibig køn:

—Ñimbe na srøsrø kwaløm Asiasrø puinukkurrimbunø, nabe chu urastøgucha ñimui utu na maig uñibig kuigwan ñimbe tab ashibelø køn cha.

19 Ñimui utu Señorweimburabelan maig køben inchimø, tammay marøb, truba kappin kørrøgøb, judíosmera nan chinetø kaig martrab kurrøben, treeløyu pureb arrigwan.

20 Treeg kuingucha, ñimuyasig chigøben tabig kønrrabigwane nabe kørig kui inchib sørab pasrømø, maya misagwei merrab lata, truørø yamørig eshka kusrenanig købig køn cha,

21 judíosmeran lata, griegosmeran lata, nømui kaig mariilan isua møra, Tiusweimay lliramigwanba, nømui isubigwan namui Señor Jesúsweinug pasra tøgagømigwanba eshka waminchib.

22 'Incha mømibe nabe Jerusalénsrømay inrrab inchar cha, ¡katø! nan trusrømay Espíritu ke inrrai inchen, trusrø nan chi purainrrab kuinguen mørmubendø.

23 Ciudamørig na yaisrømbe nane chi peg punrrabig pønrrømøtø, ka kailan keeri yau pasramibah, kaig nebuben isuig megamibatø treeg nebunrrab køn cha. Espíritu Santo eshkaigwan trunundøwei nabe asha pasrar chibig køn.

24 Inchendø nai øsig kømigwangøba isub pasrømøwei, øsig kømibe nayasiibe puro tabig kuitamab isub pasrømøwei inchar cha. Nai chu pumigwan pumsrøngatig pub, katø Tiuswei tru ka yandø tab indig tru tabig srø wamwan eshka waminchab na Señor Jesúsuan utigwan patsøgøb indikkurrimbunøbe chi kømønrrautan cha.

25 'Inchawei mayeeløba mømibe ñim Tius nø ashib karub pasrainuguigwan na eshka kusrenanøb pureb yaisreeløbe nai maløwane katølebe managuen ashchaamøn cha.

26 Inchawei mømibe kanmaytø nabe kelarrab trendamønrrun cha: Mayelai ani naim pala attrain kømø, naimburappe yandø chi isumikkaig chish pasrar cha.

27 Kaguende Tius maig martrab isua tøgagúigwane nabe kørig kui inchib chi sørab pasrømø, kerriguh eshka wamindig kuig køn cha.

28 Inchawei ñimbe ñimasiitøwei tab ashiptø kuy cha, katø ñim ashib tøgagúig Tiuswei iglesia mayelan chigucha. Truilan ñim Tiusweimburabelan ashib pera pønrrønrrai Espíritu Santo pønsraig købene, mayeelø Señorwei iglesiayuelan maig ashib tøgagømigwan treeg ashib tøgaguy cha. Kaguende truiløbe nuyasig nui anindøga peniilø køn cha.

29 Kaguende na yugurri webya ibene, ñimui utube mendailø kerrunrrun cha, ñim ashib tøgagúi ubisha sõtøwan pinishinrrabelø, kan lobosmera larrø namiguelø latailø.

30 Inchen ñimui utueløtøweinguen nømui kaig kusrenaniiløtøga, tru Jesucristoi kusrenanigwan marøb melabelan peløsrka nømui mendig amøñibelø kønrrai martrabelø kurrønrrun cha.

31 Inchawei treeg købene, pesannamø tab ashiptø, katø isua kuy cha, tru na pøn pila ørøba yem, kwaløm ñimun møigwandøgucha maig melamigwan ke isuppatø melønrrai, ñimun chu uraskucha kanun kanun na kappin kørrøgøb wamindig købig køn cha.

32 Trube, mømbe øyeeg købene, Señor Jesucristogurri nunelø, ñimun Tius nø ashib tøgagønrraimba, katø nui tru ka yandø tab indig wamyuba pønrrar cha. Truibe tabig nørrørab amrrai maramburab marøbig køb, katø tru keta tranrrab kørrømisrigwan, nuyasiitø tarømariilø mayamba trunun utamig kønrrai marøb inchibig køn cha.

33 Nabe anwan lata, oron lata, asru keelan lata, muiwangucha naimarømmørø inchib chull incha kømur cha.

34 Ñimbe ashibelø kuinrrun cha, naimburab chi palabelanba, yu purrabelai chi palabigwanba tøgagønrrai, marøbiibe i nai tasiimera kui.

35 Chiyutøgucha nabe øyeeg mariiløtøga, truburab kømeeelan kuñab purugunrrab, øyamay kømig købig kuitamab asha kønrrai marøb ñimun kenamarig købig køn cha. Señor Jesús øyah tailane nai turyube ke tindøgague: “Tranamibe, utamig

lataguen kømø, mayanguen tab kuig køn” cha, tru trendaigwan.—

³⁶ Incha iigwan chab trenchabe, Pablobe tømboñsra, søteeløbamisra Tiusba waminchibelø køn.

³⁷ Inchen søteeløba truba truba isub kishib, Pablon irab, muchabelø køn.

³⁸ Incha truba isui kishib waminchibelø køn, kaguende Pablobe nune yandø mas ashmønrrautan chib wamindikkurri. Incha barcosrøngatig lincha ambubelø køn.

21

Pablo Jerusalénsrømay ib

¹ Incha yandø nambe nømun ‘ungwa’ cha, tarømisra amba, barcoyu nebambabe, Cossrømay sølgandø amba, katø kwalømbe Rodasrømay, truyugurrimbe Pátarasrømay ambubelø ker.

² Incha Pátarabe kan barco Feniciasrømay inrra-big pasrain køben, truyu nebamba ambubelø ker.

³ Incha puraambub amba, mar tøbøtag pasra-big tru Chipre pirøwan nebua asha, truigwane yandø atsimaygatø kørrømarøb, Siriasrøngatig puraambub amba, Tirosrø pubelø ker, kaguende tru barcobe tru chi niga arrigwan truyu pinøøramig køben.

⁴ Incha nambe truyu trune kørrømisrøbelø ker, Jesucristoi kusrenanigwan marøb melabelø truyu warain køben. Inchen nømbe Espíritu Santogurri eshkailø kua, Pablone Jerusalénsrømay imønrrain chibelø køn.

⁵ Inchen yandø tru waram kwalømmera nemisren, nambe werruben, mayeelø nømui

sraløba, ureeba ciudayugurri wambiisrø werrumnegatig namune lincha werrubelø køn. Incha truyu pi menda sətøba tømboñsra, nambe Tiusba waminchibelø ker.

⁶ Incha nambe kangurrin kangurri ‘ungwa’ chabe, barcoyu nebamben, nømbe nømui yamay katø ambubelø køn.

⁷ Incha nambe piu treeg puramrrub amrrua, Tiogurrimbe Tolemaidasrø pubelø ker. Incha tru nunelan ‘ka lincha warøgue’ chib puabe, nømbe truyu kan kwaløm kørømisrøbelø ker.

⁸ Incha katø kwalømbe, truyugurri webamba amba, Cesarea ciudasrø puabe, Felipe tru Tiuswei tabig srø wamwan eshkab uñibigwei yau pubelø ker. Truibe tru srøsrø siete wesrawa pønsrailai utuig købig køn. Incha nambe truigwei yau kørømisrøbelø ker.

⁹ Inchen Felipebe pibgatø nimbasrmera nømdeelø tøgag købig køn, truiløbe Tius maig karuigwan eshkabelø.

¹⁰ Nam truyu yam kwaløm warøbene, Judeagurri kan møg, Agabo taig, Tius maig karuigwan eshkabig kørøarrubig køn.

¹¹ Incha namuinug puabe, Pabloi pørønaigwan kusrua, nøasiitøwei katsigwanba, tasigwanba lusrabe, trenchibig køn:

—Espíritu Santobe trendan cha:
 “Jerusalénsrømbe judíosmerabe i pørønaig puaigwane øyeeg lusra, judíos kømø misaameran tranrrun”— cha.

¹² Inchen trunun mørabe, nambe truyueløba misra, Pablon ‘Jerusalénsrømay imøta’ chib truba inchibelø ker.

13 Inchen Pablobe trenchibig køn:

—¿Chinchabrre kishib køgue cha, nai manrrøwan kullaaranøb ke nan ka isui inchai inchib? Pøs nabe ka lusriitø kønrrab kømøtø, kwamig nebubene, Jerusalénsrø ka kwanrraptø pasrar cha, Señor Jesúswei munchigurri.—

14 Inchen nambe imønrrai maya, maya inchib meløwa kaimappe, trenchibelø ker:

—Trube, Señor maig kønrrain køben, treeg kønrrain— cha.

15 Incha yandø truyu treeg warøwa, maig palønrrabigwan srua ambamig chab tamarabe, Jerusalénsrømay nebamben,

16 katø møiløgøsrøn Jesucristoi kusrenanigwan marøb melabelø cesareasreeløgucha namba amrrubelø køn, kan chipresriig Mnasun taigwan perar. Tru Mnasunbe manasrøwei Cristoimbubelan marøbig købig køn. Inchen nambe truigwei yausrø pua, kiamig købig køn.

Pablo Jacobon ashchab ib

17 Incha nam Jerusalénsrø pubene, nuneløbe namune truba tab wamab kasrag utabelø køn.

18 Incha katø kwalømbe Pablobe namba Jacobon ashchab amben, truyu tru Tiusweimburabelan pera marøb pønrrabeløgucha kerrigu tulundzunabelø køn.

19 Inchen Pablobe ‘ka lincha warøgue’ chabe, lutøgurrih waminchibig køn, tru judíos kømø misaamerai utu nui maramelan marøb uniiløtøga Tius chitø mariilan.

20 Inchen trunun mørabe, Tiuswan truba tabig waminchibelø køn. Inchabe Pabløn trenchibelø køn:

—Trube, namui nuneg, judíosmerai utube purø nørrø Jesucriston kørewa, truiløbe mayeeløba tru maig maramigwan martrai Moisés pøriilane nømbe chiwanguen pinab marmønrrab ke chinsraatø inchibelø kuigwan ñibe ashibig køn cha.

²¹ Pøs nømune ñuimburab treeg wammørøsrkain pasran cha, ñibe tru judíos kømø misaamerai utusrø maya judíosmera warabelane Moisés pørigwan kusrenaniiløyugurri tarømisrøb amrrai treeg kusrenana, nømui ureemerane asru circuncidamøtay chib, katø namui trendø marøb amønailan treeg marøb amøñimøtay chib kusrenanin kui.

²² Trube, ¿møimbe chi martrab? cha, pøs misaabe ñi arrin kui wammørøptøwei inchun cha.

²³ Inchawei øyeeg købene, nam maig taigwan mar cha. Yu namui utu pibgatø møguelø køn cha, Tiuswei merrab maig martrab taigwane treeg martrab kørrømisrar.

²⁴ Truilan ñiguen pera ya, tru nøm kaig marig chigaig kønrrab chish misrøb marigwan nømbe truguegøtø treegwan ka marøb, nømui pusrugwan køsaazhig partrai tru pusrug parøbigwan ñi pagarab inchi cha. Ñi treeg marene, tru ñi treeg inchibig køn chib tru nøm wammøra kuigwane ka isatø inchib kui mayeeløba wetøgørra, ñigucha tru maig maramigwan martrai Moisés pøriilan maig tailan marøbig kuin kui ashchun chibelø køn.

²⁵ Inchendø tru judíos kømø misaamera Criston kørebelaimburappe tru nam isua treeg martrab cha kørrømisrig, trunundø nambe nømun pørig kuig køn cha: tru animal kweecha taska mari tiusmeran pønsrai yaumeran mamøwei, katø

aniwan mamøwei, urkawa kweetsi yauwan mamøwei, katø møguelø lata, ishumbur lata trømbøig marmøwei indamig køn— chib.

Tiuswei yaugurri Pablon merrarrawa, srua ambub

²⁶ Inchen Pablobe tru pibgatø møguelan pera ya, katø kwalømbe truiløba kegøtø tru chish misrøb marigwan nømba kegøtø treeg mara, Pablobe Tiuswei yau kebibig køn, tru kaig marig chigaig kønrrab marøb kuin kwalømmera chi kwaløm nemisren, nømui kanuin kanui Tiuswan tru keta tranamigwan chi kwaløm tranamigwan eshkanrrab.

²⁷ Tru treeg marøb kuin trune patsønrrab kwalømbe, Asia pirausrø warab judíosmerabe Pablon Tiuswei yau ashabe, maya misag ke chindi asamgaig namig kurrønrrai mara, Pablon kemørabe,

²⁸ trashibelø køn:

—¡Namui misag, israelitasmera purugurray! chib. Chutøgucha mayeelan namui misagweimburappa, tru maig maramigwan martrai pøra wariilaimburappa, katø Tiuswei yaweimburappa tsalø køb ka nøørøtø kusrenanøb uñibiibe, i møg køn cha. Incha kan treetø kønrrab kuindø, Tiusweyasiitø tarømarig i nui tab yau kan treeg ya kømui lata kaig trømbøig marøb, griegosmeran yu kertrab arrin køn— cha.

²⁹ Nøm øyeeg chib køppe, kaguende mana køsrøn Jerusalén ciudayu kan efesosriig Trófimoba lincha uni ashibelø kua, trunun Tiuswei yau Pablobe kertrab arritamab isuarre inchibelø køn.

30 Inchen ciudayu misaabe ke chindi asamgaig inchib kurra, mayeeløba namig kurra, kan tulundø misra, luløb amrrua, Pablon kemøra, Tiuswei yaugurri wambiisrømay ¡katø! palu-unchib megam srua amben, tru urastø yaskab-meran kasrøbelø køn.

31 Incha yandø kwetchab inchib køben, Romasrø maya suldau sötømeran ashib karub wabigwan, yu Jerusalén maya misag chindi asamgaig inchib namig kurrin køn chib eshkab wam puben,

32 møi møi tru maya suldaumeran nø karubiibe suldaumeran køben, katø suldau cienbatø nøm karubelan køben, pera luløb kørraarrubig køn. Inchen tru maya suldaumeran nø karubigwanba, suldaumeranba judíosmera ashabe, yandø Pablone mas kurraguchimeelø køn.

33 Inchen tru maya suldaumeran nø karubig puabe, Pablon merrarrowa, pagatø cadenastøga lusringarubig køn. Incha nøbe mu kuin kui, chi marøb unig kuin kui payibig køn.

34 Inchen tru nu misag sötøbe, møiløbe peg chib trashiben, katøganeløbe katø peetø chib trashiben, treegu chi tainguen mørtrab kaima, suldaumera waraig muguen chindamga yaumay srua ambin-garubig køn.

35 Incha tru nebunab nebambiisrøngatig srua pubene, tru nu misag sötø purø trømbøig inchen, treekkurri yandø truyugurrimbe suldaumerabe Pablone pala muta ambam nebubig køn.

36 Kaguende truyu tru nu misag sötøbe mayeeløba wendautø trenchib trashib amrrubelø køn: —¡Kweechi!— chib.

Pablo misagwei merrab 'treeg mara pasrømur'

chib waminchib

³⁷ Incha Pablon tru suldaumera waraig muguen chindamga yau yandø ke kertrab inchen, tru maya suldaumeran nø karubigwan Pablobe trenchibig køn:

—¿Na chigøsrøn chinrrab, waminchibashchunraguh?— cha.

Inchen tru nø karubiibe trenchibig køn:

—¿Ñibe griego wamwan waminchibig køtirru? cha.

³⁸ Trube, tru mariizhiitø, misaameran kaig marøb pera kurra, tru pib mil ka kweechabetaptø amøñibelan mu misag warab waraimøsrømay pera webibig ¿ñibe tru egipcio køppeendi?— cha.

³⁹ Inchen Pablobe trenchibig køn:

—Isa kømøtø, nabe judío kur cha, Cilicia pirau Tarso ciudayu kal-laweig, chigucha kømø ciudazhigu kømøtø. Tiusmanda misagwan ka waminchibashcha— chibig køn.

⁴⁰ Inchen tru suldaumeran nø karubiibe ka wamindingaruben, Pablobe tru nebunab nebambinug kurra pasramisra, misaameran niløtø kønrrai tasiitøga siñal maren, yandø wasrønzhiig pinøben, hebreomay trenchib waminchib põlbasrøbig køn:

22

¹ —Ñim, nai nunelø, nai møskalø, na treeg mara pasrømuigwan waminchab inchar cha, ¡Mørtray!— chib.

² Inchen nøm wamindig hebreomay wamindi mörøppe, masken wasrønzhiig kørrømisren, Pablobe trenchibig køn:

³ —Nabe judío kur cha, Cilicia pirau Tarso ciudayu kal-laweig. Inchendø nurappe, yu Jerusalén nurawa, katø nabe kusrebgucha Gamaliel maig kusrenanigwan kusreweig, tru maig maramigwan martrai Moisés pøriilan merrabsrø namui kølli misaamera kan maizhikken pinab marmø, marøb tøgagúigu treegwan kusrenanig kur cha. Tiusweimburabigwan kalø marmønrrab ñim møin kwaløm mayeelø ke chinsraatø inchib pønrrab lataitøweingue.

⁴ Nabe merrappe tru i srø maywan amøñibelane kwamnegatig marøb, møguelan køben, ishumburwan køben merrarrawa, kailan keeri yau keeriingarub indigwan,

⁵ maya sacerdotesmeran nø karub sacerdote lata, katø mayeelø misagwan karubelø kølli misaamera lata treegwein kuig køn chib nøm eshkanrrab kuinrrun cha. Inchen nømbe nane kilga pøriilø tranøbelø køn cha, tru nammisag judíosmera Damascosrø warabelan tru na chi martrab isuigwan martrai. Inchen Damascosrømay ibig kur cha, Jesucriston kørebelø trusrø warabelan merrarrawa, yu Jerusalénsrømay sruattrab, ichabetiilø kønrrai.

Pablo nø Tiuswei mayu mandiincha pasramisrigwan waminchib

⁶ 'Indiibe na ib pasrøwa, kwaløm tøbøtag køsrøn Damascosrø na pub lutau ibene, ¡katø! møi møi naingatan srømbalasrøngurri purø nuig tørig pilabig køn cha.

7 Inchen nabe pirausrø peñabe, kan wam trendaig mørinabig køn: “Saulo, Saulo ¿nane chindimbarre kaig martrabgøba inchib arrugu?” chib.

8 Inchene nabe trencha løtabig kur: “¿Señor ñibe mu kugu?” cha. Incha nøbe nan løtappe: “Nabe Nazaretsrø Jesús ñi kaig martrabgøba inchib arrig, truig kur” chibig køn.

9 Inchen naim pulu pønrrabeløbe tru tørwan ashippe ashendø, tru naba waminchibigwei wamwane, chi tainguen mørmeelø køn cha.

10 Inchen nabe trenchibig kur cha: “¿Señor chi maramøh?” cha. Inchen Señorbe nane trenchibig køn: “Kurra, Damascosrømay inrrø cha. Truyube chi maramigwan karua pasrigwan ker-riguh eshkanrrun” cha.

11 Inchen nane tru purø tør pilabiibe ashmíig kørrømarig køppe, tru Damascosrømbe naba lincha amrrubelø tasku kemøra, srua ambindiig kebibig kur cha.

12 Inchen tuyube kan møg Ananías taig, tru maig maramigwan martrai Moisés pørig maig chibig køben, Tiuswan purø isua marøb megabig, judíosmera Damascosrø warabelaimbe nøbe chiyuguen chi tamga tab uñib møg,

13 truike nan ashchab arrua, puabe, trenchibig køn: “Cristogurri nai nuneg Saulo, katøyug ashibig misr” cha. Inchen nabe katøle ashibig misra, nun asinabig køn cha.

14 Inchen Ananíasbe nane trenchibig køn: “Nami merrabsrø møskalai Tiusbe, nø maig marøg kuig waigwan ñi nebua ashchai ñune manasrøwei kanmaytø wesrawa pasrig købig køn cha, tru Ker-

rigu Sølḡandiigwan nebua ashīb, katø nui triitøḡa wamindigwan mørøb inchai.

¹⁵ Kaguende ñibe Tiusweyasig maya misagwei merrab maig kuigwan waminchib pasrønrrabig køn cha, ñi asigwan ñi mørigwan.

¹⁶ Treeg købene, ¿chi munig tsunrragu? cha. Kurrø, chibig køn. Incha piu umbu ulsrø cha. Katø ñibe Señorwei munchin wamab ñui kaig mariilan chish misr” chibig køn nane.

Pablon judíos kømēlaisrømay ørig

¹⁷ Inchen Jerusalénsrømay katø yabe, Tiuswei yau Tiuswan waminchib wawa, kan piab lataig asamig tøgagúinabig køn cha.

¹⁸ Incha truyu na Señorwan ashen, nøbe nan trenchibig køn cha: “Mallatø incha, møi møi Jerusaléngurri webinrrø cha. Kaguende yube ñi naimburab maig kuigwan waminchen mørtraamøn” cha.

¹⁹ Inchen nabe trenchibig kur cha: “Señor, nømbe ashibelø køn cha, nabe judíosmera tulundzuni yamørig ya, ñun kørebelane merrarrawa kailan keeri yau srua yamba ichabetamba indilan.

²⁰ Katø ñuimburab maig kuigwan waminchibig Estebanwan kweechib ani lushen, tru uraskucha nabe ‘ka kweetsay’ chib truyu pasrøwa, kweechibelø nømui kewagúilan wesra waren, nabe truilanguen ashīb pasrabig kui nømbe ashibelø køn” cha.

²¹ Inchene nane Señorbe trenchibig køn: “¡Inrrø! cha. Kaguende nabe ñune yabsrø judíos kømø misaameraisrømay inrrai øramønrrun”— cha.

Pablo tru maya suldau sətømeran nø karubigwei merrab

²² Inchen judíosmerabe tru iig srabe trendaigwan ke chab trendamnegatiitø mørabe, trenchib trashib mendabelø køn:

—¡Øyeeg møwane yu pirau uñmønrrai kweet-say! chib. ¡Kaguende øyeegwane chinchibguen uñbasamgaig køn!— chib.

²³ Incha trashibig trasha, nømui pala kewagúilan wesrawa petamba, usrøwan pala petamba inchi-belø køn.

²⁴ Inchen maya suldaumeran ashib nø karub wabiibe, tru suldaumera waraig muguen chindamga yau Pablon keeringarua, ichaguchib maig kuigwan payingarubig køn, misaamerabe chindimbagurrinrre nun tsalø køb øyeeg trashib kuigwan ashchab.

²⁵ Inchen lusra srúa kua ke yandø ichagutch-abguen inchen, Pablobe tru suldau sətø cienwan nø karub pera pasrabigwane trenchiptinchibig køn:

—¿Roma pirau kal-laweigwan chi kalø marig kətashchab paya ashibguen paya asiimígwan ñim treeg ichaguchib pønrramibe merig kømuitarru?— cha.

²⁶ Inchen truigwan mørabe, tru suldau cienwan nø karub pera pasrabiibe tru maya suldaumeran nø karubigwan trenchib eshkabig køn:

—¿Ñi chi marøb pasraigwan ñigan maig kui asha pasrøtirru? cha. ¡Kan! i møøbe Roma pirauig kuin køn— cha.

²⁷ Inchene tru maya suldaumeran nø karubiibe arrua, Pablon payibig køn:

—Ñibe Roma pirauig kuin chindi, eshkarra—
cha.

Inchene Pablobe trenchibig køn:

—Øø, treegwein kur— cha.

²⁸ Inchen tru maya suldaumeran nø karubiibe
trenchibig køn:

—Nama kan Roma pirau kal-lawei køb lataitøwei
misrtrappe, tsabøtø nu an petabe treeg misrar—
cha.

Inchene Pablobe trenchibig køn:

—Nabe treeg mara kømøtø, kal-lainukkurri
trendø truig kur— cha.

²⁹ Inchen Pablon payrrab inchib srua købeløbe
møi møi nuinukkurri chab tarømisrøptinchen, tru
maya suldaumeran nø karubiitøweinguen Roma
pirauig kuin kui ashippe, truba kwaarøbig køn,
keerøba cadenastøga merrarraawa, srua kuikkurri.

Pablo treeg mara pasrømur chib waminchib

³⁰ Incha katø kwalømbe tru maya suldaumeran
nø karub pasrabiibe tru judíosmera chigurrinrre
øyeeg marøbig køn chib kuigwan ke tab ashchab
isua, Pablon elacha, sacerdotesperan karube-
lanba, katø tru Setenteelø maig maramigwan
asha marøbelan mayamba tulundzunørrai karua,
yandø Pablon wesrua, truilai merrab pasrøbig
køn.

23

¹ Inchen Pablobe tru Setenteelø maig
maramigwan asha marøbelan ke tab ashabe,
trenchibig køn:

—Nai nunelø, nabe møin kwalømgatig Tiuswei merrab nai isub kebachib pasrabigu chi kalø køn chibig chigaig, chishig uñibig kur— cha.

² Inchene tru maya sacerdotesmeran nø karub sacerdote Ananíasbe Pabloim pulu purrabelane triibøtø Pablon pashagutsingarubig køn.

³ Inchene Pablobe trenchibig køn:

—¡Ñi ya pirøbanrrig pullin itsig lataigwan! ¡Tiusbe ñunguen pashagutchun! cha. ¿Ñibe uyu wappe, tru maig maramigwan martrai Moisés pørig maig chibig køben, nan treeg asha martrab wamøtirru? cha. ¿Ñibe tru pørigwane utsøguchib ka itøbunab ñigan nan pashagutsingarub watirru?— cha.

⁴ Inchen truyu purrabeløbe trenchibelø køn:

—¿Maya sacerdotesmeran nø karub sacerdote Tiusweiwan marøb pasrabigwan, ñigan øyeeg tsalø wamøtirru?— cha.

⁵ Inchene Pablobe trenchibig køn:

—Nai nunelø, maya sacerdotesmeran nø karub sacerdote køben, nabe ashmø inchibrain køn cha. Kaguende Tiuswei wamwan pørigube trenchibig køn cha: “Ñui misaameran ashib karub wabigwane kaig nebubash chib trømbøig wamamig kømøn”— cha.

⁶ Incha Pablobe tru Setenteelø maig maramigwan asha marøbelø, tøbøbe fariseosmera køben, tøbøbe saduceosmera kui ashabe, tru Setenteelan truba mur trashib trenchibig køn:

—Nai nunelø, nabe fariseo køb, fariseowei nusrkain køb kur cha. Katø kwabelø katøle øsiiramigwan muniirabig kuikkurri, øyeeg indinab payib sruagúinab pasrar— cha.

7 Inchen nø trenchibene, fariseosmeraba, saduceosmeraba nømdø aleguiyab mendappe, ke nøørøtø misra, tru Setenteelø maig maramigwan asha marøbelø tulaamba pasrabiibe chab tarømisrøbelø køn.

8 Kaguende saduceosmerabe tru kwabeløbe katølebe øsiiramøwei, ángelesmera kawei, møsiimera kawein køn chibelø køben, trune fariseosmerabe treelane kerriguh treeg købig kuitamab isubelø købig køn.

9 Inchen mayeeløba trashib mendøben, møiløgøsrøn tru Moisés pørigwan kusrenanøbelø fariseosmeraingateelø kurra pønrramisrabe, trømbøig aleguiyab trenchibelø køn:

—I møwane kaig mariibe chigucha wetørramer cha. Inchippa kan møsig kui, kabe kan ángel kui wamindin købgun cha, Tiuswane esheerrab inchimugun— chibelø køn.

10 Inchen ambumay imay ke nømdø aleguiyab kurra nøørøtø misren, maya suldaumeran nø karub pasrabiibe Pablone ke pitis marøbgunmab isua køriimata, suldaumeran kørraambingarubig køn, nømui utugurri mallatø merrarrawa wesrawa, suldaumera waraig mu chindamga yaumay katø pera amrrai.

11 Inchen katø yembe Pablon Señorbe kenamisra trenchibig køn:

—Pablo, kullaaramø, kørmø mur pasrau cha. Kaguende yu Jerusalénma naimburabigwan maig kuigwan wamindiibe Romasrøngucha naimbura-bigwan katø treetøwei ñune wamindamig nebun-run— cha.

Pablon kwetchab inchib

¹² Katø løtsø judíosmerabe kaig martrab nømdø nilø wamincha: “Nam treeg martrab taigwan marmubene, namundøwei trømbøig nebubash chib pønrramisra, ¡katø! Pablon kweechimuppe, mamøwei, muchimøwei inchab” chibelø køn.

¹³ Inchen tru: “Treegwan marmø kømø, ¡katø! martrab” cha, pønrramisrøbeløbe cuarenta menrra lata købig køn.

¹⁴ Incha truiløbe sacerdoesmeran karubelainuumayba, katø misagwan karubelø kølli misaamerainuumayba ambabe, trenchibelø køn:

—Nam martrab taigwan nam marmubene, namundøwei trømbøig nebubash chib pønrramisrer cha. ¡Katø! Pablon kweechimuppe, nambe chigucha mamønrrab ter cha.

¹⁵ Inchawei møimbe ñimbe tru Setenteelø maig maramigwan asha marøbeløbamisra, tru maya suldaumeran nø karubigwan maig chitashchab waminchab ambamdiig køn cha, ñimui merrab Pablon srøna wesrai chinrrab, nun tru øyeeg puigwan maikkurrin kuitashchab ke tab paya ashchab chibelø misrøb. Trune nambe nø trusrø pumøwatø, ke kwetchab tamara munig kømønrrun — cha.

¹⁶ Inchen Pabloi nuchawei nusrkaimbe tru chi isumø amrrub køben, larab warøwa, tru kaig martrab inchib kuigwan wamindi, tru suldaumera waraig mugucha chindamga yausrø nøbe kebya, Pablon eshkaben,

¹⁷ Pablobe tru suldau sətø cienwan nøm karub pønrrabelan kan møigwan køsrøn wamabe, trenchibig køn:

—I matsinan maya suldaumeran nø karubigweimay pera inrrø cha. Kaguende chigøsrøn

eshkamig tøgagøñ— cha.

¹⁸ Inchen truiibe maya suldaumeran nø karubig-weimay, pera yabe, trenchibig køñ:

—Pablo kailan keeri yau keerig wabiibe nan wama tiusmanda i matsinan ñuimay pera irra chitan cha, ñun kan chigøsrøñ eshkamig tøgagøñ— cha.

¹⁹ Inchen tru maya suldaumeran nø karubiibe tru matsinan tasku kemøra srua ya, nøørø pera yabe nundø mara payibig køñ:

—¿Nan chi eshkamig tøgagugu?— cha

²⁰ Inchen matsinøbe trenchibig køñ:

—Judíosmerabe Pablon srøna tru Setenteelø maig maramigwan asha marøbelai merrab ke tiusmanda ñun wesrabsrumugu chinrrab, ke kandø isua pønrramisrin køñ cha, nuimburab maig kurrin kuitashchab ke tab paya ashchab chibelø misrøb.

²¹ Trendaingucha køremønrrig cha. Kaguende nømui utu møguelø cuarenta menrra lata, kaig martrab larønrrab nilø tamarøb køñ cha. “Nam treeg martrab taigwan marmuinabene, namundøwei kaig nebubash chib pønrramisra, ¡katø! Pablon kweecha kuchimuppe, mamøwei, muchimøwei inchab” chib køñ cha. Incha nømbe ke yandø chab tamara, mõimbe ke ñi mancha løtamigwandø munig køñ— cha.

²² Inchen tru maya suldaumeran nø karubiibe tru matsinane trenchib ‘ungwa’ cha, ørøbig køñ:

—Ñi nan eshkaigwane nan eshkar cha, mungucha eshkanrrab kømø— cha.

Pablon Félix kubenadurweimay pera ambub

23 Inchen maya suldaumeran nø karubiibe tru suldau sötø cienwan nøm karub pera pønrrabelan pailan wama, trenchibig køn:

—Yem las nueve webambamig katsikka amrrabelø suldau doscientosba, kaulli palar setentaba, lanza sruar doscientosba Cesareamay amrrai tamaray— cha.

24 Incha katø maya suldaumeran nø karubiibe kaulli itøguanamelø Pabloyasig tamingarua, kubenadur Félixweimay chi indiimíg, tabig pera amrrai inchibig køn.

25 Incha øyeg chibig kilgagucha pøra trana ørøbig køn:

26 Na Claudio Lisias, ñi nai purø tab kubenadur Félixwan ‘ka uñgu’ chinrrab inchar.

27 Judíosmerabe i møwan kemøra srua kua, kwetchab inchen, trune nabe nune kan Roma pirauig kuin kui wammørabe, nai suldau sötøba ya, truyugurri wesrar.

28 Incha nabe chi charre payib srua kuitashchab ashchab isua, Pablone judíosmerai tru Setenteelø maig maramigwan asha marøbelai merrab pera kørrayar.

29 Incha nabe tru nømui maig maramigwan martrai Moisés pørigwan ka kalø maran chatørre inchib kuin kui wetøbeñendø, nune kwanrrai maramdiibe nøbe treekkatig chi trømbøig mara pasrømøwei, katø kailan keeri yau keera tøgømdiig kømøwein kuin køn.

30 Inchen tru møwan søratø kaig martrab inchib køn taig nane wammørøsrøben, nabe tru urastø ñuisrømay ørar cha, katø tru nun øyeg mara pasrømøtirru chib payib srua købelan chigucha

chigøben tamig tøgaguabe, trube, ñui merrab tøgandø eshkanrrigay cha, nømune trenchar cha nabe.

³¹ Inchen suldaumerabe nømun maig karuig køben treeg mara, Pabløn wesrawa, yem Antípatrissrøngatig pera ambubelø køn.

³² Incha katø kwalømbe Pablone kaulli pala ambubeløtø lincha amrrai, suldaumera katsikka-teeløbe tru nøm waraig mu chindamga yaumay katøle legucha amrrubelø køn.

³³ Incha Cesareasrø pua, kubenadurwan tru kilga pøra ørigwan tranabe, Pablongucha nui merrab pera kemallibelø køn.

³⁴ Inchen kubenadurbe tru kilga ørigwan ashabe, Pablone:

—¿Chu pirausriig kugu?— cha payibig køn. Incha ciliciasriig kuin kui ashabe, trenchibig køn:

³⁵ —Trube, ñun øyeeg puigwane tru ñun øyeekkurrin kuig køn chibelø amrruben, trunun ashchab— cha.

Inchabe Herodeswei purø tab yau Pablone keera wanna, tab ashib tøgagønrriai karubig køn.

24

Pablo Félixwei merrab 'øyeeg mara pasrømøtirru' tainab

¹ Trattrø kwaløm wendau maya sacerdotes-meran nø karub sacerdote Ananíasba, møiløgøsrøn misagwan karubelø kølli misaameraba, trugurri kan purø maig waminchibig Tértulo taiba Cesareasrø kørraambubelø køn. Incha truiløbe tru misaameran ashib karub wabigwei merrab Pabløn

tsalø køb 'øyeeg, øyeeg mara pasran' chinrrab amrua kemallibelø køn.

² Inchen yandø Pablon wamøben, Tértulobe Pablone 'øyeeg, øyeeg marøbig køn' chib menda, Félixwane trenchibig køn:

—Namui purø tab kubenadur Félix, kan nambe ñigurri ambumay imay tab warer cha, ñun mayanguen ungwa, ungwa chinrrab inchar cha. Incha ñibe purø tab asha marøbig kuikkurri, nam i pirau mayeelø warabelayasiibe, srøitø, srøitø yunømarøb tammisrøb arrun cha.

³ Kan ñi namui Félix purø tabig, chusrøndøgucha katø chu uratøgucha, ñune kashmø mayanguen ungwa, ungwa chibelø ker cha.

⁴ Inchendø ñun menrra trømbø inchib menrra waminchimønrrab, kan petøzhiitø tiusmanda kalu pebøbsrumugu chinrrab inder cha, ñibe chiwandøgucha yan tammay mara tranøb wabig købene.

⁵ Kaguende i møwane nambe kan larrø kaig kwanrrø lataig wetørrer cha. Yu pirau chutøgucha judíosmerai utu misaamerane ke nøørotø marøb namishib pera kurramba, katø tru Nazarenos taig sötømeran ke nø pera marøb chib pasrabig kømba indan cha.

⁶ Katø Tiuswei yawan chigucha, Tiuswei yaambu kømui lataig kaig trømbøig martrab indamba inchen, nambe nun kemørig køn cha. Incha nambe tru maig maramigwan martrai Moisés pørig maig chibig køben, treeg martrab inchen,

⁷ tru maya suldaumeran nø karubig Liasiasbe nui suldaumeraba arrua, tsakkandø namui

taskugurri Pablone kerraig kòn cha,

⁸ tru øyeeg mara pasrømøtirru chib srua købelane ñuisrømay ambay chib amrrai ørøppa.

'Trube, 'øyeeg, øyeeg mara pasrømøtirru' chib kuigwan, ñiashib iigwan kerrigu tab ashabe, maig kuigwan tab ashchabguen— chibig kòn.

⁹ Inchen judíosmera truyu pønrrabeløgucha:

—Iibe kerriguba isa kømø, treegwein kòn— chib truba inchibelø kòn.

¹⁰ Inchen tru kubenadurbe Pablon waminchai señas maren, Pablobe trenchibig kòn:

—Ñi ya yam pila i pirau maig maramigwan asha marøb wabig kui ashabe, kalø mara pasrømuigwan nabe chi kørmø eshkanrrab inchar cha.

¹¹ 'Ñitøweinguen asiinrrun cha, na Jerusalénsrø Tiuswan køriibala tabig waminchab arriibe kwalømmera docetøwei purayan cha.

¹² Pøs Nane Tiuswei yau muba køben aleguiyab pasrai ashmøwei, namishib misag sètø peragurri ashmøwei, katø judíosmera tulundzuni yamerayu treeg marøb pasrai ashmøwei, kabe chugøben ciudasrø treeg marøb pasrai ashmøwei indig kòn cha.

¹³ Inchawei i misaamerabe møi nan øyeeg mara pasrømøtirru chibeløbe øyeeg marøbig kòn chib kuigwane treeg kòn chinrrappe kaimanrrun cha.

¹⁴ Inchendø nabe maig kuigwan kelarrab, trendamønrrun cha: Nabe merrabsrø namui kølli misaamerai Tiuswan køriibala tabig waminchibig kur cha, tru nøm Tiusweiwan peemaytø marøbelø cha wamig, tru srø may maig køben treekke. Tru maig maramigwan martrai Moisés pøriilan lata, katø Tius maig karuigwan eshkabelø pøriilan lata isa kømø, kerrigu treegwein kuitamab kører cha.

15 Nabe Tius mandø taigwane treeg kønrraitamab isua munig megabig kur cha, tru nøm muniirab kuigwandøwei, tru kwabelø sølgandø tabelø lata, katø tru sølgandø tabelø kømeeelø lata katøle øsiirawa kurramigwan.

16 Inchawei treekkurri nabe Tiuswei merrab lata, møguelai merrab lata chigøben kalø mara treegwan nai isub kebachib pasrabigu chi kalø køn chibig chigaig kønrrab inchib megabig kur cha, chu urastøgucha.

17 'Nabe truba yam pila peesrø llirab uñabe, ketamig tulisaigwan naim pirau misaameran kettrappa, katø Tiuswan keta tranrrappa arrubig kur cha.

18 Incha nabe tru maig maramigwan martrai pørig maig chibig køben, Tiuswei yau tru chish misrtrab marigwan chab mara pasrøben, møiløgøsrøn judíosmera Asia pirausreelø pubelø køn, na misagwan namishib pera kurra kømøwei, kabe chindinguen asiimíig maringarub pera kurra kømøwein pasrøben.

19 Inchawei møimbe, truulø nømwei amrrumig køn cha, yu ñui merrab nan øyeeg mara pasrømøtirru chib nan tsalø køb chigøben tamig tøgaguabe.

20 Kabe katø tru Setenteelø maig maramigwan asha marøbelai merrab na kemalla pasrab uras nan chi kalø marig wetørraig købene, trube, truburappe nømdøwei yu tømrbash cha.

21 Nabe tru nømui utu pasrøwa tru urasbeguende mur trashib øyeeg chibwei indig køn: "Kwabelø katøle øsiiramigwan na muniirabig kuikkurri, møi ñim øyeeg indinab paya asinab

pasrar” – cha.

22 Inchen Félixbe tru srø maywan tab wammøraig kuabe:

–Maya suldaumeran nø karubig Lisias arruben, iigwan na maig køtashchab katøwan ashchab– chippa, patsøgøbig køn.

23 Incha Félixbe suldau sötø cienelan nø karub pera pasrabigwane Pablone elachimø, ashib tøgagønrrai karubig køn. Inchendø nui chi maramdeelane mu merønrrain kømø marøb, katø nui asiilø møiløgøben nun purugunrrab inchene merømøwei inchain karubig køn.

Cesareasø Pablon kailan keeri yau keerøb

24 Mam kwaløm wendau køsrøn Félixbe nui srai judía Drusilaba katø pua, Pablon pertrab ørabe, isubigwan Jesucristoinug pasra tøgagømigwan waminchen mørøbig køn.

25 Inchen Pablobe tru sølgandø tabigwanba, chiyugucha srua irramamø amønarnigwanba, katø maig kønrrabigwan treeg asha maramig punrrabigwanba waminchen, Félixbe truba kwaara, trenchibig køn:

–Møimbatøbe ka inrrø cha. Inchendø katøwan nan utø køben, wamørrumøn– cha.

26 Inchagucha Pablo nun elatchai kabe kan maya an tranrrua chinrraitamabrre muniirabig køn Félixbe. Incha treeg isua, Félixbe nuimay Pablone katø katø wamabig køn waminchab.

27 Inchen yandø pa pila puraiben, Félixbe webiben, Porcio Festo truigwan purø wamisrtrab kubenadur kebibig køn. Incha Félixbe judíosmeraba ka tab kørrømisrøg køptø Pablone kailan keeri yau ka wabashippa, webibig køn.

25

Pablo tru srø kubenadur Festoi merrab

¹ Inchen tru pirau karub wanrrab uta ke-byaig pøn kwaløm wendau, Festobe Cesareagurri Jerusalénmay nebiben,

² maya sacerdotsmeran karubeløba, katø judíosmeran ashib karubeløba Pabloimburab tru treeg puigwan katøle kønøgønrrab Festoimay ambubelø køn,

³ Pablon tsalø køb, Jerusalénmay pegutcha chib. Kaguende nømbe Pablone mayu lara kwetchab isua tamarøb købelø køn.

⁴ Inchen Festobe løtappe trenchibig køn:

—Pablone Cesareasrø ashib tøgagúig wan cha. Naashib trusrømay menrra yana kømøwatø inrrab isur cha.

⁵ Inchawei ñimui utu maig maramigwan ñim asha marøb pønrrabeløbe Cesareasrømay naba kørørruy chibig køn. I møweinug chigøben kalø marig pønrrøbene, trube øyeeg mara pasran chib truyu waminchab.—

⁶ Incha Festobe Jerusalénsrø trune køh, kabe trune y pa kwaløm kø chigøsrøn nømbe kørørmisra, Cesareasrømay katø ya, katø kwalømbe tru maig maramigwan asha marøbelø purrainug wamisra, Pablon pera amrrunrrai karubig køn.

⁷ Inchen Pablo trusrø pua kebarrubene, tru judíosmera Jerusalénsrøngurri amrrubeløbe tulsrua, nune chigøben truba truba trømbøig marøbig køn chibendø, chigucha ke treeg mariiløbe, wetørranrrab kaimabelø køn.

⁸ Inchen Pabløbe nøbe 'treeg mara pasrømur' chib, trenchib waminchibig køn:

—Nabe i tru maig maramigwan martrai Moisés pørig judíosmeraimburabigwan lata, Jerusalén Tiuswei yaweimburab lata, katø Romasrø maya misagweim pala ashib wabig Césarweimburab lata chi kalø mara pasrømur— cha.

⁹ Inchendø Festobe judíosmeraba ka tab kørømisrøg køptø, Pablone trencha payibig køn:

—¿Jerusalénmay attragu? cha, tru øyeeg wamindiilan ñuimburabigwan maig kønrrabigwan trusrø ashchab— cha.

¹⁰ Inchene Pablobe trenchibig køn:

—Roma maya misagweim pala ashib wabig César maig maramigwan asha marøb wainug nabe truyuweim pasrar cha, tru maig kønrrabigwan nan asha maramnug. Pøs judíosmeran chigucha chi kalø mariibe chigagøn cha, ñiguen tab asiinrrun cha.

¹¹ Kabe na chigøben kalø mara pasrain kui, ñim nan kwanrrai maramdiig na treekkatig kaig mara pasrøbene, nabe kwanrraptøweim pasrar cha. Inchendø nøm øyeeg mara pasrømøtirru chib kuig ka isiitø webibene, mugucha nane truilane tranrrappe kaimanrrun cha. Nabe Romasrø tru maya misagweim pala ashib karub wabig César maig maramigwan nø asha martrai miamønrrun — chibig køn.

¹² Inchen Festobe tru maig maramigwan nun isum purugub purrabeløba chab waminchabe, trenchibig køn:

—Ñi maya misagwan ashib karub wabig César nø asha martrai miaig kuig købene, trube, Césarweimay inrrig— cha.

Pablo rey Agripai merrab

¹³ Inchen yandø mam kwalø̄m kòsrøn puraiben, rey Agripaba, Bereniceba Feston ‘ka uñgu’ chib tabig wamab punrrab, Cesareasrø̄may ambubelø̄ kòn.

¹⁴ Inchen trusrø̄ nøm truba yam kwalø̄m waraig kòppe, Festobe tru Pablon ø̄yeeg nebuigwan rey-wan trenchib eshkabig kòn:

–Yube kan møg wan cha, kailan keeri yau Félix kòrrø̄mara wannig.

¹⁵ Na Jerusalénsrø̄may ya wabene, truigweimbu-rappe sacerdoesmeran karubelø̄ba, judíosmeran karubelø̄ kòlli misaameraba, ke chinetø̄ kòn chib nan eshkab amrrubelø̄ kòn cha, Pablon truyu mø̄ra pasrønrrai kòrrø̄mara pasramdiig kòn chib.

¹⁶ Inchen nabe nømune trencha lötig kòbig kòn cha: “Tru ‘ø̄yeeg kaig mara pasran’ tainabig; tru ‘ñi ø̄yeeg maraweim pasrømø̄tirru’ chibelø̄ nui malaugue trenchib amrruben, ‘ø̄yeeg køm̄uig kòn’ chib; ‘ø̄yeeg mara pasrø̄mur’ chib nø̄ashib waminchimø̄watø̄be, romanosmerabe mu mø̄wangucha mana treebe marmeelø̄ kòn” cha.

¹⁷ Incha truilø̄ nøm yusrø̄may naba amrruben, chi srarrømø̄tø̄, katø̄ kwalø̄mdø̄, nabe tru maig maramigwan asha marø̄b wainug wamisra, tru mø̄wan pera amrrunrrai karuig kòn cha.

¹⁸ Inchendø̄ tru ‘ø̄yeeg mara pasrømø̄tirru’ chibelø̄be amrrubendø̄, chigø̄ben trø̄mbø̄ig kalø̄ mari-ilø̄ tre latailø̄be marig wesrumeelø̄ kòn cha, pøs nabe nø̄ treeg trø̄mbø̄ig mara pasraindø̄weinrre in-ditamab isubene.

¹⁹ Treeg kømø̄tø̄, tru nuimburab waminchib kuibe, tru Tiusweimburabigwan nø̄ marø̄b unig-

wan truikkurrin chabah, katø kan møg, Jesús taig, kwaig købigwan, Pablobe trunun kwaig kømøtø, ka øsig wan cha, trenchibrre inchen, trugurrimbatørre inchib kuin køn chibig køn.

²⁰ Inchen nabe øyeeg maramigwane mandø maram kui mørmøwa, Jerusalénsrømay inrra kuh chibig kur, tru maig kønrrabigwan trusrø asha marig kønrrig cha.

²¹ Inchendø Pablobe tru maig kønrrabigwan Augusto César asha marig kønrrab cha, ka ashib tøgagúig wanrrab cha nø miaig købene, treekkurri Césarweirsømay na øramnegatig nune tab ashib tøgagønrrai karuig købig køn— cha.

²² Inchene Agripabe Feston trenchibig køn:

—Nangucha tru møwan mørinrrabna køtan— cha.

Inchene Festobe trenchibig køn:

—Srøna wamindi mørtrabguen— cha.

²³ Indiibe katø kwaløm Agripaba, Bereniceba puppe, purø tabig tamarar ke kan chull asamdiig amrruabe, tru chigøben waminchappa, katø wamindiilan mørtrappa tru tulundzuniisrø kebambambubelø køn, tru suldaumeran karubelø nørreelø køben, katø nørreelø ashib karubelø ciudayuelø købengue. Inchen Festobe Pablon pera amrrungaruben, pera pubelø køn.

²⁴ Inchabe Festobe trenchibig køn:

—Rey Agripaba køben, ñim maya møguelø yu namba purrabelø køben, i møwan asay cha. I møweimburappe maya judíosmera søteeløba Jerusalénsrø lata, yu Cesarea lata ‘yeegwane øsig uñbasamgaig køn’ chib, trashib amrrubelø køn cha.

²⁵ Inchendø nabe nun kwanrrai maramdiig chigucha chi kaig marmuin kui wetørrab, katø

tru maig kōnrrabigwan asha marig kōmigwan Augusto nō asha martrai nōtōwei miaig kuig kōbene, trusrōmay nabe ørtrab isuig kōn cha.

²⁶ Inchendø tru Pabloimburabigwan treeg treeg kōn chib nai ashib karub wabig Augusto purø nuigwan na pōra øramig kan chiguen wetørramur cha. Incha treekkurri ñimuinumay pera arrur cha, ñi nai tab rey Agripa. Maig kōnrrabigwan tab asha kōrrømarene, na maitøguen Auguston eshkab pøramig kōnrrautan chibig kōn.

²⁷ Pøs kan kailan keeri yau keerig wabigwan chiburøgurri 'øyeeg kuig kōn' chib kuigwan chi cha eshkamubendø, na øramibe ke kan ka wainguenig marig lataig punrrautan— chibig kōn Festobe.

26

Pablo nuimburabigwan rey Agripai merrab eshkab

¹ Inchene Agripabe Pablon trenchibig kōn:

—Ñuimburabigwan maig kuigwan ñitøwei waminchi— cha.

Inchen Pablobe yandø waminchab tasigwan kusrawabe, tru nuimburab 'chi kalø mara pasrømur' tamigwan waminchab pølbasrøbig kōn:

² —Møi na naimburab 'treeg mara pasrømur' chib waminchib pasramig mayaguen tab kuim pasrar cha, nai rey Agripai merrab, nan judíosmera chigurrimbunø 'øyeeg mara pasrømøtirru' chib kuigwan.

³ Inchagucha ñibe judíosmera chitø, chitø marøbelø kuigwan kerrigu ashib, katø nam judíosmera mandø melambuyab amrruigwan chigucha ñibe tab nebua ashibig kuig kōbene,

trube, tiusmanda tammay mørtra chinrrab inchar cha.

⁴ Maya judíosmera na matsinø-unøgurri nabe nai misaamerai utu Jerusalénsrø maig tsubig kuigwan ashibelø køn cha.

⁵ Truiløbe manasrøngurri ashibelø køn cha, nømun eshkamdiig købene, øyeeg købig køn chib maig kuigwan ñun eshkamdiig kuinrrun cha, Tiusweiwan kan chizhigwanguen pinab kømø marøb misag sətømerayuig nabe fariseo købig kur cha.

⁶ Incha møimbe tru merrabsrø namui kølli misaameran Tius tru tranrrab misra kørømisrigwan muniirabig kuikkurri, møimbe øyeeg paya ashib srua kuinab pasrar chibig køn.

⁷ Tru Israelweinukkurri namui doce srøig, srøig karrab misaamera Tius tru tranrrab kørømisrigwan nømbe nebunrrab isua, yem kwaløm Tiuswan kørribala tabig waminchib kuigwan, nagucha truigwan muniirabig kuinukkurri, judíosmerabe yu ñi øyeeg kaig marøbig kømøtirru tainab pasrar chibig køn, nai rey Agripa.

⁸ ¿Tiusbe kwabelan kwailai utugurri kusrumibe kaimanrretamab isubelø kø chindah ñimui utube?

⁹ 'Pøs isa kømø, naguen Nazaretsrø Jesúswei munchiwane tsalø køb chinetø martrab isua,

¹⁰ Jerusalénsrøma treeg marøbig kur cha. Sacerdotesmeran karubelø nan treegwan martrai karuigwan uta, Tiuswei misaameran kailan keeri yau pønsrøb, katø kweecha petøbene, nabe trulaingatøtø inchib pasrabig købig kur cha.

¹¹ Incha katø, katø judíosmera tulundzuni

yamørig truilane ichabetab ibig kur cha, Tiuswan purø trømbøig nømun wamingarummørø inchib. Incha ¡katø! kan nømun namig købiitø ke chinchimmørø inchib, nabe peg pirau ciudadamerasrønguen kaig martrab wendautø ibig købig kur cha.

Pablo mandøgurri Tiuswei mayu pasramisrig-wan waminchib

¹² 'Nabe øyeeg martrab isua, Damasco ciudadsrømay ørig ibig kur cha, tru sacerdotesperan karubelø maramburab martrai traniitøga treeg martrab inrrai karua pasrig.

¹³ ¡Nai tab rey! mayu kwaløm tøbøtaabe srømbalasarøngurri kan tørbilabig pørr lataguen kømø, purø tørig naingatanba, tru naba ambubelaingatanba piløben,

¹⁴ nambe pirausrø sötøba kørrinabig køn cha. Inchen kan wam hebreomay trenchib wamindi mørøptindinabig køn cha: “Saulo, Saulo cha, ¿Chindimbarre nane kaig martrabgøba inchigucha? cha. Ñibe kan wey kølabus tsøb pønsrailøyu søl yatab lataitøwei incha, ñibe ka ñiasiitø kørrindan” cha.

¹⁵ Inchene nabe: “¿Señor mu kugu?” chiben, nane Señorbe trenchibig køn cha: “Nabe Jesús, ñi mõi kaig martrabgøba indig, nabe truig kur cha.

¹⁶ Inchendø kurra, pasramisr chibig køn. Kaguende nabe ñun kenamisrøppe, naiwan marøb megabig kønrrai wesrawa pasrtrappa, katø mõi naimburab ñui kaptøga ñi asigwan waminchibig kønrraimba, katø wendøsrø naimburab maig

kuigwan kenamaramigwan eshkabig kōnrraimba treeg martrab kenamisrar cha.

17 Inchawei nabe ñui misaamerai taskugurri kaig marmōnrrai wesrab, katø judíos kōmø misaamerai taskugurri kaig marmōnrrai wesrab indamōnrrun chibig kōn. Pøs nabe mōi tru misaamerayasigwei ørar cha,

18 nebua ashchai ñi nōmui kabmeran kuren, lōstøyu amōñibelø kōbig kuig, tōryumay werrub, katø Satanás maramburab mariilø kua, Tiusweimay purørrunrai. Tru nōmui kaig mariilan ulø payiimíig pesannaig kōmigwan uta, tru nōmui isubigwan nainug pasrikkurri tru Tiusweyasig tarømariiløba tōgatø, tru keta tranamig tōgagúigwan utamig kōnrrain” chibig kōn.

Piab lataigu Tius kenamisra maig taigwan Pablo mōra marøb

19 'Inchawei, nai rey Agripa, tru srømbalaserøngurri piab lataigu kenamisren asigwan nabe mōrmōnrrab inchimøtø,

20 Damascosrø warabelaisrømaymerrig ibig kur cha. Incha trugurrimbe Jerusalénsrømay, trugurrimbe Judea pirau kerrigu truørø ya, katø trugurrimbe judíos kōmø misaameraisrømay ya, nōmui kaig mariilan isua mōra, Tiusweimay llirawa, yandø tru kaig marmōnrrab isua mōrin kui asamdiig kōnrrai tabig marøb inday chib eshkab waminchibig kur cha nabe.

21 Incha na øyegwan marikkurri judíosmerabe Jerusalénsrø Tiuswei yau nane merrarrawa, kwetchab indig kōn cha.

22 Inchendø møin kwalømgatig Tius nan purugúitøga nabe yu pasrar cha, kusrebelan lata, kusremeelan lata maig kuigwan na waminchib. Nabe waminchippe, ka nøørøtø peetø waminchimøtø, Tius maig karuigwan eshkabelø maig purainrrun taigwanbah, katø Moisés maig purainrrun cha eshkaigwan, truigwanbatø waminchar chibig køn:

23 Tru Cristobe truba truba kaig nebuinab megawa, trugurrimbe kwawa, nømerrig katø øsiirawa, namui judíosmeran lata, judíos kømø misaameran lata kaigyugurri webambamig tørwan eshkaab kusrenrrun chib trendailan.—

24 Pablobe ‘kaig mara pasrømur’ chib, waminchib pasramnetø, Festobe øyah chib trashibig køn:

—¡Pablo ñibe chugúi mørmíig misriasøna! chib. ¡Menrra kusreptø chugúinguen mørmíig misrin køn! — chib.

25 Inchene Pablobe trenchibig køn:

—Nai purø tab Festo, nabe chugúinguen mørmíig kømøtø pasrar cha. Na waminchippe, ka isatø waminchib pasrømøwei, katø chiwan waminchib pasrarmab isua waminchib pasrar cha.

26 Pøs rey Agripabe, iilane kerrigu ashibig kuimba, nui merrab chigucha chi kørig kuin kømø waminchar cha. Kaguende nøbe iilane ashmíig kønrrab kømøtø, nebua ashibig kuitamab isua pasrar cha. Kaguende iilane kan turiumbu mu søratø marikkucha kømøn cha.

27 ¿Nai rey Agripa, Tius maig karuigwan eshka-belø maig taigwan ñigan treeg kuitamab køretirru?

cha. Ñibe korewa wain kui nabe asha pasrar— cha trenchibig kòn Pablobe.

²⁸ Inchene Agripabe trenchibig kòn:

—¡Ke yandiitogatø Tiuswei mayu puraarrua pasramisrtrai indiibe!— cha.

²⁹ Inchene Pablobe trenchibig kòn:

—Yandiitogatø kui lata, kabe nu wamindiitøga kui lata, ñitø kømøtø, mõi yu mørøb purrabelan chigucha kerrigueløba na lataløwei misra pønrraimemab isutan chibig kòn, inchendø nan lata cadenatøga øyeeg merrarraimeelø.—

³⁰ Inchen rey kurra pasramisren, kubenadurgucha, Bereniceba kurrøben, truyu nømbe purrabeløgucha kurra, yandø webamba,

³¹ nømdø nøørøsrø ambabe, kangurrin kangurri trenchib waminchibelø kòn:

—I møøbe chiburø kwanrrai maramdiig kømøwei, katø kailan keeri yau keera tøgagømdiig kømøwei marøbig kuin kòn— cha.

³² Incha Agripabe Feston trenchibig kòn:

—Pablo nøashib César asha marig kønrrab chib miamuig kuimbe, pøs nøbe elatsikken købsruinrrun— cha.

27

Pablon Romasrømay ørig

¹ Yandø Italiasrømay amrrai treeg wamincha kørømisren, kan suldau tru cienwan nø karub pera pasrabig tru Augusto maya misagwan ashib wabigwei suldau sötømerayuig Julio taigwan ashib tøgagønrrai tranøbelø kòn, Pablonba, katøgan kailan keeri yau pønrrabelanba.

2 Incha adramitiosriig kan barco Asia pirau, tru barcos puisrømay webinrrab inchib pasrøben, nambe truyu nebambubelø ker. Inchen nambabe Aristarco kan Macedonia pirausriig Tesalónica ciudayuikkucha arrubig køn.

3 Incha katø kwaløm Sidón tru barcos puisrø nam pubene, truyube Juliobe Pablon truba tab inchib, nune nui trendø asiilaisrømay ibashibig køn, tabig wamab utab tøgagúig uñchai.

4 Incha Sidóngurri webambabe, Chipre pirø pi tøbøtag pasrabiisrø isig srørrø ketawan puraambub ambubelø ker, kaguende isig ichibiibe ambangaig merrammay megambub ichen.

5 Incha yandø tru nu pi tøbøtaasrø Cilicia pirauba, Panfilia pirauba pinrrøguesrø misrøb ambabe, yandø Licia pirau Mira ciudayu pubelø ker.

6 Incha truyu suldau sötø cienwan nø karub pera pasrabiibe kan barco Alejandría pirausriig Italiamay inrrabig pasrain kui wetørrawa, truyu amrrab, namun nebamingarubig køn.

7 Incha tsøndatø truba yam kwaløm ambub meløwa, isig ichibig namun merrammaygøba megambub ichen, ke trendø pumubsruatø Gnido pinrrøguesrø pubelø ker. Incha Salmón pinrrøguesrø Creta isig srørrø ketawan puraambub ambubelø ker.

8 Incha mendawandø ke trendø chab kaimab purørrub amrrua, kanbalø Buenos Puertos taisrø pubelø ker, Lasea ciuda pulusrø.

Maryu kørig kømdiig pi namab kurrab

9 Inchen amrrub kuig yandø yanaguen misrøb arruben, yandø tru barcoyu ambamikkucha purø

kørig kønrraptiig misrøb arrubig køn. Kaguende tru ayunain kwaløm puraibwei inchen, yandø tru sre pøl kebinrrab købig køn. Incha Pablobe øyeeg maramdiig køn chib waminchibig køn:

10 –Nai lincha amrrubelø, i barcoyu ambamibe barcon mindisainab, katø purø nørrø ka yandø pinønrrab kui ashar cha, barco chigøben niga arriilø lata, barco lata yandø ka pinøben, katø namdøweinguen kwamigwan lanrrun— chib.

11 Inchen tru suldau sötø cienwan nø karub pera pasrabiibe øyeeg maramdiig køn cha Pablo wamindigwane mørmøtø, tru barco srubigwanba, barco puaigwanba, truilangøba mørøppe, Pablone mørmíig køn.

12 Inchagucha barcos puinug sre pubweimbe tab kømøtønug køben, søteelø lutauba truyugurri webamrrab isubelø køn, Creta pirau Fenice ciudasrø tru barcos puinug puin chindi. Inchen trube pørr neeshibgatømayba, pørr pinebgatømayba pinrrøguesrøn købig køn.

Maryu purø trømbøig isig ichibig webarrub

13 Inchen sursrøngurri kan kaizhig isig ichibig webarruben, chu punrrab isuigwan yandø ke nebuermab isua, barco imønrrai merrarrabig kuatsig tsandzønwan piugurri wesrawa, yandø tru Creta pirø pulusrø kemallib ambubelø køn.

14 Indiibe yanazhigutø Euraquilón cha wamig isig purø trømbøig pøtømay pailab ichibig tru pørr kal-labgatømaygurri webarrua, barcon yamgaig megambub arruben,

15 yandø barcobe isig ichibig srua yaig kuig køppe, tru isig ichibigwane kamara ambamgaig

køben, yandø isig ichibig srua inrraindø ka purrabelø ker.

¹⁶ Incha kan pirø, pi tøbøtag pasrabig Cauda tainug isig srørrøgatømay purørrub amrrua, truba truba inchib meløwa, tru kwamønrrab webambig tru kan lamø barcozhigwan nemørøbelø ker.

¹⁷ Incha trunun barcoyu neerabe, nu barco nørøtiig mismønrrai, manilastøga pøtøburab kirrøb mendabelø køn. Inchendø piu umbu pisrum tunmerayu kegalrraitamab kørig køben, barco inrrai isig utabig velas taigwan kørrøøra, tru mur isig ichibig barcon ka srua inrraindø ka purrabelø køn.

¹⁸ Indig katø kwaløm purø trømbøig namab isig ichib kurrøben, barco niga arrigwan pinøbusrøb menda,

¹⁹ pøn kwalømyube tru barcoyu chi palabelan trendø truyu tøgagúilan nømashib pinøbusrøbelø køn.

²⁰ Inchen truba yam kwaløm kan pørr kenamisrmøweih, estrellamera kenamisrmøwei inchen, purø trømbøig isig ichib pi welarmera namab kurrøben, yandø øsig webammumuitamaptøwei isub melabelø ker.

²¹ Nambe yandø yam kwalømguen mamø ambig kuig køppe, Pablobe nømui utu pasramisra, trenchibig køn:

—Au, nai lincha amrrubelø, na maig taigwan møra Cretagurri werrumuig kuinguen, barcon øyeeg trømbøig mindisainamøwei, øyeeg nørøø pinisha pønrrømøwei inchisruinrrun cha.

²² Treeg kuindøgucha tru isuptø chi kullaaramu-gun chinrrab inchar cha; kaguende barcobe chab

pinindøgucha, ñimbe møikkucha kwanrraamøn cha.

²³ Kaguende nan tru nuin kønrrai inchib pasrab, katø nui maramigwan nan maringarub inchib pasrab Tiuswei kan ángel mira yem nan kenamisrtan cha.

²⁴ Incha nane tru ángelbe trenchitan cha: “Pablo, chi kørig kui inchimøta cha. Kaguende ñibe Roma maya misagwan karub ashib wabig César purø nuigwei merrab pasramig palønrrab kuimba, barcoyu ñiba amrrub købelan Tiusbe mayeelanba øsig webambamig kønrrai martrun” chitan cha.

²⁵ Inchawei, nai lincha amrrubelø, chi kullaarab trunun isumøtay cha. Kaguende nabe Tiuswandø isua pasrar cha, nø maig taibe treeg kønrraitamab isuague.

²⁶ Inchen køben, kan pi tøbøtag pirø pasrabisrø barco namunbañau srua ya trusrø kebusriilø kømig nebunrrun – chibig køn.

²⁷ Indiibe parru kønrrab yembe nam Adriatico maryu ke pi muba srua yaindeelø ambub kua, yem tøbøtasrø tru barcoyu ambubeløbe yandø ke pirø pulu pub yain kui mørabe,

²⁸ piwan maya umbuig køtashchab tsiwan kegucha ashene, treinta y seis metros køben, katøguchi ambuurøsrø katø kegucha unaashene, veintisiete metros købig køn.

²⁹ Inchen nørrø sruumerayu melambumuitamab kørig køben, barcon imønrrai merrarrabig pibgatø wendaumay kuatsiguelø piu kebusriilan kebeta, ke kan petø tør-rraimbemab isub munig melabelø køn.

³⁰ Inchen tru barco srubelø barcoyugurri wegørra amrrab isua, tru merrabmay piu

kebusriilø tru kuatsig tsandzønmeran merrarrab tsimeran yabranøbelø misrøb, tru kwamø øsig webambam barco-unan piu kebenørkøbelø køn.

³¹ Inchen Pablobe suldau sətø cienwan nø karub pera pasrabigwanba, suldaumeranba trenchib eshkabig køn:

—lilø yu barcoyu ka purrømøtø wegørra ambisruandøbe, ñimbe øsig webamrraamøn— cha.

³² Inchene suldaumerabe tru øsig webambam barco-unan merrarrab tsimeran para, piyu iba-shiptinchibelø køn.

³³ Inchen yandø tər-rrab arruben, mayeelanba maytøguen chi isumø, ka may chib, Pablobe trenchibig waminchibig køn:

—Yandø møi chabguen parruguen køn cha, chi puraitashchab muniiraptø ñim chigucha mamø melaig.

³⁴ Inchawei nabe tiusmanda ka may tamønrrun cha, pøs ñimui asr tabig chishtø kønrrai. Kaguende ñimune møigwandøgucha kan pusruutøguen mindisaig kønrraamøn— cha.

³⁵ Trunun chab waminchabe, Pablobe nui tasku pirriwan muta, mayelai merrab Tiuswan ‘mayanguen pay’ cha, pirisha, trugurrimbe mab pølbasen,

³⁶ mayeeløba ka mamøtømab isua, nømgucha mabelø køn.

³⁷ Inchen tru barcoyu nam mayeelø amrrubeløbe doscientos setenta y seis købelø ker.

³⁸ Incha yandø mamne ma, tirigun maryu ketabelø køn, barco chairanrrai.

Barco piu umbu ulsra pasrambub

³⁹ Incha tər-rrabene tru pirøwane chu pirau kuinguen ashmubendø, kanbalø barco kebambig wambiitiig pisrum chaabaig nebua asha, trusrø pasrambumdiig købene, barcon trusrø pasrambungarunrrab inchibelø køn.

⁴⁰ Incha barcon imønrrai merrarrabig tru kutsig tsandzøn piu kegutsigwan piu wamnetø tsimeran parøppa, trugurrimbe tru barcon muba inrrai lliskaigwan lusrig pasrabigwan alaraanøb, tru isig utabig vela taigwan kusrubene, tru barcobe pisrum chaasrømay ib mendabig køn.

⁴¹ Inchendø tru pi ambugurri igurri megambuinug pisrum tunyu pasrambunrrab iben, barcone trusrø kegaløsrka pasrambungarubelø køn. Inchen merrabmayiibe pisrum tunyu ulsra kønømíig pasrambuben, wendaumayiibe tru nørrø pi welarmera purø trømbøig megambuben, barcobe ke nøørøtiig misrøb ibig køn.

⁴² Inchen suldaumerabe tru kailan keeri yau pønrrabelan srua amrruilan kwetchab isubelø køn, wegørra amba møikkucha lulmønrrai.

⁴³ Inchen tru suldau sətø cienwan nø karub pera pasrabiibe Pablone kweechimønrrai isua, nøm isuigwane ka isuitø purainrrai marøbig køn. Incha møiløgøben nadam kusrebeløbe truilømerrig kegørra ambingarubig køn pursrø webamrrai.

⁴⁴ Inchen katøganelane:

—Tablamerayu kui, kabe tru barco nøørøtiig misra wegørriiłøyu kui ambay— chibig køn. Øyeeg inchib meløwa mayeeløba pirausrø øsig pubelø køn.

Pablo Maltasrø chitø marøb purayailø

¹ Incha yandø sətøba øsig webambabe, tru pi tøbøtag pirø pasrabiibe, Malta cha wamim pirø kuin kui nebua ashibelø ker.

² Inchen trendø truyu warab misaamerabe namun kwa tab inchib tab wama, srebub kwa pishin køben, nømbe nag urra, namun søteelanba kemallchai wamabelø køn.

³ Inchene Pablobe trar mul nu tulisha, nagu kebusrene, mømbe kan ul nag pachiiraben truyugurri webarruppe, Pabloi tasku tsacha megambuben,

⁴ trendø truyu warab misaamerabe ul Pabloi tasku tsacha megai ashabe, kangurrin kangurri trenchibelø køn:

—I møøbe chiguen kømø kweechaitøwein kuinrun cha. Maryugurrimbe chindiimíg ka øsig webarrindøgucha, tru maig kønrrabigwan asha mariibe pinab ashmíg kuabe, øsig uñbashmønrrab asønan— chibelø køn.

⁵ Inchen Pablobe ulwan nagu pabørrgøbene, chigucha inchimíg køn.

⁶ Inchen nømbe parab mendøtashchab, kabe møi møi kwain tsumbutashchab ashib muniirab købelø køn. Inchendø tru chindashchab truba yaana ashib køben, chigucha inchimui ashabe, katøbe peemaytø isua, Pablone ‘kan tius køn’ chib mendabelø køn.

⁷ Inchen tru warainug trugatanbe Publico taigweim pirømera købig køn, tru pi tøbøtag pirø pasrabigu misagwan ashib karubigwei. Truibe namun truba tab wamab uta, pøn kwaløm ørøba truba tab inchib kørrømisringarubig køn.

⁸ Inchen tru Publioi mōskaimbe pachiibaig, ani larraibiibaig camayu kwanrrø tsuben, Pablobe ashchab ya, Tiusba wamincha, tasigwan kwanrri-igweim pala estsarene, tammisrøbig kōn.

⁹ Inchen trugurrimbe katøgan kwanrreeløgucha tru pi tøbøtag pirø pasrabigu warabeløbe Pabloimay amrrua, tamarilø købelø kōn.

¹⁰ Incha chigøben truba ketiiløtøga namun truba truba tab incha, nam amrrab barcoyu nebammøwatø, ambamig chi palønrrabigwan nømbe chishtø tranøbelø kōn.

Pablo Romasrø pub

¹¹ Incha tru pi tøbøtag pirø pasrabigu pøn pøl warøwabe, kan barco alejandriasriig tru srebub pølmerna chab purayamne, truyu pasrabigu ambubelø ker. Tru barcobe Cástorwanba, Póluxwanba marig tøgagig købig kōn, chiyuilø kui asamig kōnrrai.

¹² Incha barcos puinug Siracusasrø puabe, truyu pøn kwaløm warabelø ker.

¹³ Trugurrimbe pirø puluwandø purørrub amrrua, Regio ciudasrøngatig amben, katø kwalømbe sursrøngurri, isig ichib kurrøben pa kwaløm kōnrrabyube Puteolisrø pubelø ker.

¹⁴ Incha trusrømbe nunelø warabelø kuin kui wetørrabelø ker. Inchen nømbe namun truyu kørømisray chiben nambe kan trune lincha kørømisrøbelø ker. Incha øyeeg amba Romasrø pubelø ker.

¹⁵ Inchen Romasrø nuneløbe nam amrrunrrab kui wammøraguen kua, Apio ciudasrø misag amrrua tulundzuniisrømba, katø tru Tres Tabernas taisrømba namun wamab utønrrab amrruin købig kōn. Inchen Pablobe nømun ashabe, Tiuswan

ungwa, ungwa cha, chi kømui lataig katøle truba tab kui mørøbig køn.

¹⁶ Incha nam Roma chab pubene, Pablone trusrømbe nuin kui nøørø yau tsubashibig køn, kan suldauwan nun ashchai pasra.

Pablo Romasrø Tiuswei wamwan eshkab kusrenanøb

¹⁷ Incha tru puig pøn kwalømyube judíosmeran ashib karubelan Pablobe linchab amrrunrrai eshkangarua, yandø truyu chab tulundzunøbene, trenchibig køn:

—Nai nunelø, nabe judíosmeran tsalø køb chi kaig marmøwei, katø namui kølli misaamera nømui trendø chigøben marøb tøgagúilan tree-lane marmumig køn chib pasrømøwei inchendø, Jerusalénsrøwei nane merrarrowa, romanosmerai tasku tranig køn cha.

¹⁸ Inchen truiløbe nan maig kuigwan tab ashabe, elatchab inchibelø køn cha, kwanrrai maramdiig nainug chigucha chi kalø marig kaaben.

¹⁹ Trune judíosmerabe nan elachimønrrai sötølulen, nane treeg marøg kømuidngucha nan maig punrrabigwan César asha martrai nane miamig nebuig køn cha, kabe na naim pirau, nai misaameraimburab chi køn chinrrab isua kømøtø.

²⁰ Inchawei øyeeg puikkurri ñimun ashchappa, waminchappa nabe wamig køn cha. Nam israelitasmera muniirraigwan muniirabikkurri møi yu i cadenastøga merrarrowaig pasrar— chibig køn.

²¹ Inchene nømbe Pablon trenchibelø køn:

—Nambe Judeagurri ñuimburab eshkabig chi kilga pøra ørig utømøwei, katø namui misag

judíosmera trusrøngurri amrrubelø møikkucha ñi kalø maran chib ñuimburab namune chigucha waminchimøwei indig køn cha.

²² Inchendø ñi maig isuigwan wamindi mørinrrabna kuin ker cha. Kaguende tru i sətø Tiusweiwan srøig peemay kusrenanøb marigwane chutøgucha ‘kaig køn’ chib, wamindi ashibelø ker— cha.

²³ Incha nømbe kan ø kwaløm Pabloba tulundzunønrab cha wesrawa pasra, tru Pablo ya peba tsuinumay truba nu amrruben, løtsøgurri maabengatig ‘Tius tru nø ashib karub wainuguigwan øyeeg, øyeeg køn’ chib eshkab, nøbe maig kuigwan waminchibig køn. Jesucristoimburab ke treegwei købig kuin kønmab nøm nebua isumne inchib, tru maig maramigwan martrai Moisés pøriilan pølbasra, Tius maig karuigwan eshkabelø pøriilanbañau waminchibig køn.

²⁴ Inchen kan utueløbe Pablo wamindigwan treegwein købig kuin kui isuben, trune kan utueløbe køremeelø køn.

²⁵ Incha nømbe nømui ututøwei lata kandø isumuig køppe, tarømisra ambub køben, yandø ke srabe Pablobe trenchibig køn:

—Espíritu Santobe tru Tius maig karuigwan eshkabig Isaíaskurri tru merrabsrø ñimui kølli misaameran øyah chib, waminchippe, sølwei wamindin køn cha:

²⁶ “I misaameran iigwan waminchab inrrø cha:

Ñimbe mørøppe, mørendø, managuen chigúi
mørmønrrun chib.
Ashippe ashendø, chigúinguen nebua
ashchaamøn chib.

27 Kaguende i misaamerai manrrømerabe nasrk-wailø,
 katø mørøppe, mørendø, tab chigúinguen
 mørmeelø køn chib.
 Nømui kabmerabe kasrailø køn cha,
 kabmeratøga ashmøwei, nømui kalumeratøga
 mørmøwei inchai.
 Katø nømui manrrøtøga mandø kuinguen
 mørmøwei,
 katø naimay liramøwei,
 katø na tamariilø kømøwei kønrrun chinrrig,” taim-
 bala.

28 'Pøs øyeeg købene, ñimbe isua kuy cha. Judíos kømø misaameran tru kaigyugurri wesrabig Tiusweiwane wammørøsrailø køben, truiløbe mørtrun— chibig køn.

29 Inchen Pablo øyeeg chibene, judíosmerabe nømdø truba truba payiyab waminchib ambubelø køn.

30 Inchen Pablobe tru an pagarawa pebi yau pa pila ørøba kørrømisra, nun ashchab ambubelane mundøgucha wamab utab wabig køn truyu.

31 Tius nø ashib karub wainuguigwan waminchib, Señor Jesucristoimburabigwan eshkab kusrenanøb inchibig køn, mui malautøgucha trurrigu chi sətø luliimíikke.

**Nacom Pejume Diwesi po diwesi pena jume
diwesi xua Jesucristo yabara tinatsi
New Testament in Guambiano**

copyright © 2010 Wycliffe Bible Translators, Inc.

Language: Guambiano

Translation by: Wycliffe Bible Translators, Inc.

Copyright Information

© 2010, Wycliffe Bible Translators, Inc. All rights reserved.

This translation text is made available to you under the terms of the Creative Commons License: Attribution-Noncommercial-No Derivative Works. (<http://creativecommons.org/licenses/by-nc-nd/3.0/>) In addition, you have permission to port the text to different file formats, as long as you do not change any of the text or punctuation of the Bible.

You may share, copy, distribute, transmit, and extract portions or quotations from this work, provided that you include the above copyright information:

You must give Attribution to the work.

You do not sell this work for a profit.

You do not make any derivative works that change any of the actual words or punctuation of the Scriptures.

Permissions beyond the scope of this license may be available if you contact us with your request.

The New Testament

in Guambiano

© 2010, Wycliffe Bible Translators, Inc. All rights reserved.

This translation is made available to you under the terms of the Creative Commons Attribution-Noncommercial-No Derivatives license 4.0.

You may share and redistribute this Bible translation or extracts from it in any format, provided that:

You include the above copyright and source information.

You do not sell this work for a profit.

You do not change any of the words or punctuation of the Scriptures.

Pictures included with Scriptures and other documents on this site are licensed just for use with those Scriptures and documents. For other uses, please contact the respective copyright owners.

2014-04-25

PDF generated using Haiola and XeLaTeX on 18 Apr 2025 from source files
dated 29 Jan 2022

7e6b2dfc-632e-5b6e-aeb4-3ed6877d71c9